

Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020

Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 - 2020 (ďalej len „národný program“) bol prijatý uznesením vlády Slovenskej republiky č. 688 zo 4. decembra 2013.

Cieľom národného programu je vytvárať lepšie príležitosti a pracovné podmienky pre starších pracovníkov a ich uplatnenie na trhu práce, bojovať proti sociálnemu vylúčeniu skôr narodených posilňovaním ich aktívneho zapojenia do spoločnosti, podporiť zdravé starnutie, zmeniť negatívny prístup k starnutiu, prispôbiť tovary, výrobky a služby narastajúcemu počtu a podielu starších ľudí a ich potrebám, obmedzeniam a preferenciám, venovať zvýšenú pozornosť vytváraniu podmienok na udržateľnú kvalitu života starších ľudí, vrátane dlhodobej udržateľnosti sociálneho zabezpečenia, dostupnosti a kvality verejnej dopravy, bývania, celoživotného vzdelávania, uspokojovania kultúrnych potrieb, dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb podporujúcich nezávislý, bezpečný, dôstojný a aktívny život v starobe.

V súlade s plnením úlohy B.3. uznesenia č. 688/2013 bola vypracovaná Správa o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 (ďalej len „správa“).

Správa bola vypracovaná na základe odpočtu plnenia úloh¹ zainteresovaných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, správcov ďalších kapitol štátneho rozpočtu, subjektov verejnej správy, seniorských a spoločenských organizácií. Ambíciou bolo pripraviť komplexný materiál s výpovednou hodnotou pre bežného príjemcu, ktorý by reflektoval reálny stav plnenia úloh v hodnotiacom období rokov 2016 až 2017. Vzhľadom na to, a berúc do úvahy objem a rôznorodosť poskytnutých odpočtov, správa je súhrnom vybraných informácií o opatreniach, ktoré predstavujú najmarkantnejšie, systematické a celospoločenské napĺňanie cieľov národného programu zo strany ich gestorov a spolupracujúcich subjektov. Jednotlivé podrobné správy gestorov o plnení úloh národného programu sú súčasťou správy ako Príloha.

Národný program je po obsahovej stránke rozčlenený na tri základné okruhy starostlivosti štátu o starnúcich občanov:

- Ochranu ľudských práv, podporu aktívnej nezávislosti a občianskej účasti starších ľudí
- Zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí
- Nezávislý, bezpečný a kvalitný život starších ľudí

V národnom programe je zadefinovaných celkom 110 aktivít. Z celkového počtu je 94 aktivít s termínom plnenia priebežne a 16 aktivít je termínovaných. Za celkové uplynuté obdobie možno konštatovať, že 12 úloh je splnených, 8 sa plniť nezačalo a 90 je plnených priebežne.

¹ Plnenie jednotlivých cieľov/opatrení v tomto dokumente korešponduje s číslovaním uvedeným v národnom programe.

5. Ochrana ľudských práv, podpora aktívnej nezávislosti a občianska účasť starších ľudí

5.1. Presadzovanie práv, právom chránených záujmov a potrieb starších ľudí prostredníctvom podpory seniorských organizácií

Cieľ 1: Subjekty presadzujúce záujmy starších ľudí považovať za aktívnych partnerov pri tvorbe verejných politík, využívať ich vedomosti, skúsenosti a potenciál na zlepšenie situácie starších ľudí aj v oblasti sociálnej politiky, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia : cieľ sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK uzavrel v roku 2015 s Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Bratislave „Memorandum o partnerstve a spolupráci“, ktorým vyjadrili spoločnú vôľu k vzájomnej spolupráci v napĺňaní kvality a dôstojnosti každodenného života seniorov žijúcich na území BSK. Cieľom spolupráce je aj využívanie skúseností a poznatkov seniorov na poskytovanie kvalitných služieb v sociálnej a zdravotnej oblasti, vytváranie podmienok pre kultúrne, športové a spoločenské aktivity, presadzovanie nových poznatkov a skúseností zo života spoločnosti, podporovanie informovanosti a vzdelávacích programov v rámci celoživotného vzdelávania pre seniorov v regióne BSK.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK už v roku 2008 podpísal s Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku „Memorandum o partnerstve a spolupráci“, v ktorom sa zaväzuje podporovať aktivity a iniciatívy dôchodcov smerujúce a umožňujúce rozvoj ich vlastnej podnikateľskej činnosti v regióne, podporovať cezhraničnú spoluprácu a spoločné aktivity seniorov a TTSK. Spolupráca s Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku pokračovala aj v období marec 2016 – február 2018.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK spolupracuje s Jednotou dôchodcov na Slovensku na krajskej úrovni, ktorá okrem iného obhajuje aj základné ľudské práva a slobody seniorov v Nitrianskom regióne.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK vo všetkých oblastiach v rámci svojich kompetencií podporuje zvyšovanie povedomia spoločnosti – sociálna oblasť, školstvo, kultúra, doprava, zdravotníctvo. Snahou TSK je umožniť starším osobám - seniorom viesť nezávislý spôsob života a postupne zohľadňovať ich potreby. V roku 2014 bolo uzatvorené Memorandum o spolupráci medzi TSK a Jednotou dôchodcov na Slovensku.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK spolupracuje so seniorskými organizáciami, predovšetkým s Jednotou dôchodcov na Slovensku, ale aj s inými subjektmi presadzujúcimi záujmy starších ľudí.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK v rokoch 2016 a 2017 spolupracoval s poskytovateľmi sociálnych služieb pre seniorov, a to hlavne zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK, ktorí mali možnosť presadzovať záujmy prijímateľov v rámci pracovných porád s riaditeľmi a so sociálnymi pracovníkmi (1 porada v roku 2016 a 2 porady v roku 2017), pri tvorbe VZN a v rámci individuálnych konzultácií.

Košický samosprávny kraj

Odbor sociálnych vecí a zdravotníctva KSK sa pravidelne zúčastňoval Parlamentu seniorov, ktorý organizuje Mestská časť Košice – Juh, kde sú riešené konkrétne problémy seniorov z oblasti bývania, dopravy, bezpečnosti, odpadu a pod. Zariadenie ARCUS Košice sa v priebehu roku 2017 zapojilo do projektu „Pomáhame seniorom“, týkajúceho sa zlepšenia podmienok v oblasti zdravia a zdravého života.

Cieľ 2: Posudzovať politiky a opatrenia z hľadiska ich vplyvu na starších ľuďoch s dôrazom na zabránenie diskriminácií na základe veku a na ochranu ľudských práv a slobôd.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Všetky **samosprávne kraje** sa aktívne podieľajú na posudzovaní rôznych politík a opatrení z hľadiska ich vplyvu na seniorov v rámci aktívneho pripomienkovania návrhov zákonov a návrhov novelizácií zákonov, ale taktiež v rámci vlastných návrhov a riešení problematických a rizikových oblastí v rôznych sférach života občanov.

Samosprávne kraje pri tvorbe všeobecne záväzných nariadení, ako aj ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti krajov vrátane neverejných poskytovateľov sociálnych služieb sú povinné pri vypracovaní interných predpisov postupovať s ohľadom na dodržiavanie všetkých základných ľudských práv a slobôd v zmysle platnej legislatívy.

Cieľ 3: Poskytovať odbornú pomoc a podporu formou dotácií seniorským organizáciám, na rozvoj sociálnych činností v sociálnej oblasti, ktoré sú v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“).

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**

MPSVR SR poskytuje za podmienok ustanovených zákonom č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR v znení zákona č. 393/2012 Z. z. občianskym združeniam, registrovaným podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, ktorých predmet činnosti je v sociálnej oblasti, teda vrátane seniorských organizácií, aj dotáciu na podporu rekondičných aktivít (§ 6 tohto zákona). Tento druh dotácii poskytlo MPSVR SR aj na rozpočtový rok 2016 a 2017 (Jednote dôchodcov na Slovensku na rozpočtový rok 2016 vo výške 237 000 eur a na rozpočtový rok 2017 v rovnakej výške 237 000 eur). Prehľad schválených žiadostí podľa jednotlivých druhov dotácii je zverejnený na webovom sídle MPSVR SR www.employment.gov.sk (Ministerstvo, Poskytovanie dotácií, Schválené žiadosti 2016, Schválené žiadosti 2017).

Cieľ 4: Podporiť účasť starších ľudí na živote spoločnosti a presadzovať ich práva, právom chránené záujmy a potreby aj cez seniorské organizácie.

Gestor: obce a VÚC

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK organizuje a podporuje účasť seniorov so zdravotným postihnutím na kultúrnom živote, záujmových aktivitách a športe. Seniormi boli v rokoch 2016 až 2018 najviac ocenené aktivity: Župná olympiáda seniorov, Komunitné plávanie v Gaudeamus, Deň zeme a iné.

Trnavský samosprávny kraj

TSK naplnil cieľ v predmetnom období prostredníctvom viacerých aktivít ako napr.:

- na základe Memoranda o partnerstve a spolupráci medzi TTSK a Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku sa pravidelne realizovali spoločné projekty ako napr. Župná olympiáda seniorov, Reumatologický kongres či Mesiac úcty k starším. V roku 2017 bola tiež Krajská organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku v Trnave partnerom pri príprave a organizácii Národných matičných slávností, ktoré sa konali 7.-10. septembra 2017 v Trnave,

- stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti poskytovali seniorom v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK zdravotnícke a kozmetické služby za prijateľné ceny.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK každoročne, v druhej polovici kalendárneho roka v rámci mesiaca úcty k starším, organizuje celokrajskú kultúrno - spoločenskú akciu tvorby obyvateľov ZSS „Domov baví domov“, na ktorej predvádzajú svoje umenie prijímatelia sociálnych služieb v recitácii, speve, dramatickej tvorbe, tanci, v hre na hudobný nástroj a pod. Pri príležitosti Vianoc sú prizývaní starší občania na vianočnú akciu v zdobení medovníkov „Vianoce ako doma“ organizovanou NSK, taktiež sú na túto akciu prizývané jednotlivé Kluby dôchodcov.

Trenčiansky samosprávny kraj

Prioritou TSK je aktívna spolupráca s Jednotou dôchodcov na Slovensku.

Žilinský samosprávny kraj

V roku 2016 a 2017 sa ŽSK prostredníctvom 26 účelne zlúčených ZSS pokračoval v šírení informácií o právach osôb v dôchodkovom veku a ich uplatňovaní. Počas rokov 2016 a 2017 sa realizovali aktivity a podujatia k téme. Celkovo 10 poradenských centier poskytovalo základné sociálne poradenstvo pre osoby v rôznych krízových situáciách. ŽSK v spolupráci s Kysuckou knižnicou v Čadci, Turčianskou knižnicou v Martine, Krajskou knižnicou v Žiline, Liptovskou knižnicou GFB v Liptovskom Mikuláši a Oravskou knižnicou A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne realizoval v rokoch 2016 a 2017 množstvo podujatí a aktivít zameraných na podporu rozvoja životných podmienok osôb v dôchodkovom veku.

Banskobystrický samosprávny kraj

Viaceré ZSS BBSK, ZSS verejných a neverejných poskytovateľov spolupracujú s dennými centrami v obciach a s Jednotou dôchodcov (hlavne organizácia spoločných podujatí). Okrem toho sa zúčastňujú rôznych akcií, ktoré sú organizované miestnou komunitou, kultúrnymi inštitúciami a inými subjektmi.

Košický samosprávny kraj

V KSK sa ZSS svojou činnosťou aktívne podieľajú na podpore začlenenia starších ľudí do spoločnosti, zabraňujú ich sociálnemu vylúčeniu, aktivizujú ich k posilneniu sebastačnosti a to rôznymi aktivitami realizovanými priamo v zariadeniach so zapojením klientov a spolupracujúcich subjektov. Cieľom týchto aktivít je vyzdvihnúť užitočnosť starších ľudí pre spoločnosť a podporiť medzigeneračnú solidaritu a spoluprácu.

Fórum pre pomoc starším

Fórum pre pomoc starším realizovalo množstvo aktivít na regionálnej aj národnej úrovni na ochranu starších ľudí, a aktívne zapájalo starších do definovania problémov v oblasti ochrany

základných práv starších a definovania problémov v oblasti zneužívania, týrania a domáceho násillia. Významnú úlohu zohráva Parlament seniorov, kde sú zastúpení zástupcovia organizácií, Klubov seniorov z celého Slovenska, a kde starší aktívne prezentujú vlastné poznatky a ich potreby, ako i návrhy na zlepšenie legislatívy.

5.2. Právna ochrana seniorov

Cieľ 1: Zabezpečiť osvetu seniorov v otázkach nemorálnych zmluvných podmienok a zneužívajúcich praktík poskytovateľov služieb alebo dodávateľov tovarov.

Gestor: seniorské organizácie zastúpené vo Výbore pre seniorov v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: MS SR, MH SR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, Rozhlas a televízia Slovenska (ďalej len „RTVS“), univerzity a vysoké školy, inštitúcie ďalšieho vzdelávania

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Trnavský samosprávny kraj

Z hľadiska prevencie zneužívania seniorov sa ZSS - organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK zameriavajú na osvetu, priebežne distribuujú dostupné informačno – edukačné materiály, organizujú besedy k daným témam podľa aktuálnej potreby. V rámci interných komunit v zariadení pomocou individuálnej sociálnej rehabilitácie prebiehajú prednášky klientom o možných nástrahách zo strany predajcov, o nekalých praktikách predajcov, ktorí sa snažia obohacovať na bezbranných senioroch. Pomocou demonštračných techník im je predvádzané ako sa môže vyvíjať nátlak na seniora ako spotrebiteľa.

Ak prijímatelia sociálnych služieb trpia duševnou poruchou, ich práva sú zabezpečované a chránené cestou súdu.

Nitriansky samosprávny kraj

Starostlivosť o starších ľudí, odkázaných na pomoc v ZSS týkajúca sa poskytovania dostatočných informácií je zabezpečovaná prostredníctvom poskytovania sociálneho poradenstva, vrátane právneho, rôznych propagačných materiálov, organizovania besied, diskusií na rôzne témy, v neposlednom rade v interných predpisoch ZSS. Zamestnanci ZSS seniorov často upozorňujú na zvýšenú obozretnosť pri kúpe tovarov a pri podpisovaní rôznych dokumentov. V rámci prevencie – predchádzania kriminalite páchanej na senioroch ZSS zabezpečujú osvetu prostredníctvom polície formou rôznych prednášok, besied, napr. v rámci projektu „*Seniori v akcii*“, ktorý podporila Rada vlády SR pre prevenciu kriminality, „*Nebudem viac obeťou krádeže ani podvodu!*“ a pod.

Trenčiansky samosprávny kraj

ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK realizujú rôzne besedy a stretnutia, v rámci ktorých zvyšujú povedomie seniorov v oblasti nekalých praktík predaja výrobkov.

Žilinský samosprávny kraj

Pri ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK fungujú centrá sociálneho poradenstva. V rámci ZSS vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečuje osvetu seniorov v oblastiach ich možného zneužívania organizovaním rôznych aktivít, a to predovšetkým seminárov a prednášok.

Banskobystrický samosprávny kraj

V ZSS osvetu realizujú sociálni pracovníci, ktorí sa zúčastňujú školení, aby dokázali v rámci poskytovaného poradenstva prijímateľom sociálnych služieb v ZSS pomáhať eliminovať problém zneužívania tejto skupiny občanov. Realizujú osobné pohovory, diskusie, čítanie z tlače, prezentácie modelových situácií nátlakových spôsobov predaja tovarov a služieb

a iných v praxi vyskytujúcich sa zneužívajúcich praktík.

Ministerstvo hospodárstva SR

Európske spotrebiteľské centrum v SR pravidelne organizuje vzdelávacie aktivity, ktorými sa snaží zvyšovať povedomie spotrebiteľov aj v oblasti neprijateľných zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík. V decembri 2017 sa v Žiline uskutočnil vzdelávací seminár priamo pre seniorov, na ktorom sa zúčastnilo 53 seniorov.

V roku 2017 MH SR podporilo formou dotácie projekt spotrebiteľského združenia Spoločnosť ochrany spotrebiteľov (S.O.S.), v rámci ktorého bolo zorganizovaných celkovo 12 vzdelávacích prednášok pre seniorov na tému „Senior v úlohe spotrebiteľa.“

Cieľ 2: Zverejňovať právne rubriky a čitateľské poradne v časopisoch pre seniorov, organizovať pravidelné regionálne poradne a prednášky na témy ochrany práv seniorov v závislosti od konkrétnych problémov, ktoré rezonujú v spoločnosti – vytvoriť priestor pre osobné konzultácie a riešenie konkrétnych právnych problémov.

Gestor: seniorské organizácie zastúpené vo Výbore pre seniorov

Spolupracujúce subjekty: MS SR, MPSVR SR, MŠVVŠ SR, RTVS, vysoké školy a univerzity, inštitúcie ďalšieho vzdelávania

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne sa plní

Fórum pre pomoc starším

Fórum pre pomoc starším vydalo v sledovanom období 6 čísel časopisu *Fórum seniorov*, kde pravidelne uverejňovalo články a informácie na ochranu starších, rady ako sa brániť a kde hľadať pomoc.

V oblasti informovanosti a prevencie Fórum pre pomoc starším v spolupráci so samosprávnymi krajmi, políciou, MS SR, MV SR, MPSVR SR, Komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím ako aj ďalšími odborníkmi realizovalo spoločné akcie – workshopy v regiónoch, upozorňovalo na porušovanie práv starších či už v ZSS, v domácnosti, ako aj na používanie rôznych nekalých praktík.

Ministerstvo spravodlivosti SR

MS SR zorganizovalo 14. decembra 2017 v Bratislave konferenciu pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv. Cieľom bola diskusia k práci občianskej spoločnosti, štátu a odborníkov s obeťami trestných činov a nových možnostiach a výzvach, ktoré priniesol zákon č. 124/2017 Z. z o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. MS SR poskytlo pre Fórum pre pomoc starším ako prijímateľovi dotáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na realizáciu projektu vo výške 5000 eur. Projekt sa nazýva „Zastavme násilie na starších – Ochrana starších pred zneužívaním a domácim násilím a zvyšovanie povedomia o ich pozitívnom prínose pre spoločnosť a vzťahov medzi generáciami“.

5.3. Účasť starších ľudí na rozhodovaní vo veciach, ktoré sa ich priamo dotýkajú na všetkých úrovniach, ich právo slobodnej voľby a participácia na živote v spoločnosti

Cieľ 1: Zapájať do plánovania, tvorby, poskytovania a komunitného rozvoja (vrátane rozvoja sociálnych služieb) ústretových starším ľuďom a zodpovedajúcim ich potrebám a preferenciám, starších ľudí a ich rodiny ako potenciálnych užívateľov.

Gestor: obce, VÚC v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb a zástupcami prijímateľov sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK uzavrel v roku 2015 s Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku v Bratislave Memorandum o partnerstve a spolupráci, ktorým vyjadrili spoločnú vôľu k vzájomnej spolupráci v naplňaní kvality a dôstojnosti každodenného života seniorov žijúcich na území BSK.

Trnavský samosprávny kraj

Spolupráca s Krajskou organizáciou Jednoty dôchodcov na Slovensku pokračovala aj v období marec 2016 – február 2018. V októbri 2016 a tiež v októbri 2017 z príležitosti „Mesiaca úcty k starším“ usporiadal Odbor sociálnej pomoci Úradu TTSK v spolupráci s výborom Jednoty dôchodcov Slovenska v Trnave spoločenskú akciu pre 200 seniorov trnavského regiónu.

Referenti Odboru sociálnej pomoci Úradu TTSK sú členmi pracovnej skupiny k tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2017 – 2021 v meste Trnava a Hlohovec, v rámci ktorých sa hodnotia potreby občanov – seniorov v sociálnej oblasti a návrhy priorít pre jej rozvoj na nasledujúcich päť rokov.

Nitrianský samosprávny kraj

Seniori majú možnosť zúčastňovať sa zasadnutí mestských zastupiteľstiev a v Nitre aj Zastupiteľstva NSK. Prijímateľa sociálnych služieb, ktorí sú spôsobilí voliť, majú umožnené toto právo realizovať. Pokiaľ sa jedná o imobilných obyvateľov, títo majú zabezpečenú prenosnú volebnú urnu priamo v ZSS.

Trenčiansky samosprávny kraj

V procese plánovania komunitného rozvoja sa prihliada na potreby a špecifiká prijímateľov sociálnych služieb, pričom v maximálnej možnej miere sa zohľadňujú aj požiadavky a potreby ich rodinných príslušníkov. ZSS podporujú prijímateľov sociálnych služieb v začlenení sa do spoločnosti s rešpektovaním jeho prirodzených vzťahov v rámci rodiny prijímateľa a komunity v súlade s právom na rovnosť príležitostí.

- Účasť prijímateľov na stretnutiach organizovaných Mestskými a Obecnými úradmi
- Účasť rodinných príslušníkov na akciách zariadení SS (Deň rodiny, Deň otvorených dverí,...)
- Účasť na voľbách.

Žilinský samosprávny kraj

V rámci ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK je aktívne zabezpečovaná účasť klientov (vrátane seniorov) na voľbách vybavovaním voličských preukazov, zabezpečením možnosti voliť priamo v zariadení (volebné urny, volebné okrsky), informovaním o aktuálnom dianí prostredníctvom dennej tlače, násteniek, prednášok a seminárov.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK uvažuje o zapojení starších ľudí a ich rodín do plánovania a tvorby komunitného rozvoja v roku 2018 v procese tvorby Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v BBSK na roky 2019 – 2025

Košický samosprávny kraj

V KSK v r. 2016 boli vytvorené dva kontaktné body: pri ZSS ARCUS Košice a ZSS Subsidium Rožňava. V každom z nich sa realizuje aspoň 1 aktivita mesačne: zamerané sú na pravidelné stretnutia s prijímateľmi a ich rodinnými príslušníkmi za účasti rôznych odborníkov (1x mesačne), ďalej stretnutia za účasti psychológa, psychiatra, zástupcov spoločnosti Parkinson Slovensko a odborných lekárov, organizujú sa aj stretnutia pre širokú verejnosť pod názvom „týždeň mozgu“.

Prešovský samosprávny kraj

PSK v zmysle § 81 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov („ďalej len zákon o sociálnych službách“) vypracúva a schvaľuje koncepciu rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode. K zverejnenému návrhu koncepcie má možnosť vyjadriť sa verejnosť. V zmysle § 110ah zákona o sociálnych službách je vyšší územný celok povinný uviesť koncepciu rozvoja sociálnych služieb do súladu s § 83 ods. 5 citovaného zákona do 31. decembra 2018, rovnako aj tento návrh koncepcie bude predložený na verejnú diskusiu.

Fórum pre pomoc starším

V roku 2016 a 2017 sa uskutočnili 3 národné stretnutia a rokovania Parlamentu seniorov, v rámci ktorých boli prijaté konkrétne závery a podnety na ich riešenie, ktoré boli zaslané na MPSVR SR ako i na ďalšie ministerstvá.

Cieľ 2: Zabezpečiť pre starších ľudí právo voľby a spolurozhodovania o forme, spôsobe, rozsahu a mieste poskytovania pomoci a podpory v záujme zabezpečenia dôstojnosti v starobe a pri poskytovaní pomoci.

Gestor: obce a VÚC v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb a zástupcami prijímateľov sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Bratislavský samosprávny kraj**

BSK sociálne služby žiadateľom o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby zabezpečuje na základe slobodnej vôle občana a umožňuje mu slobodný výber poskytovateľa sociálnej služby, druh a formu sociálnej služby. Pri poskytovaní sociálnej služby v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK majú prijímatelia sociálnych služieb právo (priamo, alebo prostredníctvom volených zástupcov) podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení pri úprave domáceho poriadku, pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a pri výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase.

Trnavský samosprávny kraj

Zamestnanci ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK podporujú právo všetkých prijímateľov sociálnej služby, teda aj seniorov, uplatňovať svoj vplyv pri rozhodovaní v komunite. Prijímatelia sociálnych služieb sa aktívne zapájajú pri tvorbe strategickej vízie, poslania, plánu poskytovania sociálnych služieb prostredníctvom Samosprávy prijímateľov sociálnych služieb – napr. sú členmi stravovacej komisie, kde majú právo rozhodovať o zložení jedálneho lístka, na komunitných sedeniach sa vyjadrujú k účasti na kultúrnych, spoločenských a iných podujatiach a na živote v zariadení. Taktiež majú možnosť vyjadriť svoje návrhy a pripomienky prostredníctvom schránky na ich návrhy a pripomienky.

Nitriansky samosprávny kraj

V ZSS NSK sú zriadené stravovacie komisie, ktorých členovia sú aj zástupcovia z radov obyvateľov ZSS. Majú právo spolupodieľať sa s lekárom, príp. diétnou sestrou a zamestnancami ZSS a rozhodovať o zložení jedálneho lístka. V niektorých ZSS sú zriadené samosprávy obyvateľov ZSS („parlament“ alebo „výbor obyvateľov“), ktoré sa podieľajú na rozhodovaní o podmienkach a kvalite poskytovania sociálnych služieb a na celkovom dianí v zariadení (participujú na tvorbe interných predpisov, kultúrnych programov, záujmovej činnosti a pod.).

Trenčiansky samosprávny kraj

V ZSS TSK sú vytvorené tzv. výbory obyvateľov, prostredníctvom ktorých sa prijímatelia aktívne zúčastňujú na chode zariadenia (tvorba jedálneho lístka, tvorba domáceho poriadku, činnosť zariadenia, tvorba individuálneho plánu...). Ide o tzv. právo voľby spolurozhodovania o forme, spôsobe, rozsahu a mieste poskytovania pomoci a podpory v záujme zabezpečenia dôstojnosti v starobe a pri poskytovaní pomoci.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK vykonáva cieľ priebežne priamym poskytovaním sociálneho poradenstva alebo prostredníctvom 26 ZSS v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, resp. prostredníctvom 10 centier sociálneho poradenstva.

Banskobystrický samosprávny kraj

V ZSS BBSK sú vytvorené výbory obyvateľov, ktoré sa podieľajú na rozhodovaní prostredníctvom zvolených zástupcov (hlavne stravovanie, medziľudské vzťahy, pripomienkovanie tvorby VZN BBSK o úhradách, voľno časové aktivity a pod. V rámci posudkovej činnosti BBSK (ale aj návštevy občana na Úrade BBSK z iného dôvodu) je poskytované sociálne poradenstvo, v rámci ktorého je poskytnutá komplexná informácia o možnostiach pomoci, forme, spôsobe, rozsahu a mieste poskytovania pomoci v sociálnej oblasti a aj o iných inštitúciách, na ktoré sa môžu obrátiť a čo môžu od nich požadovať.

Košický samosprávny kraj

V zariadeniach pre seniorov v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti ale aj u neverejných poskytovateľov pracujú výbory seniorov, ktoré zastupujú klientov pri tvorbe jedálneho lístka, plánu voľno časových aktivít, ďalšom rozvoji soc. služieb a pod. KSK vytvára v kraji sieť špecializovaných poradcov, ktorých úlohou je priamo v prirodzenom prostredí seniorov poskytovať pomoc, napr. – pri výbere miesta poskytovania soc. služby, o poskytovateľoch jednotlivých druhov sociálnych služieb, o nárokoch na kompenzačné pomôcky, o opatrovateľskej službe, o denných stacionároch, denných centrách a pod.

5.4. Zneužívanie a zlé zaobchádzanie so staršími ľuďmi

Cieľ: Zabrániť zneužívaniu a zlému zaobchádzaniu so staršími ľuďmi.

Opatrenia:

1.1. Klásť dôraz na elimináciu diskriminácie na základe veku a ochranu ľudských práv pri poskytovaní sociálnych služieb.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Bratislavský samosprávny kraj**

Odbor sociálnych vecí Úradu BSK sledoval, aby ZSS v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti používali prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľov sociálnych služieb v súlade so zákonom o sociálnych službách. Dohliadal, aby ZSS mali vypracovanú smernicu, ako postupovať v prípade použitia prostriedkov netelesného a telesného obmedzenia klientov a aby každé použitie týchto prostriedkov bezodkladne oznámili MPSVR SR a zároveň zákonnému zástupcovi, opatrovníkovi, alebo inej blízkej osobe prijímateľa sociálnej služby.

Nitriansky samosprávny kraj

Zamestnanci ZSS NSK dbajú o to, aby prijímateľovi sociálnej služby boli poskytnuté také

informácie o sociálnej službe, ktoré sú preňho, jeho rodinu, komunitu a verejnosť dostupné, úplné a v zrozumiteľnej forme. ZSS zabezpečujú možnosť využitia právnej pomoci prostredníctvom „Centra právnej pomoci“, poskytujúce komplexnú právnu pomoc pre ľudí s nepriaznivou finančnou a sociálnou situáciou.

Trnavský samosprávny kraj

V rámci prevencie zlého zaobchádzania s ľuďmi odkázanými na pomoc iných osôb TSK preveruje psychológom všetkých nových uchádzačov o zamestnanie v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Predchádza sa tak prípadnému šikanovaniu, zneužívaniu alebo zlému - agresívnemu správaniu voči prijímateľom sociálnej služby. V predmetnom období bolo vypracovaných 79 psychologických posudkov uchádzačov o prácu v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK.

Trenčiansky samosprávny kraj

Zamestnanci ZSS TSK sa pravidelne zúčastňujú supervízie, kde sa predchádza vyhoreniu zamestnanca, učia sa odborne a ľudsky správať voči prijímateľom a k svojim kolegom, neustále si osvojujú a učia svoje kompetencie, čím sa predchádza zlému zaobchádzaniu s prijímateľom.

Banskobystrický samosprávny kraj

V BBSK viaceré ZSS organizovali besedy pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv, niektoré majú vypracovanú smernicu k ochrane ľudských práv, v zariadeniach majú schránky na podnety. V rámci svojej kontrolnej činnosti v ZSS zriadených BBSK a ZSS neverejných poskytovateľov kontroluje dodržiavanie ľudských práv pri poskytovaní sociálnych služieb.

Košický samosprávny kraj

V ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK sú spracované celoživotné plány vzdelávania zamestnancov za účelom poskytovania sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu adresne, so zameraním na individuálne potreby, predchádzanie porušovaniu ľudských práv.

Prešovský samosprávny kraj

PSK za sledované obdobie vykonal kontroly úrovne poskytovania sociálnych služieb v ZSS, prešetroval sťažnosti a podnety občanov. Zároveň za účelom zabezpečenia poskytovania kvalitných sociálnych služieb, vykonal monitoring denných stacionárov, ktoré poskytujú sociálne služby v jeho územnom obvode a to tak u verejných ako aj u neverejných poskytovateľov.

Fórum pre pomoc starším

Fórum pre pomoc starších podnety a sťažnosti na kvalitu poskytovaných služieb a porušovanie základných ľudských práv rieši priamo so zriaďovateľom alebo v konkrétnych prípadoch podávaním podnetov na samosprávy a príslušné kontrolné orgány. Zo skúseností Fóra pre pomoc starším vyplýva, že občania požadujú vytvorenie systému nezávislej a odbornej kontroly poskytovania služieb v sociálnych zariadeniach, ktoré by mali byť vykonávané bez predbežného ohlásenia s cieľom zistiť konkrétny stav poskytovania kvality služieb.

Ministerstvo spravodlivosti SR

MS SR prijalo v roku 2017 zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2018, a v ktorom sa okrem iného vymedzuje pojem obzvlášť zraniteľná obeť, ktorou je osoba staršia ako 75 rokov alebo osoba so zdravotným postihnutím. Zákomom sa taktiež zavádza register akreditovaných subjektov, špeciálne určených na pomoc a podporu obetiam trestných činov.

MS SR zároveň pripravuje vecný zámer reformy opatrovníctva dospelých a ochrany seniorov v SR. Znenie vecného návrhu bolo predmetom rokovania Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím dňa 30. novembra 2017 a Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť dňa 14. decembra 2017. Cieľom opatrovníckej reformy je zlepšiť

postavenie osôb so zdravotným postihnutím, zlepšiť ochranu seniorov pred rizikami majetkových podvodov, ochranu seniorov pred násilím v domácnosti.

1.2. Vytvoriť podmienky na elimináciu zanedbávania, zneužitia a zlého zaobchádzania so staršími ľuďmi odkázanými na pomoc iných osôb poskytovaním kvalitných sociálnych služieb. Zvyšovať schopnosť sociálnych zamestnancov vyhľadávať a riešiť prípady zneužívania, zlého zaobchádzania a zanedbávania starších ľudí, dôraz klásť na prevenciu, zabránenie vzniku takýchto javov.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK spolupracuje s občianskym združením Poradenské Centrum Nádej, ktorého činnosť je zameraná na zvyšovanie povedomia a informovanosti starších ľudí, detí a iných znevýhodnených skupín, zachytenie nových prípadov domáceho násillia a poskytovanie odborného poradenstva. V sledovanom období občianske združenie poskytovalo poradenstvo aj seniorom, ktorí mohli byť obeťami domáceho násillia, alebo mohli identifikovať vo svojom okolí staršieho človeka, ktorý mohol byť obeťou domáceho násillia a nemusel si vedieť pomôcť sám.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK pri poskytovaní sociálnej služby v ZSS kladie dôraz na to, aby boli poskytované v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, vierovyznania, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia prijímateľa sociálnej služby v prostredí, ktoré si prijímateľ sám alebo prostredníctvom súdom ustanoveného opatrovníka vybral. Taktiež dohliada, aby ZSS v prípade použitia netelesných a telesných obmedzení prijímateľov sociálnych služieb postupovali v zmysle zákona o sociálnych službách.

Starostlivosť o starších ľudí, odkázaných na pomoc v ZSS týkajúca sa poskytovania dostatočných informácií je zabezpečovaná prostredníctvom poskytovania sociálneho poradenstva, vrátane právneho, rôznych propagačných materiálov, organizovania besied, diskusií na rôzne témy, v neposlednom rade v interných predpisoch ZSS.

Trnavský samosprávny kraj

V rámci spolupráce s Európskym výborom na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (ďalej len „CPT“) poskytol TSK súčinnosť a zabezpečil, aby bol členom výboru CPT umožnený vstup do všetkých ZSS registrovaných v TTSK počas ich pravidelnej 6. periodickej návštevy Slovenskej republiky, ktorá bola plánovaná na rok 2018. TTSK poskytne Rade vlády SR pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie súčinnosť a podporu pri príprave Dohovoru OSN o právach starších ľudí v rámci svojej vecnej pôsobnosti.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK prostredníctvom poskytovateľov sociálnych služieb (či už zriadených alebo tých, ktorých finančne podporuje – t.j. neverejných poskytovateľov) zabezpečuje dodržiavanie ľudských práv seniorov, prostredníctvom odborných zamestnancov im poskytuje sociálne poradenstvo v zmysle platnej legislatívy.

Žilinský samosprávny kraj

Pravidelne v rámci prednášok, besied, ale aj pri individuálnej terapeuticko-poradenskej práci s prijímateľmi sociálnych služieb sú informovaní, ako postupovať pri ich zneužívaní a zlom zaobchádzaní. Významný dôraz sa kladie na odstránenie diskriminácie a dodržiavanie a ochranu ľudských práv a slobôd. Okrem uvedených aktivít majú prijímatelia sociálnych služieb aj na nástenkách v zariadení vymenované všetky dôležité informácie a inštitúcie, ktoré môžu seniorom pomôcť riešiť ich problémy v rôznych oblastiach, či už pri porušovaní ľudských práv, pri zlom zaobchádzaní, týraní a podobne.

Banskobystrický samosprávny kraj

ZSS BBSK v roku 2016 a 2017 zabezpečili pre svojich klientov napr. nasledovné aktivity:

- prednášky riaditeľov a sociálnych pracovníkov na tému ako sa chrániť pred kriminalitou vrátane sprostredkovania kontaktov, osôb a inštitúcii, ktoré treba kontaktovať v prípade ohrozenia seniora,
- besedy a prednášky pre prijímateľov sociálnych služieb, prostredníctvom ktorých sú informovaní o možnom ageizme, ako sa voči nemu brániť s využitím názorných ukážok príslušníkov policajného zboru/mestskej polície, dotazníkov a distribúcie informačných brožúr a letákov o možných rizikách a kriminalite páchanej na senioroch (minimalizácia manipulácie, nátlaku a ponižovania seniorov vyplývajúcej z rizík podomového obchodu a tzv. predvádzacích akcií, možnosti ochrany pred vreckovými zlodejmi, o spôsoboch zabezpečenia majetku, o predchádzaní riziku prepadnutia, správanie sa v cestnej premávke s dôrazom na používanie reflexných prvkov),
- besedy s mediátormi o dôstojnom spolužití a mimosúdnom riešení sporov,
- spolupráca s mestským úradom pri ochrane majetku klienta,
- besedy s lekármi o prevencii sociálno-patologických javov u seniorov (napr. zvládanie agresívneho správania, alkoholizmu a pod.).

Košický samosprávny kraj

KSK zaviedol úzku spoluprácu s Krajskou jednotou dôchodcov, v rámci ktorej dochádza k pravidelnej výmene informácií ohľadne možných hrozieb týkajúcich sa najmä nekalých obchodných praktík niektorých podomových obchodníkov a ostatných záležitostí týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa.

Prešovský samosprávny kraj

V ZSS sa kladie dôraz na dodržiavanie povinností poskytovateľov sociálnych služieb, a to prihliadanie na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby, aktivizovanie prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností, poskytovanie sociálnej služby na odbornej úrovni, spolupráci s rodinou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v ZSS s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia a uprednostnenie poskytovania sociálnej služby terénnou formou, ambulantnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

1.3. Sprísniť reguláciu, dohľad a sankcie na predaj tovarov a služieb seniorom formou prezentácií a súťaží, ktoré majú manipulatívny a nátlakový charakter. Informovať verejnosť o najčastejšie sa vyskytujúcich nekalých obchodných praktíkách. Zvážiť prijatie právnej úpravy, podľa ktorej by za určitých podmienok bolo možné odňať oprávnenie na výkon činnosti subjektom poskytujúcim finančné služby v prípade porušenia zákona.

Gestor: MH SR, MV SR,

Spolupracujúce subjekty: MS SR, MF SR, NBS, obce, VÚC, poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo vnútra SR

Policajný zbor za účelom zvýšenia právnej ochrany seniorov, ako aj odstránenia foriem násilia a zlého zaobchádzania so seniormi inicioval návrh novely Trestného zákona týkajúci sa sprisnenia trestných sadzieb za trestný čin krádeže, sprenevery, podvodu, poškodzovania spotrebiteľa a nekalých obchodných praktík voči spotrebiteľovi, pri ktorých je poškodeným osoba vyššieho veku. Predmetný návrh bol akceptovaný zákonom č. 316/2016 Z. z. o uznávaní a výkone majetkového rozhodnutia vydaného v trestnom konaní v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov a je účinný od 1. januára 2017. Predmetným zákonom bol novelizovaný Trestný zákon tak, že do kvalifikovaných skutkových podstát spomínaných trestných činov bol zavedený inštitút chránená osoba, čím sa dosiahol pre páchatel'ov vyšší trest odňatia slobody. Za účelom vzdelávania na úseku špecifickej kriminality páchanej na senioroch polícia pripravila v dňoch 26.10.2017–27.10.2017 celoslovenské inštruktážno-metodické zamestnanie s medzinárodnou účasťou pre príslušníkov Policajného zboru s cieľom výmeny teoretických vedomostí a praktických skúseností, ako i optimálnych postupov zameraných na jej efektívne odhaľovanie a objasňovanie tejto kriminality.

Ministerstvo hospodárstva SR

MH SR a Európske spotrebiteľské centrum v SR informujú verejnosť o najčastejšie sa vyskytujúcich nekalých obchodných praktíkách prostredníctvom vzdelávacích seminárov a propagačných materiálov.

1.4. Vytvárať podmienky na zabránenie sociálnej izolácie starších ľudí, ktorá je jedným z rizikových faktorov možného týrania a zanedbávania starších ľudí, prípadne ich manipulácii.

Gestor: obce

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne sa plní

Fórum pre pomoc starším

Fórum pre pomoc starším prostredníctvom spolupráce s rôznymi médiami RTVS, JOJ, Markíza, Lux, Rádio Lumen ako aj miestnymi televíziami zvyšuje informovanosť verejnosti v oblasti poznania ľudských práv a problémov starších.

V rámci tejto problematiky spolupracuje Fórum pre pomoc starším so zahraničnými partnermi AGE - Platform Europe v Bruseli. Fórum pre pomoc starším prezentovalo problém násilia na národných a medzinárodných podujatiach. Zúčastnili sme sa 6 medzinárodných stretnutí, v rámci ktorých sme prerokovávali dôležité oblasti zneužívania a postavenia starších, finančného zneužívania a uplatňovanie nových foriem v riešení problematiky starnutia a staroby na európskej úrovni. V rámci zahraničnej spolupráce sme prezentovali prijaté riešenia a pozitívne prístupy k riešeniu zneužívania starších. Naše podnety hlavne o finančnom zneužívaní o ktorých sme predložili konkrétne dôkazy z realizovaného prieskumu sa dostali do medzinárodných dokumentov.

1.5. Zvyšovať bezpečnosť, ochranu života, zdravia a majetku starších ľudí, brániť zneužívaniu a zlému zaobchádzaniu so staršími ľuďmi a násiliu voči starším ľuďom – pokračovať

v realizácii preventívnych projektov zameraných na seniorov (celoslovenský projekt „Bezpečná jeseň života“ a projekty na regionálnej úrovni).

Gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie, tretí sektor

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenia sa priebežne plní

Ministerstvo vnútra SR

MV SR za účelom eliminácie trestnej činnosti páchanej na senioroch iniciuje a podľa potreby navrhuje celoslovenské preventívne opatrenia zamerané na poskytnutie informácií o najnovších spôsoboch páchania trestnej činnosti na senioroch. Realizáciou celoslovenského projektu „Bezpečná jeseň života“, Policajný zbor naďalej prispieva k zvyšovaniu bezpečnosti, ochrane života, zdravia a majetku seniorov. Súčasťou projektu je informačný leták, ktorý obsahuje rady a odporúčania bezpečného správania na ulici i v cestnej premávke, ako si zabezpečiť majetok, aj ako sa vyhnúť podvodom. V rámci projektu „Bezpečná jeseň života“ sa v hodnotenom období v roku 2017 uskutočnilo viac ako 250 stretnutí s účasťou takmer 10 600 seniorov.

Na webovej stránke MV SR <http://www.minv.sk/?podvody-na-senioroch> a <http://www.minv.sk/?seniori> sú tiež zverejnené informácie preventívneho charakteru zamerané na protiprávnu činnosť páchanú na senioroch.

Fórum pre pomoc starším

Fórum pre pomoc starším je prevádzkovateľom Poradenského centra a bezplatnej telefonickej linky *Senior linka*, v rámci ktorých poskytuje poradenskú činnosť a potrebnú pomoc starším v rizikových situáciách. Konkrétne prípady rieši Fórum pre pomoc starším v spolupráci s kompetentnými orgánmi.

5.5. Podpora dobrovoľníctva ako zdroja sebarealizácie a sociálnych kontaktov starších ľudí

Cieľ 1: Podporovať zapojenie starších ľudí do dobrovoľníckych aktivít a vytvárať podmienky na zapojenie dobrovoľníkov do aktivít určených pre seniorov, podporovať zapojenie mladých ľudí do poskytovania služieb seniorom v rámci dobrovoľníckej práce a upevňovať tým medzigeneračné väzby.

Gestor: obce, VÚC v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

ZSS BSK vytvárajú príležitosti pre zapojenie dobrovoľníkov z komunity, bez ohľadu na ich vek. Okrem toho sa viaceré z týchto zariadení pravidelne zapájajú do dobrovoľníckych podujatí a iniciatív. Taktiež aj niektorí prijímatelia sociálnej služby v seniorskom veku sa z vlastnej iniciatívy zapájajú do dobrovoľníckych aktivít - pomáhajú iným prijímateľom sociálnej služby. Dobrou praxou BSK je napr. zapájanie seniorov - dobrovoľníkov do prípravy a realizácie Župnej olympiády seniorov.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK aj v období marec 2016 – február 2018 prostredníctvom vyhlásenej výzvy na

predkladanie žiadostí o dotáciu v rámci programu *Podpora kultúrnych a umeleckých aktivít* podporil kultúrne aktivity seniorov. Táto výzva je zameraná na podporu kultúrnych aktivít, podporu vydávania pôvodnej tvorby a skvalitnenie organizovaného využitia voľného času. Prostredníctvom tohto grantového programu boli v roku 2016 schválené dotácie pre organizácie a občianske združenia pre seniorov vo výške 1 920 € a v roku 2017 vo výške 2 450 €.

Nitriansky samosprávny kraj

V NSK je spolupráca s dobrovoľníkmi vykonávaná v 22 z 25-tich ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. V porovnaní s rokom 2016, kedy v ZSS pôsobilo celkovo 207 dobrovoľníkov, sa ich počet nezmenil ani v roku 2017.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK prostredníctvom poskytovateľov sociálnych služieb realizuje prepojenie staršej a mladšej generácie v rámci dobrovoľníckej činnosti, ktorá sa praktizuje spolupracou študentov, ktorí vykonávajú dobrovoľnícku činnosť a tým prispievajú k lepšej integrácii prijímateľov. Spolupracujúcimi subjektmi sú napr. aj Kluby dôchodcov, Únia žien, Stredné odborné školy.

Žilinský samosprávny kraj

Do dobrovoľníckych aktivít sa v ŽSK zapojil aj jeden z najväčších zamestnávateľov v kraji KIA Motors Slovakia, s. r. o. prostredníctvom Nadácie Pontis v spolupráci so skupinou firiem Engage v rámci projektu „Naše mesto“. Cieľom projektu je podporovať a iniciovať zamestnancov na účasť na dobrovoľníckych aktivitách vo vybraných mestách Slovenska. Aktívne sa na dobrovoľníckych činnostiach realizovaných v zariadeniach ŽSK podieľajú aj mnohí seniori z rôznych záujmových združení a seniori – občania. Aktívni seniori prichádzajú spríjemniť život našim seniorom v zariadeniach a naopak; seniori – susedia klientov našich zariadení pomáhajú napr. pri realizovaní pracovnej terapie alebo záujmových činností nácvikom zručností a praktickými ukážkami.

Banskobystrický samosprávny kraj

Viaceré ZSS BBSK pravidelne spolupracujú s dobrovoľníkmi z Centra dobrovoľníctva v Banskej Bystrici a z Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií na medzinárodnej úrovni, ako aj dobrovoľníkmi z rôznych spoločností a firiem. V rokoch 2016 a 2017 boli externými dobrovoľníkmi v ZSS v kraji vykonávané napr. nasledujúce aktivity:

- skupinové terapeutické sedenia s psychológom dobrovoľníkom,
- terapie (muzikoterapia, arteterapia, biblioterapia a pod.),
- sociálne a opatrovateľské činnosti.

Košický samosprávny kraj

V spolupráci s centrom dobrovoľníctva boli zrealizované dobrovoľnícke dni v týchto zariadeniach: Harmonia Strážske, Via Lux Košice Barca, Arcus Košice, Anima Michalovce, Domko Košice. Vstup KSK do Dobrovoľníckeho centra Košického kraja bol schválený uznesením Zastupiteľstva KSK č. 367/2016 zo dňa 27.6.2016. Zmluva o spolupráci medzi KSK a dobrovoľníckym centrom bola podpísaná na obdobie august – december 2016. Na základe uzatvorenej zmluvy o spolupráci boli centru poskytnuté finančné prostriedky na rok 2016 vo výške 26 300 €.

Prešovský samosprávny kraj

V ZSS Jasoň v Spišskej Starej Vsi majú dlhoročnú spoluprácu s dobrovoľníčkami - obyvateľkami mesta, ktoré prijímateľom sociálnych služieb spríjemňujú čas strávený v zariadení, zúčastňujú sa spolu duchovných aktivít, osláv Vianočných sviatkov i Nového roka. V ZSS AKTIG v Humennom dochádza za prijímateľmi sociálnych služieb bývalý stredoškolský učiteľ – dôchodca na pravidelné literárne pondelky, ďalej za klientmi dochádza cvičiteľka, ktorá im pomáha udržiavať si potrebnú kondíciu. V rámci medzigeneračnej solidarity mnohé zariadenia spolupracujú so základnými a strednými

školami v ich blízkosti, resp. do ZSS prichádzajú aj študenti vysokých škôl.

Cieľ 2: Zvýšiť informovanosť o možnostiach výkonu dobrovoľníckej práce v sociálnych službách, zabezpečiť prístup seniorov k týmto informáciám v záujme uľahčenia participácie starších ľudí na vzájomnej svojpomoci, na práci medzigeneračných skupín v komunitách, vytváranie príležitostí na realizáciu potenciálu seniorov.

Gestor: obce, VÚC v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK aktívne prezentujú verejnosti a komunite dobrovoľníctvo ako možnosť zmysluplného uplatnenia sa pre záujemcov všetkých vekových kategórií. Deje sa tak prostredníctvom spoločenských podujatí (napr. dni otvorených dverí, kultúrne podujatia), účasti na dobrovoľníckych projektoch (napr. Naše mesto, Európska dobrovoľnícka služba), alebo prostredníctvom spolupráce s inými subjektmi (napr. školy, dobrovoľnícke organizácie).

Nitriansky samosprávny kraj

Pre ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK ešte v roku 2014 vypracoval Úrad NSK „Metodiku práce s dobrovoľníkmi v zmysle zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení“. Na web stránke NSK v článku o dobrovoľníctve Úrad NSK vyzýva záujemcov o dobrovoľnícku prácu na spoluprácu, informuje ich o postupe v prípade záujmu stať sa dobrovoľníkom, zhodnocuje prínos ich práce, ďalej uvádza, čo môže dobrovoľník svojou prácou získať a tiež hovorí o statuse dobrovoľníka. ZSS oslovujú a zapájajú rodinných príslušníkov do dobrovoľníckych aktivít podporujúce rozvoj poskytovaných sociálnych služieb, ďalej vytvárajú priestor pre realizáciu študentských dobrovoľníckych projektov a pod.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK zabezpečuje zvýšenie informovanosti o možnosti výkonu dobrovoľníckej práce, zabezpečenia prístupu seniorov k týmto informáciám pravidelnými besedami na školách, zverejnením na webovej stránke svojho zariadenia, médiami, obnovou informácií na informačných tabuliach zariadení.

Banskobystrický samosprávny kraj

V rámci Týždňa dobrovoľníctva prebiehajú takmer vo všetkých zariadeniach sociálnych služieb v kraji rôzne aktivity, zamerané najmä na zveľadovanie interiérov a exteriérov zariadení, ale aj na priamy kontakt s prijímateľmi prostredníctvom kultúrnych programov (tanečné, spevácke, hudobné a divadelné vystúpenia), spoločenských hier a pamäťových cvičení, čítania literatúry, sprevádzania imobilných klientov. Obdobné dobrovoľnícke aktivity prebiehajú aj v rámci Dňa dobrovoľníctva, ktorý Valné zhromaždenie OSN určilo na 5.decembra. ZSS a poradenské organizácie informujú o dobrovoľníckych aktivitách prostredníctvom svojich webových stránok, médií (printových, ale aj v spolupráci s Rádiom Regina, RTVS), prezentáciou dobrovoľníckej činnosti v Centre dobrovoľníctva a pod.

Košický samosprávny kraj

V sledovanom období boli zorganizované workshopy so všetkými ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK, na ktorých bolo centrum (viď cieľ. 1) predstavené, a kde boli navrhnuté

možnosti spolupráce. Dobrovoľnícke centrum prezentovalo svoje poslanie a úlohu aj v rámci podujatia „Deň zdravia“, ktorý organizoval Úrad KSK v spolupráci so ZSS.

6. Zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí

6.2. Starší ľudia na trhu práce

Cieľ: Zvyšovať mieru zamestnanosti a zamestnateľnosť starších ľudí vo veku 50 a viac rokov.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“), vedecko-výskumné a akademické inštitúcie, sociálni partneri

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Podľa údajov ŠÚ SR, výberového zisťovania pracovných síl v roku 2017 sa priemerný počet pracujúcich osôb vo veku 50 – 64 rokov medziročne zvýšil o 3,7%, resp. o 24,6tis. osôb na 681,7 tis. a ich podiel na celkovom počte pracujúcich SR predstavoval 26,9 %.

Priemerná úroveň miery zamestnanosti osôb vo veku 50 – 64 rokov v roku 2017 dosiahla úroveň 62,2%. V porovnaní s rokom 2016 sa jej celková úroveň zvýšila o 2,7 p. b.

6.2.1. Vekový manažment

Cieľ 1: Transformovať Výbor pre seniorov na poradný orgán vlády Slovenskej republiky pre prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie.

Opatrenie:

Transformovať Výbor pre seniorov na poradný orgán vlády Slovenskej republiky, ktorý zabezpečí užšiu spoluprácu zainteresovaných subjektov na riešení dôsledkov starnutia populácie. Hlavnou úlohou uvedeného orgánu bude navrhovať, koordinovať a kontrolovať jednotlivé opatrenia zamerané na elimináciu negatívnych dôsledkov procesu starnutia populácie na ekonomiku, trh práce, dôchodkový systém a ďalšie oblasti života spoločnosti.

Gestor: MPSVR SR

Termín: do 31.12.2013

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 17/2014 zo dňa 8. januára 2014 bol Výbor pre seniorov transformovaný na Radu vlády Slovenskej republiky pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie.

Cieľ 2: Definovať vekový manažment a vytvoriť zásady vekového manažmentu pre zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe).

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: verejná správa, AZZZ SR, RÚZ, KOZ SR, VÚC, ZMOS, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR zriadilo koncom roka 2016 pracovnú skupinu pre zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí. V priebehu rokov 2016 – 2017 pracovná skupina vypracovala brožúru „Definícia vekového manažmentu a vytvorenie zásad vekového manažmentu pre zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe)“ v spolupráci so všetkými relevantnými subjektmi.

Vzhľadom na vysoko špecializovanú odbornosť zadania úlohy MPSVR SR, v júni 2017, požiadalo o spoluprácu Centrum sociálneho dialógu. Následne v spolupráci s Centrom sociálneho dialógu zorganizovalo dňa 24. októbra 2017 workshop s názvom *Vekový manažment*. Cieľovou skupinou boli sociálni partneri t. j. zamestnávatelia, zástupcovia zamestnancov (odborníci), ako aj zástupcovia Združenia miest a obcí Slovenska. MPSVR SR malo záujem iniciovať širší dialóg s expertmi/sociálnymi partnermi o úlohách, ktoré vyplývajú z NPAS; konkrétne úlohy, cieľ č. 2 „Definovať vekový manažment a vytvoriť zásady vekového manažmentu pre zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe).“; a cieľ č. 4 „Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu.“

Na uvedenom workshope MPSVR SR predstavilo brožúru „Definícia vekového manažmentu a vytvorenie zásad vekového manažmentu pre zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe)“. Uvedenú brožúru MPSVR SR uverejnilo na svojich a partnerských web stránkach, a požiadalo sociálnych partnerov o súčinnosť pri jej zverejnení.

Cieľ 3: Motivovať zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe) k aplikácii vekového manažmentu, podporiť zamestnávanie starších zamestnancov a motivovať zamestnancov zotrvať na trhu práce.

Opatrenie:

Propagovať zásady vekového manažmentu u zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe) a odborových organizácií.

Spôsob plnenia:

Realizovať osvetovú a informačnú kampaň zameranú na zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe) a odborové organizácie s cieľom upozorniť ich na negatívny demografický vývoj a zásady vekového manažmentu. Vytvoriť publikáciu zameranú na aplikáciu zásad vekového manažmentu vrátane príkladov dobrej praxe. Po dohode so sociálnymi partnermi pravidelne verejne vyhodnocovať a oceňovať zamestnávateľov, ktorí sa správajú ústretovo k starším zamestnancom.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: verejná správa, AZZZ SR, RÚZ, KOZ SR, VÚC, ZMOS, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie

Termín: priebežne 2014 – 2020 (osvetová kampaň a účelová publikácia do 31.12.2016)

Stav plnenia: vid' cieľ 4

Cieľ 4: Stanoviť minimálny rozsah nutne aplikovaných zásad vekového manažmentu vrátane systému auditu pre ich aplikáciu.

Spôsob plnenia:

Vypracovať minimálny rozsah žiaducich pravidiel správania sa zamestnávateľov (v súkromnej a verejnej správe) pri aplikácii vekového manažmentu a indikátorov ich plnenia. Aplikovať tieto pravidlá vo všetkých organizáciách a spoločnostiach, kde ako zamestnávateľ

alebo dominantný akcionár vystupuje štát alebo samospráva. Odporučiť dodržiavanie týchto pravidiel širokej zamestnávateľskej verejnosti. Prerokovať s KOZ SR, aby jednotlivé odborové zväzy a organizácie uplatňovali v rámci kolektívnych vyjednávaní tieto požiadavky. Zvážiť bonifikáciu zamestnávateľov, ktorí budú dobrovoľne tieto požiadavky akceptovať.

Gestor: MPSVR SR a MV SR

Spolupracujúce subjekty: verejná správa, AZZZ SR, RÚZ, KOZ SR, VÚC, ZMOS, univerzity a vysoké školy

Termín: vypracovanie žiaducich pravidiel a indikátorov ich plnenia do 30.06.2015, aplikácia týchto pravidiel subjektmi vo verejnej správe do 01.01.2016, rozhodnutie o možnej bonifikácii zamestnávateľov do 31.12.2016, ostatné priebežne do roku 2020

Stav plnenia: cieľ 3 a 4 sa priebežne plnia

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR, ako aj zástupcovia neziskového sektora, iniciovalo viacero krokov smerujúcich k napĺňaniu predmetných cieľov. Vzhľadom na to, že spolupracujúce subjekty na iniciatívu reflektovali len v minimálnej miere, MPSVR SR aktuálne aj v spolupráci so sociálnymi partnermi analyzuje možnosti alternatívnej realizácie obsahového rámca stanovených cieľov vrátane možnosti ich formálnej a vecnej úpravy

6.2.2. Služby zamestnanosti pre starších zamestnancov a podpora rozvoja striebornej ekonomiky

Cieľ 1: Zvýšiť zamestnanosť a zamestnateľnosť starších ľudí prostredníctvom intenzívnych vzdelávacích kurzov zameraných na prácu s IKT pre ľudí vo veku 50 a viac rokov evidovaných na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny.

Cieľ 2: Zvýšiť možnosť zamestnať sa na kratší pracovný úväzok uchádzačom o zamestnanie vo veku 50 a viac rokov dovtedy, kým získajú nárok na starobný dôchodok.

Cieľ 3: Motivovať zamestnávateľov na vytvorenie „deleného“ pracovného miesta pre starších ľudí vo veku 50 a viac rokov na polovičný úväzok, resp. na 2,5 hodinový úväzok.

Cieľ 4: Podporovať rozvoj nových (atypických) foriem zamestnania zvyšujúcich flexibilitu trhu práce pre starších zamestnancov vo veku 50 a viac rokov.

Opatrenie:

K riešeniu problému starších ľudí so získavaním zamestnania môže prispieť okrem koncepčných zmien v ekonomike aj prijateľná motivácia zamestnávateľských subjektov. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny môžu pomôcť informačno – poradenskými službami obsahovo zameranými na voľné pracovné miesta, ktoré sú vhodné špeciálne pre starších ľudí evidovaných na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny v pozícii záujemcov o zamestnanie a uchádzačov o zamestnanie. Následne by títo starší nezamestnaní mohli byť pozývaní na výberové konania, kde by sa zamestnávateľom predstavovali ako vhodní zamestnanci. Skupinové poradenské služby pre starších nezamestnaných by preto mali byť orientované aj na aktivovanie schopnosti sebareprezentácie a zvyšovanie sebavedomia starších uchádzačov o prácu. MŠVVŠ SR v súčinnosti s MPSVR SR na základe aktuálnej požiadavky trhu práce bude spolupracovať pri príprave vzdelávacích programov potrebných na doplnenie si zručností pre trh práce.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MH SR, ÚPSVaR, AZZZ SR, RÚZ, VÚC, MŠVVŠ SR, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: ciele 1, 2, 3 a 4 sa priebežne plnia

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

K cieľu 1: Vzdelávanie, ktoré pre uchádzača o zamestnanie (ďalej len „UoZ“) zabezpečuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) je teoretická alebo praktická príprava UoZ, ktorú si vyžaduje jeho uplatnenie na trhu práce a ktorá mu umožňuje získať nové odborné vedomosti, zručnosti a schopnosti na účel pracovného uplatnenia vo vhodnom zamestnaní. Vzdelávanie realizujú dodávatelia služieb vzdelávania, na výber ktorých sa vzťahuje zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V roku 2017 sa vzdelávanie, ktoré zabezpečuje úrad nerealizovalo, keďže prebiehala príprava na centrálné verejné obstarávanie.

Ak úrad nemôže UoZ zabezpečiť vzdelávanie, môže si UoZ požadované vzdelávanie zabezpečiť sám z vlastnej iniciatívy. V roku 2017 bolo na vzdelávanie z vlastnej iniciatívy uzatvorených 17 dohôd a dohodnutá suma finančných prostriedkov bola vo výške 10 200,00 €. Z uvedených dohôd nastúpilo na vzdelávanie v roku 2017 celkovo 14 UoZ, z toho 2 UoZ vo veku 50 a viac rokov. Nízky záujem o tento nástroj aktívnych opatrení trhu práce (ďalej len „AOTP“) možno vysvetliť uprednostňovaním inovatívnych postupov pri zabezpečovaní vzdelávania pred tradičnými formami vzdelávania, ktoré sú uplatňované čoraz zriedkavejšie. Inovatívne postupy sú reakciou na nesúlad ponuky pracovnej sily na trhu práce s dopytom po pracovnej sile. Príkladom takýchto inovatívnych prístupov sú REPAS, REPAS+ a KOMPAS+.

V systéme služieb zamestnanosti sú informačné a poradenské služby (ďalej len „IPS“) jedným z nástrojov pomoci a podpory účastníkom trhu práce pri voľbe povolania, výbere zamestnania vrátane jeho zmeny a pri výbere zamestnanca a adaptácii zamestnanca v novom zamestnaní. Aj v priebehu roku 2017 predstavovali IPS dôležitú súčasť ovplyvňovania trhu práce súvisiacu so sprostredkovaním zamestnania (nielen ponuka pracovných miest pre klientov, ale aj ponuka aktivít, ktorých ambíciou bolo podporiť úsilie UoZ/záujemcov o zamestnanie pri ich začleňovaní na trh práce poskytnutím potrebných informácií a sprostredkovaním užitočných kontaktov). V rámci poskytovania IPS boli UoZ informovaní o svojich právach a povinnostiach počas evidencie a o službách, ktoré im úrad poskytuje za účelom sprostredkovania nového zamestnania. Zároveň im boli tiež poskytnuté základné informácie o podmienkach vzniku nároku na dávku v nezamestnanosti a informácie v oblasti sociálnych vecí (pomoc v hmotnej núdzi, náhradné výživné, štátne sociálne dávky). V roku 2017 bolo poskytnutých 1 101 446 informačno-poradenských služieb 286 359 klientom, z toho bolo 67 774 starších ako 50 rokov veku.

K cieľu 2, 3 a 4: Legislatíva SR disponuje dostatočným počtom nástrojov pozitívne vplyvujúcich na zamestnávanie, ktoré umožňujú využívanie flexibilných foriem zamestnávania aj pre starších ľudí vo veku 50 a viac rokov.

Podľa údajov ŠÚ SR, výberového zisťovania pracovných síl, z celkového počtu pracujúcich vo veku 50 a viac rokov v 3. štvrtroku 2017 pracovalo 8,2 % na kratší pracovný čas a 8,4 % bolo zamestnaných dočasne, príležitostne alebo sezónne.

Cieľ 5: Aktualizovať existujúce a vytvárať nové nástroje aktívnych opatrení trhu práce na udržanie osôb nad 50 rokov veku na trhu práce.

Opatrenie:

Zdokonaľovať nástroje aktívnych politik trhu práce zamerané na starších ľuďí.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVaR, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie, sociálni partneri

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**

V Národnej stratégii zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020, ktorá bola schválená vládou SR dňa 17. 12. 2014, boli identifikované kľúčové zmeny, ktoré je potrebné vykonať na dosiahnutie cieľového stavu zamestnanosti do roku 2020.

V oblasti riešenia nezamestnanosti starších (nad 50 rokov veku) boli identifikované najmä tieto strategické zmeny:

- Prioritne podporovať zamestnávanie znevýhodnených skupín na trhu práce, najmä starších (nad 50 rokov veku) a nízkokvalifikovaných osôb.
- Realizovať samostatný národný projekt na podporu návratu na miestny trh práce dlhodobo nezamestnaných žien vo vekových skupinách od 45 rokov, s osobitným zameraním na ženy v týchto vekových skupinách s vyšším odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním.

Operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 - 2020 v prioritnej osi Zamestnanosť si kladie za cieľ zlepšiť podmienky v SR, ktoré budú priaznivo ovplyvňovať trh práce s využitím adicionálnych zdrojov z Európskeho sociálneho fondu. Podpora bude smerovať do dopytovej aj ponukovej stránky trhu práce za účelom zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby.

Ústredie práce, sociálnych vecí rodiny

ÚPSVaR pripravilo v zmysle § 54 zákona o službách zamestnanosti viaceré národné projekty podpory začlenenia znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na pracovný trh.

Cieleným národným projektom pre uchádzačov o zamestnanie starších ako 50 rokov veku je projekt „*Chceme byť aktívni na trhu práce (50+)*“, ktorého hlavným cieľom je podpora zamestnávania znevýhodnených skupín na trhu práce, najmä občanov starších ako 50 rokov veku a nízko kvalifikovaných osôb. Hlavnou aktivitou je poskytovanie finančného príspevku na podporu vytvorenia pracovného miesta pre znevýhodneného UoZ 50+ podľa § 54 zákona o službách zamestnanosti. V roku 2017 bolo do tohto NP zaradených 1 066 UoZ vo veku 50+, z toho 483 mužov (45,31%) a 583 žien (54,69%). V rámci projektu bolo vyčerpaných 685 046,08 €.

Cieľ 6: Vypracovať štúdiu pre objektivizované posudzovanie pracovnej schopnosti starších zamestnancov vo veku 50 a viac rokov.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVaR, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie, sociálni partneri

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenie: s plnením cieľa sa nezačalo

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR vzhľadom na neskorší termín plnenia predmetného cieľa a priebežné plnenie iných opatrení NPAS doteraz nevykonalo aktivity pre realizáciu stanoveného cieľa.

6.2.3. Nediskriminujúce, bezpečné a zdravé pracovné podmienky

Cieľ 1: Zvýšiť bezpečnosť zamestnancov starších ako 50 rokov a ochranu ich zdravia pri práci prostredníctvom dôslednej cielenej inšpekcie práce realizovanej jedenkrát za dva roky zameranej na dodržiavanie právnych predpisov v oblasti pracovnoprávnych vzťahov a v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Spôsob plnenia:

Cielená inšpekcia práce zameraná na vekovú kategóriu zamestnancov starších ako 50 rokov bude navrhnutá do celoslovenského plánu úloh na realizáciu prvý raz v roku 2014 a následne aj v roku 2016, 2018 a 2020. Obsahom previerky bude kontrola stavu bezpečnosti a ochrany zdravia s konkrétnym zameraním na vytvorenie vhodných pracovných podmienok zohľadňujúcich vyšší vek zamestnancov, úpravu ich pracovísk a pracovných miest z ergonomického hľadiska, podmienky práce so zohľadnením zdravotného stavu, psychosociálnej záťaže, faktorov spôsobujúcich stres a vyvolávajúcich zdravotné problémy a pod. Východiskom bude kontrola hodnotenia rizík, t. j., či zamestnávateľa v písomnom hodnotení rizík zohľadnili špecifiká týkajúce sa vyššieho veku zamestnancov. Kontrolovaným subjektom bude v rámci vykonávaných previerok poskytované bezplatné odborné poradenstvo v zmysle platnej legislatívy.

Pri tvorbe obsahového zamerania budú taktiež využívané zdroje Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia, ktorej Európska komisia vzhľadom na nepriaznivý demografický vývoj v štátoch EÚ zadala na vypracovanie 2-ročný projekt týkajúci sa staršej pracujúcej populácie.

Gestor: inšpektoráty práce

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Národný inšpektorát práce**

Úloha bola realizovaná ako mimoriadna celoslovenská úloha pod názvom „*Kontrola zameraná na pracovné podmienky zamestnancov vo veku nad 50 rokov*“ v období jún – júl 2017. V rámci Slovenska bolo inšpektorátmi práce vykonaných spolu 40 inšpekcií práce. Výber kontrolovaných subjektov sa sústredil na rôzne odvetvia a pokrýval priemyselnú výrobu, poľnohospodárstvo, zdravotníctvo a sociálne služby, odborné vedecké a technické činnosti a ostatné činnosti. Vo všeobecnosti možno povedať, že zamestnávateľa rešpektujú zákonom stanovené podmienky a písomný dokument o posúdení rizík majú vypracovaný, ale nevykonávajú špecifické opatrenia vzhľadom na vek zamestnancov. Nakoľko zamestnanci nad 50 rokov v zmysle národnej legislatívy nie sú osobitne chránenou skupinou zamestnancov a hlavným cieľom zamestnávateľom je dodržať literu zákona v nevyhnutnom rozsahu, ďalšie opatrenia nad rámec právnych predpisov zamestnávateľa zväčša nevykonávajú. Výnimkou sú iba práce s bremenami, kde sa v posúdení rizík pri práci s bremenami zohľadňuje vek aj pohlavie zamestnancov. Pracoviská kontrolovaných zamestnávateľov boli ergonomicky prispôsobené všetkým zamestnancom bez rozdielu veku. Nezohľadňovali špecifiká zvlášť pre zamestnancov nad 50 rokov. V záverečných správach z inšpekcií práce bolo poukázané na to, že zamestnávateľa neprikladajú zvláštnu pozornosť

prispôsobovaniu pracovných podmienok starším zamestnancom, hoci ich podiel z dôvodu starnutia populácie neustále pribúda a takýto trend sa dá očakávať aj v najbližšej budúcnosti. Vhodným nástrojom propagácie tejto problematiky bolo a je využitie masovokomunikačných prostriedkov, propagačných materiálov Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia, ktorá na tému zdravých pracovísk pre všetky vekové kategórie organizovala v rokoch 2016 – 2017 európsku kampaň, poukázanie na dobré príklady z praxe a prípadne aj úprava legislatívy.

Cieľ 2: Odhaľovať a následne účinnými opatreniami odstraňovať diskrimináciu na trhu práce z dôvodu veku a zabezpečiť tak starším ľuďom rovnaké zaobchádzanie v profesionálnom živote.

Spôsob plnenia:

V druhom polroku 2013 bude zrealizované vzdelávanie inšpektorov práce financované z Európskeho sociálneho fondu v rámci projektu „Zvyšovanie kvality poskytovaných verejných služieb vzdelávaním zamestnancov inšpekcie práce“ na tému rozpoznávanie diskriminácie za účelom efektívneho výkonu inšpekcie práce. Výsledky vzdelávania sa premietnu v ďalšom monitorovacom období Národného programu aktívneho starnutia 2014 – 2020 v spôsobe zlepšenia vedenia výkonov inšpekcie práce v danej oblasti, z dôvodu prehĺbenia vedomostí inšpektorov práce týkajúcich sa diskriminácie, okrem iného aj z dôvodu veku zamestnancov.

Gestor: inšpektoráty práce

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Národný inšpektorát práce

Pri kontrolách inšpektori práce venovali pozornosť aj otázkam vekovej a rodovej vyváženosti. Zamestnávateľia uvádzali, že vekové kritériá nie sú prekážkou pri prijímaní nových zamestnancov, ale je to hlavne odbornosť a u niektorých profesií sú výhodou i skúsenosti starších zamestnancov. V kontrolovaných subjektoch bolo z celkového počtu 19 750 zamestnaných osôb, z ktorých 5 018 bolo vo veku nad 50 rokov, spolu 168 zamestnancov vo veku, kedy splňajú nárok na starobný dôchodok a tento dôchodok už poberajú.

Cieľ 3: Zlepšiť právne postavenie starších zamestnancov vo veku 50 a viac rokov v pracovnoprávných vzťahoch najmä v prípade výpovede a okamžitého skončenia pracovného pomeru.

Spôsob plnenia:

V právnom systéme zakotviť požiadavku na neplatnosť právnych úkonov s diskriminačným obsahom.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MS SR, sociálni partneri

Termín plnenia: 2014

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Platné a účinné znenie Zákonníka práce zakazuje diskrimináciu z dôvodu veku. V zmysle článku 1 Základných zásad Zákonníka práce v znení neskorších predpisov fyzické osoby majú právo na prácu a na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky a na ochranu proti svojvoľnému prepusteniu zo zamestnania v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania ustanovenou pre oblasť pracovnoprávných vzťahov osobitným zákonom o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto práva im patria bez akýchkoľvek obmedzení a diskriminácie z dôvodu veku s výnimkou prípadu, ak rozdielne zaobchádzanie je odôvodnené povahou činností vykonávaných v zamestnaní alebo okolnosťami, za ktorých sa tieto činnosti vykonávajú, ak tento dôvod tvorí skutočnú a rozhodujúcu požiadavku na zamestnanie pod podmienkou, že cieľ je legitímny a požiadavka primeraná. V zmysle § 13 ods. 2 Zákonníka práce sa v pracovnoprávných vzťahoch zakazuje diskriminácia zamestnancov z dôvodu veku alebo iného postavenia. Obdobnú ochranu poskytuje fyzickej osobe (zamestnancovi) aj zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tzv. antidiskriminačný zákon). Tento zákon v § 6 ods. 1 ustanovuje, že v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1 tohto zákona.

V § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona sa stanovuje, že dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

V zmysle § 13 ods. 6 Zákonníka práce zamestnanec, ktorý sa domnieva, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli dotknuté nedodržaním zásady rovnakého zaobchádzania, môže sa obrátiť na súd a domáhať sa právnej ochrany ustanovenej antidiskriminačným zákonom.

Starší zamestnanci nemôžu byť v zamestnaní diskriminovaní z dôvodu veku. V priebehu roku 2015 v tejto oblasti nebola uskutočnená žiadna iná legislatívna úprava.

6.2.4. Celoživotné vzdelávanie

Cieľ 1: V záujme zvýšenia kvality života vytvárať nové a rozvíjať existujúce príležitosti na vzdelávanie ľudí vo vyššom veku na podporu ich aktívneho života a širšieho lepšieho uplatnenia sa na trhu práce.

Opatrenie:

Celoživotné vzdelávanie má vytvoriť také prostredie, v ktorom bude môcť osoba počas celého života získať a prehĺbovať svoju kvalifikáciu tak, ako to momentálne vyžaduje trh práce. Slovenská republika, ako členská krajina EÚ, je na posledných priečkach v účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní. V spolupráci s relevantnými partnermi je potrebné motivovať ľudí k ďalšiemu vzdelávaniu aj vyššou kvalitou vzdelávacích programov, ktoré by boli jasnejšie zamerané na požiadavky na trhu práce. Je nevyhnutné ponímať vzdelávanie seniorov ako významný prostriedok aktívneho starnutia aj v období po ukončení profesijného života. Zvýšenie dostupnosti a orientácie v oblasti ďalšieho vzdelávania pre dospelú populáciu je možné dosiahnuť aj prostredníctvom lepšieho prístupu k informáciám o možnostiach celoživotného vzdelávania sa. Pri tvorbe programov ďalšieho vzdelávania a predvídaní budúcich požiadaviek na zručnosti je potrebné využívať aj existujúce prognostické informácie

a hodnotenia OECD (PISA, PIAAC). V spolupráci s MPSVR SR a ÚPSVaR predkladať návrhy dopytovo-orientovaných výziev, ktoré by reagovali na aktuálnu situáciu na trhu práce s potrebou dopĺňania a získavania nových poznatkov, zručností a potrieb záujmového vzdelávania seniorov.

Gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, ÚPSVaR, vysoké školy, ZMOS, VÚC, mimovládne organizácie, inštitúcie ďalšieho vzdelávania

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MŠVVaŠ SR v uplynulom období spolupracovalo so strešnými organizáciami zastrešujúcimi záujmy seniorov a starších dospelých: v júli 2016 sa uskutočnilo na úrovni štátneho tajomníka stretnutie so zástupcami Jednoty dôchodcov na Slovensku; zástupcovia odboru celoživotného vzdelávania sa zároveň zúčastňovali pravidelných zasadnutí Rady Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku.

Zvyšovanie kvality vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania a rozvíjanie existujúcich príležitostí na vzdelávanie ľudí vo vyššom veku je jednou z priorít MŠVVaŠ SR. Motivovanie ľudí k ďalšiemu vzdelávaniu, však naďalej ostáva veľkou výzvou. V tejto súvislosti by sme radi upozornili na aktuálne vzdelávacie programy univerzít tretieho veku posilňujúce kultúrnu identitu (dôraz na slovenské pamiatky zapísané v zozname UNESCO resp. pamiatky vhodné na zápis), programy podporujúce medzigeneračné vzdelávanie, rozvoj dobrovoľníctva vo vzdelávaní, programy zvyšujúce jazykové kompetencie, zručnosti v práci s IKT, vzdelávacie programy pracujúce s témami vekového manažmentu a vzdelávacie programy rozširujúce právne povedomie. Predovšetkým posledné dva menované považujeme za spoločensky obzvlášť významné, pretože špecificky reflektujú životné situácie našich seniorov a pomáhajú im adekvátne na ne reagovať a riešiť ich.

Cenné informácie o skutočnej úrovni kompetencií dospelaj populácie na Slovensku získava MŠVVaŠ SR z výsledkov Programu medzinárodného hodnotenia kompetencií dospelých (PIAAC, www.minedu.sk/program-medzinarodneho-hodnotenia-kompetencii-dospelych-piaac/). PIAAC je reprezentatívnym zisťovaním zručností a schopností v oblastiach čitateľskej, matematickej a digitálnej gramotnosti. Jeho výsledky pomáhajú pri formulovaní národných i regionálnych priorít v oblasti vzdelávania dospelých. V roku 2017 bola pilotne testovaná online verzia tohto nástroja s názvom *Vzdelávanie a Zručnosti Online* a na testovaní sa prostredníctvom Asociácia univerzít tretieho veku podieľala aj cieľová skupina starších dospelých. Zhromaždené dáta a výstupy sú spracované v OECD a tvoria podklad pre tvorbu nových a ešte presnejšie zameraných vzdelávacích programov.

Cieľ 2: Legislatívne ukotviť jednotlivé druhy a formy vzdelávania starších ľudí do vzdelávacieho systému Slovenskej republiky.

Opatrenie:

Bude potrebné zapracovať do príslušných právnych predpisov vzdelávanie starších ako samostatnú a kompatibilnú súčasť vzdelávacieho systému SR, legislatívne ustanoviť postavenie inštitúcií, ktoré ho zabezpečujú (najmä univerzít tretieho veku, akadémií tretieho veku, seniorské organizácie a pod.), druhy a formy vzdelávania, ich financovanie a tiež uznávanie vybraných druhov vzdelávania na trhu práce. V záujme zabezpečenia vzdelávacích podmienok seniorov umožniť využívanie školských priestorov (základné

školy, stredné školy) aj pre formy záujmového vzdelávania starších ľudí za podmienok stanovených riaditeľom školy.

Gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: Národný ústav celoživotného vzdelávania v SR, univerzity a vysoké školy, základné školy, stredné školy

Termín plnenia: 2014 – 2015

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Národný ústav celoživotného vzdelávania, ako priamo riadená organizácia MŠVVaŠ SR, organizoval v mesiaci máj 2015 v Bratislave workshop k vecnému návrhu zákona o celoživotnom vzdelávaní s cieľovou skupinou seniorov. Účelom workshopu bolo mapovať požiadavky cieľovej skupiny v oblasti, ktorú má nový zákon upravovať a získať cenné podnety, ktoré budú v ďalšom procese jeho tvorby reflektované. Na workshope sa zúčastnili zástupcovia Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku, Centra ďalšieho vzdelávania UK Bratislava, Inštitútu celoživotného vzdelávania STU Bratislava a Jednoty dôchodcov na Slovensku.

Po vzájomnej dohode gestora, spolupracujúcich subjektov a ostatných zúčastnených strán prišlo k rozhodnutiu, že opatrenia legislatívneho charakteru nad rámec existujúcej legislatívy nebudú potrebné. V plnení úloh NPAS na roky 2014 – 2020 MŠVVaŠ SR naďalej pokračuje nelegislatívnou cestou. Odvolávajú sa na uvedené, úlohu považujeme za splnenú. Cenné informácie o skutočnej úrovni kompetencií dospelých populácie na Slovensku získavame z výsledkov Programu medzinárodného hodnotenia kompetencií dospelých (PIAAC, www.minedu.sk/program-medzinarodneho-hodnotenia-kompetencii-dospelych-piaac/).

PIAAC je reprezentatívnym zisťovaním zručností a schopností v oblastiach čitateľskej, matematickej a digitálnej gramotnosti. Jeho výsledky pomáhajú pri formulovaní národných i regionálnych priorít v oblasti vzdelávania dospelých. V roku 2017 bola pilotne testovaná online verzia tohto nástroja s názvom *Vzdelávanie a Zručnosti Online* a na testovaní sa prostredníctvom Asociácia univerzít tretieho veku podieľala aj cieľová skupina starších dospelých. Zhromaždené dáta a výstupy sú spracované v OECD a tvoria podklad pre tvorbu nových a ešte presnejšie zameraných vzdelávacích programov.

Cieľ 3: Finančne zabezpečiť jednotlivé druhy a formy vzdelávania starších ľudí.

Opatrenie:

Sústavne treba hľadať nové možnosti financovania a pravidelne využívať možnosti, ktoré tu sú a priebežne odstraňovať rôzne administratívne prekážky, ktoré bránia ich využitiu. Financovanie vzdelávania starších ľudí by výhľadovo malo byť súčasťou finančného rámca na budúce roky 2014 – 2020, priame finančné prostriedky na vzdelávanie starších ľudí by mali pravidelne vyčleňovať vo svojich rozpočtoch ústredné orgány štátnej správy, vysoké školy, VÚC, mestá a obce. Rovnako by sa mali na tento účel intenzívnejšie využívať finančné zdroje Európskej únie a ďalšie finančné mechanizmy. Je nevyhnutné, aby finančné zabezpečenie vzdelávania starších ľudí bolo aj súčasťou plnenia vyššie uvedeného cieľa 2.

V rámci systému financovania celoživotného vzdelávania najst' vhodnú schému prostredníctvom, ktorej by sa dala financovať aktívna účasť starších ľudí na vzdelávacích aktivitách. Na financovaní celoživotného vzdelávania by sa okrem jednotlivcov mal podieľať aj štát formou národných grantov, územná samospráva, zamestnávateľia z verejného a súkromného sektora, bankový sektor.

Gestori: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR, AZZZ, ZMOS, univerzity a vysoké školy, príslušné agentúry

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ 1 a 3 sa priebežne plnia

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

MŠVVaŠ SR v sledovanom období podporilo vzdelávanie starších dospelých v oblasti finančnej gramotnosti finančne. Podpora zahŕňala okrem iného:

- prípravu obsahov vzdelávania a metodických listov pre prácu so staršími učiacimi sa pre vzdelávacie kurzy v oblasti finančnej gramotnosti pre dve vekové skupiny 45+, respektíve 62+ rokov;
- tréning lektorov (pre zabezpečenie kvalifikovanej výučby) a manažérov ďalšieho vzdelávania (pre zabezpečenie vhodne formulovanej, vysvetľovanej a propagovanej motivácie k účasti starších učiacich sa na vzdelávaní vo finančnej gramotnosti, vysvetľovanie a zdôrazňovanie dôležitosti tohto vzdelávania);
- podporu networkingu aktérov v oblasti tvorby obsahov vzdelávania a realizácie vzdelávania zameranej na finančnú gramotnosť starších dospelých (bankové inštitúcie, finančná správa, Národná sieť rozvoja vidieka, Jednota dôchodcov na Slovensku, PZ SR, univerzity a samosprávy)

Na vzdelávacích podujatiach rôzneho rozsahu, od jednodňových seminárov až po celoročné vzdelávacie programy, sa v akademickom roku 2017/2018 v oblasti finančnej gramotnosti vzdelávalo prostredníctvom 13 univerzít tretieho veku 635 učiacich sa.

Cieľ 4: Pri formulovaní nového programového obdobia definovať ukazovateľ zvyšovania digitálnej gramotnosti starších ľudí za účelom zlepšovania ich digitálnej gramotnosti.

Opatrenie:

Vytvárať a podporovať programy na zlepšenie digitálnej gramotnosti a zároveň podporovať informovanosť na zvýšenie záujmu a odbúranie obáv starších ľudí v súvislosti s využívaním IKT. Zintenzívniť a podporovať vzdelávanie v oblasti IKT a používanie moderných technológií (obsluha bankomatov, internet banking, používanie platobných a iných elektronických kariet, mobilných telefónov atď.).

Gestori: MF SR, MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, vedecko-výskumné a akademické inštitúcie, vzdelávacie inštitúcie, tretí sektor

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

V rámci programového obdobia 2014 -2020 bol v rámci operačného programu integrovaná infraštruktúra (ďalej ako „OP II“) zafinancovaný špecifický cieľ 7.6 - Zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu, ktorý nadväzuje na iniciatívu inkluzívneho eGovernmentu. Každý, vrátane znevýhodnenej skupiny občanov vo veku od 55 do 74 rokov, má mať prístup k výhodám eGovernmentu, aj keď nedisponuje najmodernejšími informačnými a komunikačnými technológiami, alebo ich nevie dostatočne využívať. Aplikovaním týchto princípov sa výrazne zníži digitálna priepasť a znevýhodnení občania sa elektronickými prostriedkami zapoja do diania vo verejnej správe. Snahou je tiež predĺžiť obdobie, počas ktorého môže človek žiť autonómne v preferovanom prostredí, v

ktorom sa cíti sebaisto, bezpečne a dostatočne mobilne. Výsledkami realizácie opatrení na úrovni špecifického cieľa 7.6 bude zvýšenie využívania nástrojov pre podporu asistovaného života, zvýšenie dostupnosti vzdelávacích materiálov a digitálneho obsahu vo vhodnom formáte, zvýšenie intenzity využívania služieb a vzdelávania sa v digitálnom prostredí a tiež zvýšenie aktívneho zapojenia znevýhodnených skupín do ekonomického a sociálneho diania v svojom okolí. Ako špecifické ukazovatele výsledkov programu zodpovedajúce špecifickému cieľu 7.6 OP II, ktoré sú zároveň ukazovateľom zvyšovania digitálnej gramotnosti starších ľudí za účelom zlepšovania ich digitálnej gramotnosti v zmysle časti cieľa 4 NPAS, boli zvolené percento znevýhodnených jednotlivcov používajúcich internet a percento jednotlivcov so strednými až vysokými počítačovými zručnosťami. V súčasnosti sa pripravuje dopytová výzva na projekty súvisiace so špecifickým cieľom 7.6. Jej vyhlásenie sa očakáva v máji 2018.

Cieľ 5: Implementovať programy na zlepšenie finančnej gramotnosti starších ľudí.

Opatrenia:

Vypracovať orgánmi verejnej správy metodiky a realizovať osvetové kampane zamerané na finančné vzdelávanie starších ľudí.

Gestori: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Centrum vzdelávania MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MF SR, Inštitút bankového vzdelávania Národnej banky Slovenska, RTVS

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: s plnením cieľa sa nezačalo

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR vzhľadom na neskorší termín plnenia predmetného cieľa a priebežné plnenie iných opatrení v sledovanom období nevykonalo aktivity pre realizáciu stanoveného cieľa.

Cieľ 6: Posilniť a systematicky rozvíjať kvalitu špecifickej odbornej prípravy kariérových poradcov pre prácu so staršími ľuďmi.

Opatrenia:

Vytvoriť jednotný štandard vedomostí, zručností a kompetencií kariérového poradcu vo väzbe na jeho kompetencie pre prácu so staršími ľuďmi.

Iniciovať vznik a realizovať vzdelávacie programy zamerané na špecifickú odbornú prípravu kariérových poradcov pre prácu so staršími ľuďmi.

Gestori: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MŠVVŠ SR, ÚPSVaR, Euroguidance, vzdelávacie inštitúcie zamerané na prípravu kariérových poradcov, tretí sektor

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: s plnením cieľa sa nezačalo

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR vzhľadom na neskorší termín plnenia predmetného opatrenia a priebežné plnenie iných opatrení doteraz nevykonalo aktivity pre realizáciu stanoveného cieľa.

7. Nezávislý, bezpečný a kvalitný život starších ľudí

7.1. Zdravotná starostlivosť

Cieľ 1: Znížiť úmrtnosť na srdcovocievne ochorenia.

Opatrenie:

Redukcia štandardizovanej úmrtnosti na ischemickú chorobu srdca u ľudí pod 75 rokov, redukcia miery fajčenia, najmä u vysokorizikových osôb, ktoré prekonali infarkt myokardu, cievnu mozgovú príhodu, tranzitórnu ischemickú ataku alebo majú diabetes, resp. ochorenie periférnych ciev dolných končatín, zlepšenie včasnej detekcie hypertenzie a zníženie počtu neliečených hypertonikov a súčasne zlepšenie liečby hypertenzie.

Gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚVZ SR

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo zdravotníctva SR

Cieľ je systematicky napĺňaný prostredníctvom existencie a činnosti 36 Poradenských centier na ochranu zdravia – „Poradní zdravia“, ktoré sú zriadené pri každom RÚVZ v SR, a ktoré sú zamerané na znižovanie *rizikových faktorov* životného štýlu. Prostredníctvom svojej činnosti zvyšujú záujem obyvateľov o vlastné zdravie či poznávanie zdravotných rizík.

V súvislosti s napĺňaním intervencií zameraných na podporu zdravia sa uskutočnil 7. ročník kampane „*Vyzvi srdce k pohybu*“ s cieľom zaradenia do svojho voľného času aspoň 30 min. pohybovej aktivity.

ÚVZ SR každoročne participujú na edukačnej kampani *MOST* (Mesiac o srdcových témach) zameranej na podporu verejného zdravia v oblasti kardiovaskulárnych ochorení, na zvýšenie informovanosti verejnosti o rizikových faktoroch ochorení srdca a ciev a poukázanie na možnosti prevencie s upriamením pozornosti na zdravý životný štýl.

Cieľ 2: Zlepšiť včasnú diagnostiku kolorektálneho karcinómu, karcinómu prsníka, karcinómu krčka maternice prostredníctvom vyššej účasti obyvateľstva na preventívnych programoch zameraných na prevenciu kolorektálneho karcinómu, karcinómu prsníka, karcinómu krčka maternice.

Opatrenie:

Program prevencie kolorektálneho karcinómu, program prevencie karcinómu prsníka, program prevencie karcinómu krčka maternice; vytvorenie národného skriningového centra, vyšetriť čo najväčšiu časť populácie Slovenska nad 50 rokov tak, aby sa odhalilo čo najviac včasných štádií ochorenia, čo by viedlo k zníženiu úmrtnosti na kolorektálny karcinóm (KRCa), karcinóm krčka maternice a karcinóm prsníka.

Gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚVZ SR

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo zdravotníctva SR

MZ SR každoročne pri príležitosti *Svetového dňa proti rakovine* využitím

masovokomunikačných prostriedkov zabezpečuje informovanie verejnosti o dôležitosti dodržiavania zásad „Európskeho kódexu proti rakovine“ s cieľom predchádzať vzniku nádorových ochorení.

Realizáciou regionálnych projektov (Prevenia kolorektálneho karcinómu, Zdravé prsia) zabezpečuje šírenie informácií o včasnom záchyte, prevencii a rizikových faktorov rakoviny hrubého čreva a rakoviny prsníka.

Vysoká incidencia a mortalita rakoviny hrubého čreva na Slovensku je mimoriadne závažný problém verejného zdravotníctva. Existuje dostatok dôkazov, že systematické a organizované skriningové programy v súlade s európskymi postupmi znižujú výskyt rakoviny a úmrtnosť na ňu a sú nákladovo efektívne (prsník, kolorektum, cervix). Na základe odporúčania EK (Council Recommendation of 2 December 2003 on cancer screening (2003/878/EC), Official Journal L 327 , 16/12/2003 P. 0034 – 0038) sa plánuje zaviesť populačný program skriningu rakoviny hrubého čreva, v súlade s Európskymi usmerneniami a postupmi na zabezpečenie kvality skriningového programu rakoviny kolorekta.

Bolo aktualizované Odborné usmernenie MZ SR pre realizáciu programu oportúnneho a populačného skriningu kolorektálneho karcinómu, publikované vo Vestníku MZ SR, Čiastka 1-9 1. februára 2018, Ročník 66.

Udržateľnosť a zabezpečenie kvality pri skriningu a diagnostike kolorektálneho karcinómu na Slovensku sa bude riešiť pomocou projektu v rámci žiadosti SR cez Program na podporu štrukturálnych reforiem.

Cieľ 3: Zabezpečiť geografickú dostupnosť a kvalitu dlhodobej zdravotnej starostlivosti o seniorov v súlade s demografickým vývojom v SR.

Opatrenia:

Optimalizovať sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v takom počte a zložení, aby sa zabezpečila efektívna, dostupná, plynulá, sústavná a odborná zdravotná starostlivosť s prihliadnutím na stúpajúci počet seniorov a s prihliadnutím na vývoj chorobnosti seniorov.

Gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: samosprávne kraje

Termín plnenia: priebežne 2015 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo zdravotníctva SR

MZ SR pripravuje koncept optimálnej minimálnej siete ústavných zdravotníckych zariadení a špeciálnych zdravotníckych zariadení, so špecifickým zameraním na potrebu poskytovania dlhodobej starostlivosti. Predpokladá sa predloženie materiálu do medzirezortného pripomienkového konania v II. polroku 2018.

Cieľ 4: Zlepšiť zdravotné uvedomenie starších ľudí, v oblasti preventívneho očkovania s dôrazom na zlepšenie zdravia, predlžovanie života a zlepšovanie kvality života celej populácie pomocou výchovy k zdraviu, podpory zdravia, prevencie chorôb a iných foriem zdravotných intervencií.

Gestor: MZ SR, ÚVZ SR, RÚVZ

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo zdravotníctva SR a Úrad verejného zdravotníctva SR

Pre cieľovú skupinu – seniori uskutočnilo všetkých 36 RÚVZ v SR počas *Mesiaca úcty k starším* edukačné aktivity s cieľom zlepšiť zdravotné uvedomenie seniorov v oblasti očkovania proti chrípke a pneumokokom.

V rámci *Európskeho imunizačného týždňa* sa v apríli v rokoch 2016 a 2017 pre širokú verejnosť uskutočnila kampaň, ktorej cieľom bolo zvýšiť zaočkovanosť, eliminácia tzv. vakcinačných dier, zlepšenie informovanosti o očkovaní proti nákazám, ktorým sa dá očkovaním predchádzať. Téma kampane v roku 2017 „*Vakcíny fungujú*“ zdôrazňovala funkčnosť a účinnosť vakcín a potrebu sústreďovať pozornosť na tento spôsob prevencie závažných infekčných ochorení.

Cieľ 5: Vypracovať metodické usmernenie o postupe zdravotníckych pracovníkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti seniorom ohrozených domácim násilím s cieľom predchádzať formám diskriminácie starších ľudí.

Gestor: MZ SR, hlavný odborník pre geriatriciu MZ SR

Termín plnenia: 2014

Stav plnenia: cieľ splnený**Ministerstvo zdravotníctva SR**

Metodické usmernenie bolo uverejnené vo Vestníku MZ SR, čiastka 8-9, zo dňa 13. augusta 2015, Ročník 63.

Cieľ 6: Podporovať aktívne starnutie, zdravý životný štýl a celkové zdravie seniorov formou edukačných aktivít zamestnancami regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike prostredníctvom individuálneho, skupinového a hromadného poradenstva.

Opatrenie:

Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov.

Gestor: MZ SR, ÚVZ SR, RÚVZ SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie, Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia Memory, iné mimovládne subjekty.

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Ministerstvo zdravotníctva SR a Úrad verejného zdravotníctva SR**

MZ SR cez ÚVZ SR podporuje aktívne starnutie prostredníctvom poradenskej činnosti 36 *Poradní zdravia*, ktoré sú zriadené pri každom RÚVZ v SR a tiež edukačnými aktivitami pracovníkmi odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu.

ÚVZ SR a RÚVZ SR systematicky sedem rokov edukačnými podujatiami participujú na medzinárodnej kampani „*Týždeň mozgu*“ s cieľom upriamiť pozornosť na ľudský mozog a jeho činnosť, hovoriť o mozgových ochoreniach, spôsoboch ich liečby a prevencii. Ďalšou systematickou celoslovenskou aktivitou realizovanou každý nepárny rok sú „*Dni zdravia pre seniorov na vidieku*“, v rámci ktorej sa okrem iného poskytuje poradenstvo zamerané na zdravý životný štýl v prevencii rizikových faktorov civilizačných ochorení.

Cieľ 7: Zachovať dotácie na podporu rekondičných aktivít seniorov podľa §6, odsek 1 písm. b) zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR v znení zákona č. 393/2012 Z. z. v súlade s možnosťami štátneho rozpočtu.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V roku 2017 MPSVR SR poskytlo prostredníctvom 3 subjektov (Konfederácie OZ Slovenskej republiky, OZ potravinárov SR a Jednoty dôchodcov na Slovensku) dotáciu 597 000 – eur zameranú na predchádzanie sociálneho vylúčenia a na podporu obnovenia psychickej a fyzickej kondície fyzickej osoby, ktorá je poberateľom starobného, predčasného starobného alebo výsluhového dôchodku a nevykonáva činnosť, ktorá zakladá nárok na príjem zo závislej činnosti alebo z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Príspevok bol poskytnutý pre 11 940 osôb.

7.2. Bývanie

Cieľ: Zlepšiť prístup k dôstojnému a cenovo dostupnému bývaniu s dôrazom na podporu sociálneho nájomného bývania.

Opatrenia:

1.1. Zabezpečiť podporu výstavby nájomných bytov v rámci Programu rozvoja bývania a Štátneho fondu rozvoja bývania v súlade s možnosťami štátneho rozpočtu.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: MF SR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

MDV SR každoročne pri tvorbe štátneho rozpočtu navrhuje vyčleniť finančné prostriedky pre Program rozvoja bývania a Štátny fond rozvoja bývania. K 31. decembru 2017 bola v rámci Programu rozvoja bývania poskytnutá dotácia vo výške cca 50,5 mil. Eur na obstaranie nájomných bytov, k 173 zmlúvam, čím sa podporilo obstaranie 2874 bytov. Zo Štátneho fondu rozvoja bývania bolo vyčlenených cca 67 mil. Eur, čo reprezentuje 176 uzavretých zmlúv o poskytnutí úveru na obstaranie 2888 nájomných bytov (údaje za roky 2016 – 2017).

1.2. Motivovať mestá a obce vo výstavbe nájomných bytov pre sociálne ohrozené skupiny poskytovaním podporných nástrojov, ako sú dotácie, zvýhodnené úvery a iné stimulačné opatrenia.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS, Únia miest Slovenska a samosprávne kraje

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

V prípade poskytovania podpory vo forme dotácie na obstaranie nájomných bytov bola od 1. januára 2017 zavedená možnosť zvýšenia oprávnených nákladov pri nájomných bytoch nachádzajúcich sa v stavbe, ktorá spĺňa prísnejšie teplototechnické vlastnosti stavebných konštrukcií.

1.3. Podporovať opatrenia zvyšujúce energetickú efektívnosť v bývaní, nakoľko sa tým znižujú náklady užívateľov a preto sa zvyšuje dostupnosť bývania.

Gestor: MDVRR SR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo dopravy a výstavby SR**

Žiadateľ je pri obstarávaní nájomného bytu motivovaný k dosahovaniu nižšej celkovej spotreby energie než sú zákonom stanovené požiadavky na energetickú hospodárnosť znížením istiny úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania.

7.3. Dôchodkový systém

Cieľ 1: Ustanoviť minimálny dôchodok v závislosti od počtu odpracovaných rokov tak, aby sa fyzické osoby, ktoré odpracujú zákonom ustanovený počet rokov neocitli v systéme sociálnej pomoci.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Sociálna poisťovňa

Termín: 2014 – 2015

Stav plnenia: cieľ splnený**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**

Zákon č. 140/2015 Z. z., ktorým bol zavedený inštitút minimálneho dôchodku s výškou odvíjajúcou sa od počtu odpracovaných rokov, nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2015.

Cieľ 2: Priebežne vyhodnocovať zvyšovanie dôchodkových dávok vyplácaných zo systému sociálneho poistenia aj v závislosti od ekonomického vývoja a v prípade potreby prijať opatrenia na ochranu primeranosti dôchodkových dávok.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Sociálna poisťovňa

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne sa plní**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**

MPSVR SR priebežne vyhodnocuje zvyšovanie dôchodkových dávok vyplácaných zo systému sociálneho poistenia.

Cieľ 3: Zvážiť možnosti zavedenia alternatívy k odchodu do starobného dôchodku.

Spôsob plnenia:

Analyzovať možnosti pre zásadné zvýšenie minimálneho počtu rokov dôchodkového poistenia potrebných pre nárok na plný starobný dôchodok až na úroveň 30 rokov. Stanoviť počet rokov dôchodkového poistenia, nad ktoré nebude ďalšou podmienkou pre nárok na plný starobný dôchodok fyzický vek. Pripraviť konštrukciu čiastočného starobného dôchodku. Na základe výsledkov analýzy zvážiť realizáciu formou novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Sociálna poisťovňa

Termín: analýzu vypracovať do 31.12.2017, rozhodnutie o realizácii do 01.03.2018

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR v súčasnosti pracuje na analyzovaní možnosti zavedenia alternatívy k odchodu do starobného dôchodku.

Cieľ 4: Zvážiť možnosť postupného odchodu do dôchodku.

Spôsob plnenia:

Pripraviť návrh konštrukcie postupného odchodu do dôchodku. Realizovať informačnú kampaň o tejto možnosti a následne realizovať prieskum potenciálneho záujmu o tento inštitút. Pripraviť dopadovú štúdiu a na základe jej výsledkov rozhodnúť o možnej realizácii opatrenia.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Sociálna poisťovňa

Termín: návrh konštrukcie postupného odchodu do dôchodku do 30.06.2017, informačná kampaň, prieskum potenciálneho záujmu do 31.12. 2017, rozhodnutie o realizácii do 01.03.2018

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR v súčasnosti pracuje na analyzovaní možností postupného odchodu do dôchodku.

Cieľ 5: Zanalyzovať možnosti sprísnenia podmienok nároku na predčasný starobný dôchodok.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Sociálna poisťovňa

Termín: do 31. 12. 2014

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Z analýzy vyplýva, že ďalšie sprísňovanie nie je potrebné, keďže podmienky nároku na predčasný starobný dôchodok sú v súčasnosti nastavené tak, že ho využívajú prevažne tí poistenci, ktorí sa nevedia uplatniť na trhu práce, čo korešponduje aj s prvotným účelom predčasného starobného dôchodku.

Cieľ 6: Stanoviť optimálne podmienky vyplácania doplnkového výsluhového dôchodku zo systému doplnkového dôchodkového sporenia.

Spôsob plnenia:

Vypracovať analýzu rizikovosti jednotlivých zamestnaní u zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do kategórie 3 a 4 z medicínskeho, ekonomického a právneho hľadiska. Na základe výsledkov analýzy rozhodnúť o novelizácii príslušných legislatívnych noriem, najmä zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov s cieľom optimálne nastaviť podmienky vyplácania doplnkového výsluhového dôchodku zo systému doplnkového dôchodkového sporenia.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MZ SR

Termín: do 31.12.2017

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**

MPSVR SR v súčasnosti pracuje na analyzovaní podmienok vyplácania výsluhového dôchodku zo systému doplnkového dôchodkového sporenia.

Cieľ 7: Analyzovať vymožitelnosť práva pri povinných príspevkoch zamestnávateľov na doplnkové dôchodkové sporenie tých zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do kategórie 3 a 4.

Spôsob plnenia:

Realizovať analýzu reálnych počtov dotknutých zamestnancov a stavu dodržiavania príslušných ustanovení zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pripraviť metodické usmernenie pre inšpektoráty práce na realizáciu pravidelných kontrol danej oblasti.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: inšpektoráty práce, ADDS, sociálni partneri

Termín: analýzu súčasného stavu vypracovať do 31. 12. 2015, metodické usmernenie pre inšpektoráty práce do 30. 06. 2016, realizácia kontrol priebežne

Stav plnenia: cieľ splnený**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Národný inšpektorát práce**

Metodické usmernenie pre inšpektoráty práce zaslalo MPSVR SR NIP v marci 2016 a následne ukončilo práce na vypracovaní predmetnej analýzy. V rámci realizácie tohto cieľa boli vykonané v sledovanom období mimoriadne previerky NIP tzv. Škrtič III a IV, zamerané na kontrolu dodržiavania povinnosti zamestnávateľov v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia. Nakoľko výsledky previerok poukázali na okruhy problémov, ku ktorým boli predostreté viaceré opatrenia a odporúčania, ktoré však vychádzajú z existujúcej legislatívy, nie je potrebné meniť súčasné nastavenie regulačného rámca. Výnimku predstavuje problematika odmietania uzatvárania účastníckej zmluvy zo strany zamestnanca vykonávajúceho tzv. rizikové práce (ďalej len „rizikár“), čo bráni zamestnávateľovi platiť povinné príspevky. V závere analýzy preto MPSVR SR navrhuje, aby účasť rizikára nebola podmienená uzatvorením účastníckej zmluvy. V zmysle ďalších záverov analýzy je potrebné zamerať sa najmä na efektívnejší výkon dozoru NIP a bežné previerky cieľiť na tých zamestnávateľov, u ktorých je zvýšený predpoklad nedodržiavania zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 650/2004 Z. z.“), teda najmä malé a stredné

podniky z oblasti priemyselnej výroby.

Vo vzťahu k plánovanej mimoriadnej previerke v roku 2017 – Škrtič IV sa prehodnotil účel a znenie niektorých častí metodického usmernenia s cieľom aby výsledky Škrtiča IV už neboli len zdrojom pre vypracovanie analýzy ale najmä účinným nástrojom na monitorovanie celkovej situácie v tejto oblasti a z tohto dôvodu MPSVR zaslalo NIP prepracované znenie metodického usmernenia v auguste 2017.

Cieľ 8: Zvážiť prípravu novej legislatívnej normy umožňujúcej a regulujúcej transformáciu dlhodobých aktív občanov Slovenska na dlhodobý pravidelný príjem v starobe.

Spôsob plnenia:

Analyzovať existujúce legislatívne normy upravujúce fungovanie reverzných hypoték v zahraničí a skúsenosti s ich fungovaním. Na základe analýzy rozhodnúť o príprave obdobného zákona v podmienkach Slovenskej republiky.

Gestor: MF SR

Spolupracujúce subjekty: NBS, MPSVR SR

Termín: analýzu zahraničných skúseností vypracovať do 31.12. 2015, rozhodnutie o príprave osobitnej legislatívnej normy do 01. 06. 2016

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo financií SR

MF SR v spolupráci s NBS vypracovalo podrobnú analýzu fungovania reverzných hypoték v zahraničí. Predmetný materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania. Výsledkom analýzy a medzirezortného pripomienkového konania bolo rozhodnutie zachovať súčasný stav a neprijat' špeciálnu reguláciu pre poskytovanie reverzných hypoték v Slovenskej republike.

Cieľ 9: Zanalyzovať možnosti zavedenia novej dávky poskytovanej z doplnkového dôchodkového sporenia, ktorá by bola určená pre občanov v preddôchodkovom veku.

Spôsob plnenia:

Zanalyzovať konštrukciu dávky z doplnkového dôchodkového sporenia, ktoré by umožnila účastníkom systému odísť skôr z pracovného trhu a financovať svoje životné náklady súkromnými prostriedkami z osobného účtu. Na základe výsledkov analýzy zvážiť realizáciu formou novely zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MZ SR, ADDS, zástupcovia zamestnávateľov, KOZ SR

Termín: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Návrh preddôchodku ako súčasť novely zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania dňa 25. októbra 2017. Na základe záverov Hospodárskej a sociálnej rady SR dňa 11. decembra 2017 boli ustanovenia týkajúce sa novej dávky preddôchodok vypustené. Preddôchodok by mal byť predmetom ďalších rokovaní s MF SR a sociálnymi partnermi. O tom, akým spôsobom a kedy sa bude pokračovať v

legislatívnom procese, ako aj o konkrétnych podmienkach a podobe dávky preddôchodok sa rozhodne pravdepodobne v priebehu roka 2018 až v závislosti od výsledku týchto rokovaní.

Cieľ 10: Zanalyzovať možnosti zavedenia poistenia v odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MF SR

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: s plnením cieľa sa nezačalo

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR vzhľadom na neskorší termín plnenia predmetného cieľa a priebežné plnenie iných opatrení NPAS doteraz nevykonalo aktivity pre realizáciu stanoveného cieľa.

7.4. Sociálne služby

7.4.1. Dostupnosť, kvalita a finančná udržateľnosť sociálnych služieb

Cieľ: Zabezpečiť dostupnosť, kvalitu a finančnú udržateľnosť sociálnych služieb.

Opatrenia:

1.1. Na základe záverov auditu verejnej správy prehodnotiť možnosť poskytovania finančného príspevku zo štátneho rozpočtu na poskytovanie sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy v súlade s možnosťami štátneho rozpočtu.

Gestor: MPSVR SR, MF SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Cieľom novely zákona o sociálnych službách, vykonanej s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z., bolo v súlade so záväzkom vyplývajúcim z Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2016 - 2020 „zefektívniť systém viaczdrojového financovania sociálnych služieb, zavedením príspevku podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako“.

Podstatou predmetnej novely zákona o sociálnych službách je práve zabezpečenie spolufinancovania sociálnych služieb z prostriedkov štátneho rozpočtu tam, kde finančné zdroje miestnych a regionálnych orgánov nie sú úmerné kompetenciám v tejto oblasti. Sú to sociálne služby poskytované v ZSS pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, ktorými sú zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia a denné stacionáre. Sociálne služby poskytované v týchto zariadeniach dosahujú najvyššiu úroveň prevádzkových nákladov. Právnou úpravou sa zabezpečilo spolufinancovanie neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v ZSS pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluhy na lokálnej i regionálnej úrovni a verejných poskytovateľov týchto sociálnych služieb na lokálnej úrovni zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR.

Poskytnutý finančný príspevok bude účelovo viazaný na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby a súvisiace odvody platené zamestnávateľom z tohto príjmu. Takto ustanovený mechanizmus posilní viaczdrojové financovanie sociálnych služieb a prispeje k ich dlhodobej udržateľnosti a dostupnosti, prispeje tiež k podpore zamestnanosti a zamestnateľnosti a riešeniu úrovne odmeňovania zamestnancov v sociálnych službách.

1.2 Vytvoriť právne podmienky na zabezpečenie finančnej udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb zavedením viaczdrojového financovania sociálnych služieb.

Gestor: MPSVR SR, MF SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: 2014

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelou zákona o sociálnych službách vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z .z. sa vytvárajú právne podmienky na zabezpečenie finančnej udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb, ktorými sú najmä:

- za splnenia ustanovených podmienok garantované spolufinancovanie z viacerých zdrojov; pokiaľ ide o sociálnu službu v zariadeniach, ktoré poskytujú sociálnu službu fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej osoby pri sebaobsluže, spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu s priamou väzbou na štruktúru prijímateľov danej sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže a formu sociálnej služby, ktoré determinujú nákladovosť poskytovanej sociálnej služby,
- ustanovenie účelového určenia poskytnutého finančného príspevku zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie sociálnej služby fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej osoby pri sebaobsluže, na spolufinancovanie miezd, platov zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby a súvisiacich odvodov platených zamestnávateľom z tohto príjmu, čím sa zabezpečí posilnenie účelu tohto príspevku a zabezpečí zvýšená preskúmateľnosť účelovosti jeho čerpania, a to pri súvisiacej podpore zamestnanosti a zamestnateľnosti v sociálnych službách („hodnota za peniaze“),
- za splnenia ustanovených podmienok garantovaná adresná spoluúčasť prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov sociálnej služby podľa štruktúry prijímateľov sociálnej služby a formy poskytovanej sociálnej služby realizovaná na rovnakom základe pre verejných poskytovateľov sociálnych služieb na lokálnej úrovni aj neverejných poskytovateľov sociálnej služby na lokálnej úrovni aj na regionálnej úrovni,
- zachovávanie reálnej úrovne spolufinancovania sociálnych služieb fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej osoby pri sebaobsluže zo štátneho rozpočtu ustanovením výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou podľa formy sociálnej služby a podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže na príslušný kalendárny rok nariadením vlády Slovenskej republiky, a to na základe splnomocňovacieho ustanovenia v zákone o sociálnych službách na vydanie tohto nariadenia; tým sú vytvorené právne podmienky na medziročné prehodnocovanie výšky tohto finančného príspevku v záujme udržateľnosti financovania sociálnych

služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou.

S účinnosťou od 1 januára 2018 bola taktiež zákonom č. 351/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony ustanovená nová právna úprava spolufinancovania ošetrovateľskej starostlivosti v ZSS uvedených v § 35, 36, 38 a 39 zákona o sociálnych službách (zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie) zo zdrojov verejného zdravotného poistenia na základe uzatvorenej zmluvy o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti v ZSS s príslušnou zdravotnou poisťovňou podľa predpisov v oblasti zdravotnej starostlivosti, a to v rozsahu paušálnej úhrady pre určený minimálny počet lôžok pre jednotlivé samosprávne kraje.

1.3. Vytvoriť podmienky na využitie prostriedkov grantových programov, štrukturálnych fondov, najmä z Európskeho sociálneho fondu (Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia), Regionálneho operačného programu (prioritná os 2. Infraštruktúra sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately) a dotácií v rámci dotačnej politiky MPSVR SR na rozvoj a modernizáciu sociálnych služieb, s celoplošným pokrytím, bez vylúčenia bratislavského kraja.

Gestor: MPSVR SR, MPRV SR, ÚV SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V období rokov 2014 – 2020 budú Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), konkrétne Európsky sociálny fond, čerpané v súlade so schváleným Operačným programom Ľudské zdroje (OP ĽZ). Tento operačný program sa v *prioritnej osi 4 Sociálne začlenenie prostredníctvom Investičnej priority 4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám, vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu*, zameriava na podporu, najmä vytváranie a rozširovanie vysoko kvalitných služieb/opatrení poskytovaných v rámci komunity, resp. na úrovni komunity, vrátane služieb/opatrení, ktorých cieľom je predchádzať inštitucionalizácii. Aktivitami bude podporovaný aj postupný prechod na komunitnú starostlivosť postupným uzatváraním veľkokapacitných objektov s dlhodobým pobytom, v ktorých žijú deti, osoby so zdravotným postihnutím, starší ľudia, vrátane podpory prípravy zamestnancov a klientov, vzdelávania, prípravy širšieho prostredia, výskumu v oblasti deinštitucionalizácie.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Príspevok Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej „IROP“) za programové obdobie 2014-2020 k Národnému programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020 sa realizuje prostredníctvom obsahovej náplne a implementácie prioritnej osi 2 - *Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám*, v rámci investičnej priority č. 2.1: *Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry*, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.

Cieľ prioritnej osi 2 IROP je definovaný špecifickým cieľom č. 2.1.1: Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni.

Dňa 22. mája 2017 MPRV SR, ako riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program (ďalej len „RO pre IROP“), vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu prechodu poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces deinštitucionalizácie existujúcich zariadení) v celkovom objeme 67 449 470 eur (zdroj EÚ). Aktuálne RO pre IROP zabezpečuje vyhodnocovanie predložených žiadostí. Posudzovanie projektov je zabezpečené v úzkej spolupráci s gestorom sociálnej a rodinnej politiky, MPSVR SR.

Úrad vlády SR

ÚV SR je správcom programu SK09 Domáce a rodovo podmienené násilie, financovaného z Nórskeho finančného mechanizmu 2009 – 2014 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Program bol ukončený 31. 12. 2017. V rámci programu bolo realizované opatrenie - Podpora služieb pre obe domáceho násillia s inštitucionálnym posilnením zlepšenia kvality, rozsahu a dostupnosti služieb. V rámci tohto opatrenia boli podporené projekty, ktoré sa zameriavali na obe domáceho násillia, najmä na seniorov, deti a hendikepovaných.

1.4. Zabezpečiť spolufinancovanie sociálnych služieb z verejných zdrojov pre všetkých prijímateľov bez rozdielu či čerpajú služby u verejných alebo neverejných poskytovateľov tak, aby vplyvom platenia úhrady za sociálnu službu nebolo ohrozené uspokojovanie životných nákladov (životných potrieb) platiteľov tejto úhrady (prijímateľa sociálnej služby, spoločne posudzovaných osôb, resp. ďalších povinných osôb).

Gestor: MPSVR SR, VÚC, obce

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelou zákona o sociálnych službách vykonanou zákonom č. 331/2017 Z. z. sa posilňuje ochrana prijímateľov domácej opatrovateľskej služby a ochrana prijímateľov ambulantnej sociálnej služby v ZSS bez poskytovania stravovania, a to pri platení úhrady za sociálnu službu ku dňu splatnosti tejto úhrady. Ide o zvýšenie výšky povinného zostatku z príjmu prijímateľa tejto sociálnej služby ku dňu splatnosti tejto úhrady z doterajšej výšky najmenej 1,4-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu na 1,65-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Účelom garantovaného zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu je zabrániť tomu, aby vplyvom platenia úhrady za poskytovanú sociálnu službu bolo ohrozené krytie ostatných reálne vznikajúcich životných nákladov prijímateľov týchto sociálnych služieb a ich rodín.

1.5. Pri tvorbe plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja zohľadňovať potrebu rozvoja sociálnych služieb ako jedného z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja v území.

Gestor: VÚC a obce

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

Priority Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na obdobie 2014-2020 v oblasti sociálnych vecí zohľadňujú potrebu rozvoja sociálnych služieb ako jedného z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Nitriansky samosprávny kraj

Pri tvorbe plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja v NSK je zohľadňovaná potreba rozvoja sociálnych služieb v zmysle národných priorít rozvoja sociálnych služieb. V ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK klesli počty miest v zariadeniach pre seniorov, v domovoch sociálnych služieb a v útulkoch, kapacity v špecializovaných zariadeniach naopak vzrástli. U neverejných poskytovateľov sociálnych služieb sa kapacity v roku 2017 zvýšili predovšetkým v zariadeniach pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, denných stacionároch a v špecializovaných zariadeniach. Mierne klesol počet miest v domovoch sociálnych služieb. U verejných poskytovateľov sociálnych služieb zriadených obcami sa zvyšovali kapacity v roku 2017 prevažne v zariadeniach pre seniorov, v nocľahárňach, v zariadeniach opatrovateľskej služby a v denných stacionároch. Klesol počet miest v domovoch sociálnych služieb.

Žilinský samosprávny kraj

V rámci tvorby Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja - prostredníctvom odborných pracovných skupín bola zohľadňovaná aj potreba rozvoja sociálnych služieb na území kraja podľa relevantných potrieb príslušného regiónu a v súlade s príslušnými strategickými a koncepčnými dokumentmi SR, najmä s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2014 - 2020.

Trenčiansky samosprávny kraj

V Pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2013-2023 sa v strategickej časti uvádza v opatrení 4.1 Podpora sociálneho začlenenia – potrebné rozvíjať sociálne služby pre seniorov a špecializované zariadenia pre osoby so špecifickými ochoreniami. Taktiež sa pripravuje deinštitucionalizácia DSS-Adamovské Kochanovce – prechod do komunitných služieb s nízkou kapacitou. V roku 2017 TSK začal prostredníctvom CSS-DOMINO poskytovať sociálnu službu na podporu rodiny s deťmi - službu včasnej intervencie. TSK vo svojom rozpočte zohľadňuje potreby debarierizácie a modernizácie existujúcich ZSS.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK má schválený Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK na roky 2015 až 2023, kde sú zapracované v rámci prioritnej osi 2 Lepšia kvalita života – Služby pre ľudí aj špecifické ciele: 2.2. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom komunitne poskytovaných služieb a 2.3. Zabezpečiť efektívne, kvalitné a udržateľné služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre všetky skupiny obyvateľstva, Opatrenie 2.3.2. – Zabezpečenie procesu DI, opatrenie 2.3.3. – Vytváranie služieb poskytovaných komunitným spôsobom.

Košický samosprávny kraj

Potreba a rozvoj sociálnych služieb v KSK je zohľadňovaná v koncepcii rozvoja sociálnych služieb, ktorá vychádza z demografického vývoja v kraji a potrieb jednotlivých cieľových skupín v kraji so zohľadnením potreby sociálnych služieb v kraji a potrieb jednotlivých cieľových skupín v kraji.

Prešovský samosprávny kraj

Pri tvorbe plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja odbor sociálny PSK spracúvava analýzu siete poskytovateľov sociálnych služieb a zároveň vyhodnocuje potrebu nedostatkových sociálnych služieb v regióne, s dôrazom na rozvoj komunitných sociálnych služieb a sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou.

1.6. Zabezpečiť uplatňovanie štandardov kvality sociálnych služieb a hodnotenie podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2016- 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelou zákona sociálnych službách vykonanou s účinnosťou od 30.12. 2017 zákonom č. 331/2017 Z. z. bol na základe poslaneckého návrhu vykonaný ďalší odklad vykonávania pôsobnosti MPSVR SR v oblasti hodnotenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby z lehoty do 31.12.2017 na lehotu do 31.08.2019, a to so zámerom zabezpečiť dostatočný časový priestor umožňujúci prispôsobiť poskytovateľom sociálnej služby písomne vypracované postupy, pravidlá a podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby novým právnym podmienkam, ktoré sa dotýkajú aj oblasti procedurálnych podmienok, personálnych podmienok a prevádzkových podmienok. Vytvoril sa tým časový priestor na prípravu poskytovateľov sociálnych služieb na toto hodnotenie. Neodstránenie MPSVR SR zistených nedostatkov plnenia podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby v určenej lehote má totiž za následok stratu oprávnenosti poskytovania sociálnej služby možnosťou výmazu z registra poskytovateľov sociálnych služieb.

MPSVR SR pripravuje v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, financovaného z Európskeho sociálneho fondu, *Národný projekt Kvalita sociálnych služieb* - plánovaná dĺžka trvania projektu je 48 mesiacov (09/2018 – 08/2022), a to na celom území SR. Cieľom národného projektu je poskytnutie metodologickej podpory pre implementáciu podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb do praxe poskytovateľov sociálnych služieb a vytvorenie, zavedenie a pilotné overenie systému ich hodnotenia s cieľom zabezpečiť kvalitné, merateľné a bezpečné sociálne služby pre ich prijímateľov, s akcentom na posilňovanie ľudsko-právneho rozmeru sociálnych služieb.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK zavádza podmienky kvality do systému poskytovania sociálnych služieb. Od roku 2016 uskutočnil viaceré opatrenia. Poskytol finančné prostriedky na vytvorenie pracovných miest pre manažérov kvality vo všetkých zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK a tiež prostriedky na materiálne vybavenie ich pracovných priestorov. Okrem toho:

- zabezpečil odborné certifikované zaškolenie všetkých manažérov kvality v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti

- prijal na OSP odbornú pracovníčku, prostredníctvom ktorej metodicky vedie manažérov kvality v jednotlivých zariadeniach, pomáha pri tvorbe a spúšťaní procesov, usmerňuje pri implementácii štandardov kvality do praxe a pripravuje zariadenia na budúci systém hodnotenia podmienok kvality MPSVR SR.

Počas obdobia marec 2016 – február 2018 vo všetkých zariadeniach kontinuálne pokračovali zainteresovaní zamestnanci v zavádzaní podmienok kvality do každodennej praxe (vypracovanie príručiek kvality, spracovanie smerníc, zavedenie systému riadiacej dokumentácie, príprava procesov). Za účelom zlepšovania účinnosti zavedeného systému implementácie podmienok kvality a zvýšenia spokojnosti klientov sa v rámci spätnej väzby využíva ako nástroj Dotazník spokojnosti prijímateľa sociálnej služby.

Trenčiansky samosprávny kraj

Snahou TSK je pripraviť ZSS tak, aby spĺňali jednotlivé kritériá určené v štandardoch kvality

sociálnych služieb z hľadiska dodržiavania ľudských práv, personálnych, procedurálnych ale aj prevádzkových podmienok.

Košický samosprávny kraj

Z úrovne MPSVR SR bola spracovaná príručka – implementácia podmienok kvality do praxe pre neverejných poskytovateľov, zástupca odboru sociálnych vecí a rodiny bol členom pracovnej skupiny, ktorá príručku pripravovala. Túto následne KSK rozposlal všetkým poskytovateľom služieb v pôsobnosti VÚC v kraji. Metodika podrobne charakterizuje jednotlivé ukazovatele štandardov kvality, ktoré sa začnú hodnotiť od 1.1.2018, vrátane uvedenia dokumentov, ktoré je potrebné mať spracované, ukazovateľov splnenia príslušného štandardu a nesprávnych príkladov z praxe. Podľa spracovanej príručky implementácie podmienok kvality do praxe vykonával KSK kontroly úrovne poskytovaných sociálnych služieb u poskytovateľov a metodické návštevy, konzultácie, ktorých cieľom bolo poskytovateľov na blížiace sa obdobie hodnotenia kvality nimi poskytovaných služieb.

1.7. Zabezpečiť celoživotné vzdelávanie zamestnancov v sociálnych službách, najmä odborných zamestnancov v priamom kontakte s prijímateľmi sociálnych služieb, v záujme dosiahnutia integrovaného prístupu k zdraviu, pohode a starostlivosti o starších ľudí so zohľadnením sociálnych a psychologických aspektov starnutia ako jedného z prostriedkov zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Gestor: MPSVR SR, poskytovatelia sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V procese deinštitucionalizácie starostlivosti o osoby s postihnutím sa bude pokračovať aj prostredníctvom *Národného projektu Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov*. Cieľom tohto národného projektu s predpokladanou alokáciou 8 569 262,05 eura je príprava, kreovanie a systematická metodická podpora transformačných tímov pri tvorbe transformačných plánov konkrétnych zariadení sociálnych služieb zapojených do procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a naštartovanie transformačných procesov v komunitách, kde sa tieto zariadenia budú nachádzať. Výsledkom tejto podpory bude vytvorenie transformačných plánov pre konkrétne ZSS, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie synergie s Integrovaným regionálnym operačným programom. Príprava ZSS zapojených do projektu sa bude uskutočňovať predovšetkým prostredníctvom zabezpečenia kontinuálnej metodickej podpory, vzdelávania relevantných osôb a subjektov, diseminačných aktivít podporujúcich proces deinštitucionalizácie a vzťahov v komunite, supervízie, informačných aktivít o procese deinštitucionalizácie.

1.8. Pokračovať v modernizácii a debarierizácii zariadení sociálnych služieb a zvyšovaní úrovne ich materiálno-technickej interiérovej vybavenosti (polohovateľné postele, zdravotnícke pomôcky pre klientov, technické zariadenia na zlepšenie manipulácie s fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu, vybavenosť priestorov na výkon odborných metód práce s klientmi, odborných činností, pracovnej terapie, výchovno-vzdelávacej činnosti, rehabilitačnej činnosti, voľnočasových aktivít, signalizačné pomôcky, prístup k IKT -- internet a pod.), a to v záujme zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Gestor: VÚC, obce, poskytovatelia sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

V BSK boli v roku 2016 na základe poskytnutej dotácie MPSVR SR realizované v 4 ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK nasledujúce projekty: zakúpenie materiálno-technického vybavenia miestnosti na výkon sociálnej rehabilitácie, zakúpenie tabletov za účelom poskytovania sociálnej rehabilitácie, zakúpenie schodolezu a zakúpenie interaktívnej tabule.

V roku 2017 a februári 2018 boli na základe poskytnutej dotácie MPSVR SR realizované v 6 zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK nasledujúce projekty: nákup 9 miestneho špeciálne upraveného motorového vozidla so zdvíhacou plošinou, realizácia bezbariérovej úpravy chodieb, realizácia bezbariérovej úpravy podláh, zakúpenie tabletov za účelom poskytovania sociálnej rehabilitácie, zakúpenie vybavenia miestnosti Snoezelen a zakúpenie schodolezu.

Trnavský samosprávny kraj

Počas obdobia marec 2016 – február 2018 sa vo všetkých ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK kontinuálne pokračovala modernizácia, debarierizácia a zabezpečovanie zvyšovania úrovne materiálno-technickej vybavenosti všetkých ubytovacích priestorov a priestorov určených na výkon odbornej činnosti s prijímateľmi sociálnej služby (osobný výťah pre klientov, prebudované sociálne zariadenia, bezbariérovosť interiérových priestorov, výmena okien na objektoch, výmena dožitého nábytku na oddeleniach, nákup polohovateľných postelí, mobilného zdviháku, polohovateľného invalidného vozíka, žiariče na dezinfekciu miestností...) uskutočňované podľa potrieb a finančných možností jednotlivých zariadení.

Od októbra 2016, kedy nadobudla platnosť vyhláška MZ SR č. 210/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov, sa vo všetkých ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK priebežne, podľa možnosti naplňali požiadavky uvedenej vyhlášky.

Nitriansky samosprávny kraj

ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK v roku 2017 čerpali kapitálové výdavky vo výške 2 576 830,04 €. Z finančných prostriedkov bolo v ZSS financované zateplenie obvodového plášťa, rekonštrukcia stravovacej prevádzky a vybavenie novou technológiou, rekonštrukcia a modernizácia objektov, rekonštrukcia priestorov bytov na hygienické priestory, zateplenie rehabilitačného pavilónu. Kapitálové výdavky boli čerpané v ZSS na financovanie projektových dokumentácií: komplexné riešenie zabezpečenia protipožiarnej ochrany, zníženie energetickej náročnosti budov, rekonštrukcia kúpeľní v obytných jednotkách, debarierizácia a realizácia rekonštrukcie kanalizačnej prípojky. Z kapitálových výdavkov v roku 2017 bola financovaná rekonštrukcia ČOV, rekonštrukcia výustnej kanalizácie, rekonštrukcia odtokovej kanalizácie, prepojenie areálovej kanalizácie na ČOV. Z kapitálových výdavkov v minulom roku boli financované stavebné úpravy pre vykonávanie služby včasnej intervencie, nový výťah s dieselagregátom, dodávka a montáž komunikačného systému sestra-pacient, 9-miestne motorové vozidlo s hydraulickou zdvíhacou plošinou. Kapitálové výdavky v roku 2017 boli čerpané aj na vylepšenie technologického vybavenia pracovní, stravovacích prevádzok a vozového parku. Na základe požiadaviek zariadení sociálnych služieb boli zakúpené profesionálne pračky, sušičky, umývačky riadu, elektrické kotle, sporáky, smažiacie panvice, kosačky a 6 motorových vozidiel.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK každoročne vo svojom rozpočte vyčlení finančné prostriedky na modernizáciu a debarierizáciu svojich zariadení. Poskytovatelia sociálnych služieb využívajú možnosti, ktoré zlepšujú a zvyšujú kvalitu poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom dotácií poskytnutých v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR.

Žilinský samosprávny kraj

V roku 2016 získal ŽSK z MPSVR SR dotácie v celkovej výške 134 595 EUR (celkovo 22 úspešných projektov) a v roku 2017 získal ŽSK z MPSVR SR dotácie v celkovej výške 101 463 EUR (celkovo 22 úspešných projektov). Získané finančné prostriedky boli účelovo využité hlavne na zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb pre prijímateľov sociálnych služieb a zabezpečenie bezbariérových vstupov a rôznych pomôcok (napr. polohovateľné postele, stoličkový výťah, pásový schodolez...), ktoré sú určené pre prijímateľov v ZSS.

Banskobystrický samosprávny kraj

V BBSK sa modernizácia a zlepšenie materiálno-technickej a interiérovej vybavenosti realizuje v rámci rozpočtu bežných aj kapitálových výdavkov akceptujúc finančné možnosti BBSK. Vzhľadom na stav budov existujúcich ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK sa debarierizácia týka predovšetkým rekonštrukcie hygienických zariadení, výťahov a nákupu zariadení na manipuláciu s osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu. V rámci modernizácie sa v ZSS BBSK obnovuje interiérové vybavenie vrátane nákupu polohovateľných postelí a kresiel.

V roku 2016 bolo vyčlenených na realizáciu uvedených opatrení celkom 408 774 eur (z toho bolo 381 200 eur v rámci kapitálových výdavkov a 27 574 eur bolo v rámci bežných výdavkov). Kapitálové výdavky boli na rekonštrukcie, modernizácie a vybudovanie výťahov v štyroch ZSS BBSK (131 200 eur) a na financovanie prvej etapy komplexnej rekonštrukcie jedného ZSS BBSK (250 000 eur). Bežné výdavky boli určené na nákup interiérového vybavenia vrátane polohovateľných postelí pre tri ZSS BBSK (21 000 eur) a na bezbariérové prechody zárubní v jednom ZSS BBSK (6 574 eur).

V roku 2017 bolo použitých na účely modernizácie a debarierizácie ZSS BBSK celkom 1 789 600 eur (z toho bolo 1 755 400 eur z rozpočtu kapitálových výdavkov a 34 200 eur z rozpočtu bežných výdavkov). Kapitálové výdavky boli na debarierizáciu a rekonštrukciu kúpeľní (81 500 eur), na rekonštrukciu výťahov a projektovú dokumentáciu k vybudovaniu výťahu (43 300 eur), na debarierizáciu vstupu do budovy (10 000 eur), na nákup 9-miestneho motorového vozidla so zdvíhacou plošinou (30 000 eur), na prístrojové vybavenie na manipuláciu s klientmi (8 800 eur), na vybudovanie kabelážnych rozvodov - TV rozvod, komunikácia s klientmi, internet (27 000 eur) a na pokračovanie komplexnej rekonštrukcie jedného ZSS BBSK (1 554 800 eur). Z rozpočtu bežných výdavkov bol realizovaný nákup interiérového vybavenia vrátane polohovateľných postelí a kresiel celkom v troch ZSS BBSK.

Košický samosprávny kraj

Úlohu plní priebežne.

Prešovský samosprávny kraj

V rámci modernizácie a debarierizácie ZSS PSK bola riešená bezbariérovosť objektov, a to napr. rekonštrukciou kúpeľní a nákupom výškovo nastaviteľných vaní, zakúpením aktívneho zdvíhaka, nákupom zvislej schodiskovej plošiny, výstavbou šikmej nájazdovej rampy, nákupom lôžkového výťahu, nákupom špeciálneho motorového vozidla so zdvíhacou plošinou, rekonštrukciou a modernizáciou výťahov, rekonštrukciou vchodu na bezbariérový. Zakúpené boli elektricky polohovateľné lôžka pre imobilných prijímateľov sociálnych služieb, materiálno-technicky sa dovybavili miestnosti snoezelen.

1.9. Pokračovať v transformácii veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb na zariadenia s nižšou kapacitou (zariadenia rodinného typu) v záujme uplatnenia individuálneho, na potreby konkrétneho človeka orientovaného prístupu v sociálnych službách.

Gestor: VÚC, obce a MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

V BSK boli v roku 2016 uskutočnené dôležité kroky vo vzťahu k procesu deinštitucionalizácie a transformácie Domova sociálnych služieb a zariadenia podporovaného bývania MEREMA a Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Rača. Transformačné plány týchto zariadení boli schválené Zastupiteľstvom BSK a stali sa tak dôležitým strategickým dokumentom pre ďalšie kroky v tomto procese. V roku 2017 bola MPRV SR podaná žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na realizáciu procesu deinštitucionalizácie v DSS a ZPS Rača.

Nitriansky samosprávny kraj

V rokoch 2016-2017 sa pripravovala čiastočná deinštitucionalizácia „LIPKA“, Zariadenie sociálnych služieb Lipová. V súčasnosti NSK plánuje vybudovanie nových objektov v 3 lokalitách celkom pre 30 prijímateľov sociálnych služieb.

Trnavský samosprávny kraj

V TTSK nebola počas obdobia marec 2016 – február 2018 uskutočnená transformácia žiadneho existujúceho ZSS na zariadenie rodinného typu.

Trenčiansky samosprávny kraj

V TSK bola v roku 2017 dokončená a daná do užívania stavba nového špecializovaného zariadenia v areáli existujúceho zariadenia CSS-DEMY v Trenčíne s kapacitou 30 prijímateľov. Je podporovaný proces deinštitucionalizácie zariadenia DSS-Adamovské Kochanovce, ktorej stratégiu vláda Slovenskej republiky schválila v decembri roku 2011. V rámci rozpočtu sú vyčlenené finančné prostriedky na kúpu vhodných pozemkov, ktoré budú spĺňať všetky kritériá.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK nie je v súčasnosti zapojený do pilotných projektov transformácie a deinštitucionalizácie ZSS, nakoľko zariadenia ŽSK nespĺňali podmienky, ktoré by umožňovali zapojiť sa do týchto projektov. Avšak v zariadeniach ŽSK sú využívané rôzne nástroje na vytváranie komunitného prostredia pre prijímateľov sociálnych služieb. Napr. znižuje sa kapacita zariadení vytváraním jednolôžkových izieb (napr. v Turčianskych Tepliciach, v Dolnom Kubíne, vo Vysokej nad Kysucou) alebo vytváraním kvalitných priestorových podmienok v zariadeniach (napr. v Smrečanoch, v Likavke, v Tvrdošíne na ulici SNP, v Bytči – Hrabovom, v Kysuckom Novom Meste na Litovelskej), rozšíril sa okruh ambulantných služieb, tzv. denného pobytu, (napr. v Tvrdošíne na Medvedzí, v Turí pri Žiline), vytvárajú sa podmienky pre klientov schopných žiť samostatne len s určitým druhom podpory pri osamostatňovaní sa (napr. v Smrečanoch, na Straníku pri Žiline), zriadili sa komunitné služby zariadenia podporovaného bývania (v Turí, na Lipovci).

Banskobystrický samosprávny kraj

V hodnotenom období rokov 2016 a 2017 nebola v BBSK uskutočnená transformácia žiadneho existujúceho ZSS na zariadenie rodinného typu určeného pre občanov v seniorskom veku, avšak transformácia sa realizuje vo všetkých zariadeniach v rovine prístupu personálu k prijímateľovi sociálnych služieb.

Košický samosprávny kraj

V KSK v roku 2016 a 2017 nebola uskutočnená transformácia žiadneho existujúceho

veľkokapacitného ZSS na zariadenie rodinného typu. KSK sa zapojil do procesu deinštitucionalizácie sociálnych služieb prostredníctvom zariadenia LIDWINA – Domov sociálnych služieb, Strážske.

Prešovský samosprávny kraj

Vo veľkokapacitných ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK aj naďalej dochádza k postupnému znižovaniu počtu miest prirodzeným spôsobom.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Schválený Operačný program Ľudské zdroje sa v *prioritnej osi 4 Sociálne začlenenie* prostredníctvom *Investičnej priority 4.2 Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám, vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu*, zameriava na podporu, najmä vytváranie a rozširovanie vysoko kvalitných služieb/opatrení poskytovaných v rámci komunity, resp. na úrovni komunity, vrátane služieb/opatrení, ktorých cieľom je predchádzať inštitucionalizácii. Aktivitami bude podporovaný aj postupný prechod na komunitnú starostlivosť postupným uzatváraním veľkokapacitných objektov s dlhodobým pobytom, v ktorých žijú deti, osoby so zdravotným postihnutím, starší ľudia, vrátane podpory prípravy zamestnancov a klientov, vzdelávania, prípravy širšieho prostredia, výskumu v oblasti deinštitucionalizácie.

Dňa 22. mája 2017 MPRV SR, ako riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program (ďalej len „RO pre IROP“), vyhlásilo výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu prechodu poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces deinštitucionalizácie existujúcich zariadení) v celkovom objeme 67 449 470 eur (zdroj EÚ). Aktuálne RO pre IROP zabezpečuje vyhodnocovanie predložených žiadostí. Posudzovanie projektov je zabezpečené v úzkej spolupráci s gestorom sociálnej a rodinnej politiky, MPSVR SR.

1.10. Podporovať rozvoj sociálnej rehabilitácie v domácej i inštitucionálnej starostlivosti v záujme vytvorenia podmienok na čo najdlhšie udržanie nezávislého spôsobu života.

Gestor: VÚC , obce, poskytovatelia sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

V BSK boli roku 2016 a 2017 na základe poskytnutej dotácie MPSVR SR realizované v 3 ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK projekty zamerané na zlepšenie podmienok pre výkon sociálnej rehabilitácie (nákup tabletov a materiálno-technického vybavenia miestnosti na výkon sociálnej rehabilitácie).

Nitriansky samosprávny kraj

Zastupiteľstvo NSK na svojom 20. riadnom zasadnutí konanom dňa 12.12.2011 schválilo Uznesením č. 313/2011 „*Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2012-2017*“. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb ako aj potreby obyvateľov na území NSK bola zmapovaná na základe empirického výskumu, ktorý bol súčasťou koncepcie. Postupným plnením úloh vyplývajúcich z predmetnej koncepcie, NSK pokračuje v humanizácii sociálnych služieb, podmienok života občanov v existujúcich ZSS vytvorením kvalitného prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú a ktoré sú poskytované aj seniorom. NSK v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti neustále zlepšuje materiálne a technické podmienky, skvalitňuje život PSS v ZSS, teda aj seniorov, ako aj pracovné podmienky zamestnancov aj prostredníctvom prostriedkov získaných

z rôznych projektov, dotácií, napr. z MPSVR SR a pod.

Trnavský samosprávny kraj

V období marec 2016 – február 2018 poskytol TTSK finančný príspevok na poskytovanie sociálnej rehabilitácie ako samostatnej odbornej činnosti pre: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska Bratislava (KST), Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých Trnavského kraja Trnava, Centrum pre nevidiacich a slabozrakých Slovenska, n.o. Zavar.

Trenčiansky samosprávny kraj

V TSK poskytovatelia sociálnych služieb v rámci poskytovania sociálneho poradenstva odporúčajú občanom pred pobytovou sociálnou službou uprednostniť terénnu alebo ambulatnú formu sociálnej služby, poskytujú informácie o jednotlivých poskytovateľoch opatrovateľskej služby spolu s kontaktmi. V rámci individuálneho plánovania sociálnej služby v inštitucionálnej starostlivosti je súčasťou individuálneho plánu program sociálnej rehabilitácie, aby sa aj občania s ťažkým zdravotným postihnutím dokázali začleniť do spoločnosti.

Banskobystrický samosprávny kraj

Sociálna rehabilitácia je poskytovaná jedným neverejným poskytovateľom pre občanov so zrakovým postihnutím. V roku 2017 bola poskytnutá 186 prijímateľom sociálnej rehabilitácie (t.j. rovnako ako v roku 2016) v počte úkonov 829 (v roku 2016 bolo 958 úkonov), a to vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja. Bola poskytnutá v rozsahu 1 986 hodín (v roku 2016 bolo 1 931 hodín). Vykonávaná bola prevažne individuálnou formou. Pre jednotlivé oblasti sociálnej rehabilitácie, ktoré prijímateľ potrebuje absolvovať, sa vypracovávali individuálne a rehabilitačné plány. Obsahom sociálnej rehabilitácie boli oblasti priestorovej orientácie a samostatného pohybu (14 prijímateľov), sebaobsluhy (11 prijímateľov), komunikácie – výuka Braillovho písma, nácvik klávesnicových zručností, nácvik podpisovania, nácvik sociálno-komunikačných zručností (50 prijímateľov), nácvik práce s optickými pomôckami (87 prijímateľov), nácvik práce s kompenzačnými pomôckami (64 prijímateľov) a nácvik s technicky náročnými pomôckami (19 prijímateľov). Výška finančného príspevku z rozpočtu BBSK neverejnému poskytovateľovi bola 24 894 eur.

Okrem toho jednotlivé ZSS zamestnávajú inštruktorov sociálnej rehabilitácie, ktorí pracujú s prijímateľmi sociálnych služieb umiestnenými v ZSS. V roku 2016 bolo v ZSS BBSK 125 inštruktorov sociálnej rehabilitácie, v roku 2017 bolo 127,6 inštruktorov sociálnej rehabilitácie. Na sociálnej rehabilitácii sa podieľajú aj sociálni pracovníci zariadení.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK podporuje rozvoj sociálnej rehabilitácie a jej poskytovanie v domácej starostlivosti aj v ZSS. NSK na základe zmluvy o poskytovaní finančného príspevku poskytuje finančný príspevok na poskytovanie sociálnej rehabilitácie ako samostatnej odbornej činnosti 1 neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby - občianskemu združeniu Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorý na základe predmetnej zmluvy poskytuje sociálnu rehabilitáciu terénnou a ambulatnou formou prostredníctvom 1 poradcu aj starším občanom v rámci NSK.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK financuje poskytovanie sociálnej rehabilitácie ako samostatnej odbornej činnosti prostredníctvom Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Sociálnu rehabilitáciu vykonávajú inštruktori sociálnej rehabilitácie s dôrazom na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti najmä u imobilných klientov, niektorých ležiacich obyvateľov a prijímateľov umiestnených na špecializovanom oddelení.

Košický samosprávny kraj

KSK financuje poskytovanie sociálnej rehabilitácie ako samostatnej odbornej činnosti prostredníctvom Úradu KSS V roku 2016 a v roku 2017 boli na túto činnosť vyčlenené

finančné prostriedky vo výške 28 187,50 €/rok.

Prešovský samosprávny kraj

V PSK je sociálna rehabilitácia súčasťou komplexnej starostlivosti, ktorú poskytujú aj ZSS, ktorých cieľovou skupinou sú v prevažnej miere seniori - zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, špecializované zariadenie (so zameraním na demencie rôzneho typu etiológie), denný stacionár. Sociálna rehabilitácia, tak ako ju definuje zákon o sociálnych službách, tvorí časť individuálnych plánov prijímateľov sociálnych služieb a jej realizácia a napĺňanie je zároveň vyhodnocované.

1.11. Vykonať revíziu siete služieb pre starších ľudí s duševnými poruchami a pre starších ľudí s viacnásobným zdravotným postihnutím a reštrukturalizovať ich tak, aby zodpovedali aktuálnej situácii a skutočným potrebám starších ľudí.

Gestor: VÚC a obce, poskytovatelia sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK vypracoval koncepčný materiál „Časový a finančný plán na podporu poskytovania sociálnych služieb pre občanov so psychiatrickými diagnózami (s prihliadnutím na špecifické diagnózy a poruchy správania) a pre občanov s viacnásobným postihnutím“, ktorého základné východiská budú podkladom pre prípravu Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v kompetencii BSK na nasledujúce obdobie.

Trnavský samosprávny kraj

V roku 2015 bola vypracovaná „Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území TTSK 2015-2020“, ktorá obsahuje základné údaje o poskytovaní sociálnych služieb v TTSK a jeho okresoch (údaje o počte zariadení poskytujúcich sociálne služby, aký druh a forma je poskytovaná a tiež evidenciu žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby.) V Implementačnej časti tohto dokumentu sú podrobne rozpracované konkrétne ciele a opatrenia, ktoré musia byť zrealizované v nasledujúcom období. Jednou z jej prioritných oblastí je oblasť poskytovania sociálnych služieb so zameraním na posilnenie siete sociálnych služieb určených pre seniorov a spomalenie trendu starnutia obyvateľstva TTSK.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK v roku 2016 schválil Koncepciu rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 v zmysle národných priorít rozvoja sociálnych služieb, súčasťou ktorej bola analýza dopytu a ponuky sociálnych služieb s dôrazom na jednotlivé skupiny obyvateľstva (seniori, osoby so zdravotným postihnutím, ohrozené skupiny detí a mládeže, osoby bez prístrešia, osoby v akútnej kríze – obe domáceho násillia).

Žilinský samosprávny kraj

Vykonávané priebežne. V každom regióne kraja sú poskytované sociálne služby pre uvedenú cieľovú skupinu.

Banskobystrický samosprávny kraj

V rokoch 2016 a 2017 nebola zo strany BBSK realizovaná revízia siete služieb pre starších ľudí. Začiatkom roka 2018 však bola analyzovaná a revidovaná sieť sociálnych služieb poskytovaných v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK. Boli zhodnotené aktuálne priestorové, materiálne a personálne podmienky v jednotlivých zariadeniach.

Košický samosprávny kraj

Pravidelne (min. 1x ročne) KSK prehodnocuje potrebu siete sociálnych služieb pre starších

ľudí, ktorá vyplýva z analytickej časti koncepcie rozvoja sociálnych služieb KSK a žiadostí o zabezpečenie sociálnych služieb doručených KSK. Za týmto účelom každoročne dochádza k prehodnoteniu počtu zazmluvnených miest u neverejných poskytovateľov. Vo všetkých špecializovaných zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK boli zriadené kontaktné body Alzheimerovej spoločnosti (Arcus Košice, Via Lux Košice – Barca, Subsídium Rožňava). V roku 2017 sa poradilo zriadiť kontaktný bod v zariadení VIA LUX – DSS a ZpS Košice, súčasťou ktorého je aj miestnosť prvého kontaktu. Táto je denne otvorená, k dispozícii hlavne rodinným príslušníkom, ktorí sa starajú o príbuzného s Alzheimerovou chorobou.

Prešovský samosprávny kraj

Odbor sociálny PSK už v predchádzajúcom období realizoval analýzu diagnostickej skladby prijímateľov sociálnych služieb vo vybraných ZSS – kombinované ZSS – zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb. Na základe výsledkov analýzy bola realizovaná transformácia na kombinované zariadenia domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie (so zameraním na Alzheimerovu chorobu, Parkinsonovu chorobu a demencie rôzneho typu etiológie), resp. na kombinované zariadenie domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov.

1.12. Dôsledne vyhodnocovať vplyvy reforiem a opatrení v oblasti sociálnych služieb na súčasnú i budúcu situáciu starších ľudí.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s VÚC a obcami

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Na prípravu návrhov legislatívnych materiálov predkladaných do medzirezortného pripomienkového konania a na rokovanie vlády SR v súlade s Legislatívnymi pravidlami vlády SR, a aj na prípravu návrhov nelegislatívnych materiálov, ktorých súčasťou je uznesenie vlády SR, predkladaných v súlade so Smernicou na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR, sa vzťahuje Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov schválená uznesením vlády č. 24 zo 14. januára 2015 v znení uznesenia vlády SR č. 513 zo 16. septembra 2015 a uznesenia vlády SR č. 76 z 24. februára 2016. Súčasťou *Doložky vybraných vplyvov* je aj *Analýza sociálnych vplyvov, vplyvy na hospodárenie domácností, prístup k zdrojom, právam, tovarom a službám, sociálnu inklúziu, rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť*. V rámci špecifikácie ovplyvnených skupín domácností, ktoré budú pozitívne/ negatívne ovplyvnené sú uvádzaní aj starší ľudia, resp. dôchodcovské domácnosti.

Bratislavský samosprávny kraj

BSK dlhodobo poskytuje MPSVR SR potrebnú súčinnosť v oblasti získavania podkladov pre vyhodnotenie vplyvov opatrení v oblasti sociálnych služieb.

Trnavský samosprávny kraj

TSK poskytuje MPSVR SR potrebnú súčinnosť v oblasti získavania podkladov pre vyhodnotenie vplyvov opatrení v oblasti sociálnych služieb. ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK aktívne reagujú na vplyvy reforiem, ktoré majú dopad na sociálnu situáciu PSS, resp. na ich finančnú situáciu. Priebežne vybavujú pre prijímateľov sociálnej služby hmotnú núdzu, invalidný dôchodok, starobný dôchodok, prehodnocovanie a podklady k uvedeným dôchodkom. Vzniknuté zmeny sú následne

zakomponované do zmlúv o poskytovaní sociálnych služieb.

Nitriansky samosprávny kraj

V súvislosti s vyhodnocovaním vplyvov opatrení v oblasti sociálnych služieb týkajúcich sa starších ľudí NSK poskytuje MPSVR SR potrebnú súčinnosť.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK sleduje dopady jednotlivých právnych predpisov v sociálnej oblasti a pravidelne v rámci medzirezortných pripomienkových konaní podáva návrhy.

Žilinský samosprávny kraj

ŽŠK sa aktívne podieľa na posudzovaní vplyvov rôznych reforiem a opatrení v oblasti sociálnych služieb z hľadiska ich vplyvu na seniorov v rámci aktívneho pripomienkovania návrhov zákonov a ich novelizácií, ale taktiež v rámci vlastných návrhov a riešení problematických a rizikových oblastí v rôznych sférach života občanov.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK monitoruje a analyzuje vplyvy právnych úprav a ďalších nelegislatívnych opatrení v oblasti sociálnych služieb na dostupnosť sociálnych služieb pre starších ľudí a ich udržateľnosť s dôrazom na problematiku dostupnosti domácej opatrovateľskej služby a ambulancnej sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb, najmä denných stacionároch. V tejto súvislosti BBSK konštatuje, že novela zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách zmenou systému financovania a znížením výšky finančného príspevku z MPSVR SR v neprospech ambulantných foriem sociálnych služieb, hlavne denných stacionárov, priniesla problémy s ich ďalším prevádzkovaním, ako aj so zriaďovaním nových služieb.

1.13. Odstrániť podhodnocovanie nárokov na finančné zabezpečenie sociálnych služieb vo verejných rozpočtoch („odstrániť“ hlasovanie za rozpočet, ktorý nezohľadňuje potreby na zabezpečenie sociálnych služieb).

Gestor: VÚC a obce

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK v r. 2016 vynaložil na sociálne zabezpečenie finančné prostriedky vo výške 23.805.656,67 €, v r.2017 vynaložil na sociálne zabezpečenie finančné prostriedky vo výške 25.200.488,55 EUR a na rok 2018 má BSK naplánované na tento účel vynaložiť finančné prostriedky vo výške 27.770.457,41 EUR. Rozpočet BSK na sociálne zabezpečenie je dlhodobo jedným z najvyšších spomedzi všetkých samosprávnych krajov.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK financuje rozpočtom ZSS vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a podľa potrieb jednotlivých zariadení schválený rozpočet upravuje. Neverejným poskytovateľom poskytol v rokoch 2016 a 2017 finančný príspevok (t.j. finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby).

Nitriansky samosprávny kraj

Schválený rozpočet bežných výdavkov v roku 2016 bol v priebehu roka upravovaný, okrem navýšenia miezd a odvodov pre všetkých zamestnancov v ZSS vo výške 1 045 336,- €, boli navýšené výdavky na opravy a údržbu ubytovacích a hygienických priestorov, materiálno-technické vybavenie, výmenu okien, opravu strechy a elektroinštalácie v celkovej výške 739 708,96 €. Aj v roku 2017 bol schválený rozpočet bežných výdavkov v priebehu roka

upravovaný. Účelovo boli navýšené výdavky na opravy a údržbu ubytovacích, stravovacích a hygienických priestorov, materiálno-technické vybavenie, výmenu výťahu, okien, opravu strechy a elektroinštalácie v celkovej výške 1 189 461,87 €.

Trenčiansky samosprávny kraj

Snahou TSK je neznižovať rozpočet na sociálne služby, dôkazom čoho je aj medziročný nárast objemu finančných prostriedkov určených na sociálne zabezpečenie v rámci bežných výdavkov. V rámci kapitálových výdavkov TSK vo svojom rozpočte prioritne poskytuje finančné prostriedky na modernizáciu a debarierizáciu, ako externú, tak aj internú).

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK patrí medzi samosprávne kraje, ktoré vyčleňujú najvyšší podiel finančných prostriedkov na sociálnu oblasť, takmer 40 % z celkového rozpočtu.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK financuje ZSS vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a poskytuje finančný príspevok pre neverejných poskytovateľov.

Košický samosprávny kraj

Objem finančných prostriedkov v rozpočte KSK vyčlenených na sociálnu oblasť sa každoročne zvyšuje. Potreba sociálnych služieb – dopyt – zodpovedá vytvorenej sieti sociálnych služieb v kraji, ročne je vybavených 95% z celkového počtu doručených žiadostí o poskytovanie sociálnych služieb.

1.14. Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb pre cieľovú skupinu (v oblasti bývania, stravovania, ponuky rôznych doplnkových služieb – rehabilitačných, voľnočasových a pod.).

Gestor: obce a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK sa od roku 2011 systematicky venujú otázke štandardov kvality poskytovaných sociálnych služieb a ich implementácie. Pri poskytovaní sociálnej služby v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK majú prijímatelia sociálnych služieb právo (priamo, alebo prostredníctvom volených zástupcov) podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení, pri úprave domáceho poriadku, pri riešení vecí súvisiacich s podmienkami a kvalitou poskytovania sociálnych služieb a pri výbere aktivít vykonávaných vo voľnom čase.

Trnavský samosprávny kraj

Počas obdobia marec 2016 – február 2018 vo všetkých zariadeniach kontinuálne pokračovali zainteresovaní zamestnanci v zavádzaní podmienok kvality do každodennej praxe v súlade so zákonom o sociálnych službách – vid' opatrenie 1.6.

Všetky ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK v predmetnom období v záujme zvýšenia kvality poskytovaných sociálnych služieb v oblasti bývania pokračovali v modernizácii priestorov zariadenia, redukcii lôžok, zabezpečovali dodávku kvalitných potravín pre prijímateľov sociálnej služby, hlavne výrobkov nutrične vhodných pre starších ľudí s akcentom na racionálnu výživu, zabezpečovali pre prijímateľov sociálnej služby nutričnú doplnkovú výživu – nápoj Medidrink – vid' opatrenie 1.8.

Nitriansky samosprávny kraj

V NSK zamestnanci k prijímateľom sociálnej služby pristupujú individuálne vzhľadom na ich individuálne potreby, zdravotný stav, zručnosti, vek, mobilitu a pod. Cieľom je skvalitniť

život prijímateľov sociálnej služby v ZSS a čo najdlhšie u nich zachovať nezávislosť. Pri práci s prijímateľom sociálnej služby zamestnanci ZSS využívajú rôzne druhy dostupných terapií, metód, techník a aktivít. Ide napr. o bazálnu stimuláciu, sociálnu rehabilitáciu, rozvoj jemnej a hrubej motoriky, snoezelen, rozvoj pracovných zručností; činnosti, ktoré umožňujú aktivizovať fyzickú a psychickú kondíciu v najvyššej možnej miere a mnohé ďalšie.

Trenčiansky samosprávny kraj

Poskytovatelia sociálnych služieb v rámci svojej činnosti umožňujú prijímateľom poskytovanie nadštandardných služieb prostredníctvom objednania alebo zabezpečenia kaderníka, manikúry, pedikúry prípadne rehabilitačnú starostlivosť, balneoterapiu a ďalej podľa želania prijímateľa.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v špecializovanom zariadení vo všetkých regiónoch prostredníctvom 24 účelne zlúčených ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti, celkovo v 32 prevádzkach (t. j. 32 miest poskytovania) s celkovou kapacitou cca 1 025. Prevažnú väčšinu klientov tvoria seniori a klienti v produktívnom veku.

Banskobystrický samosprávny kraj

V BBSK sa kvalita poskytovaných sociálnych služieb v ZSS určených pre seniorov priebežne zvyšuje. Zvyšovanie kvality v existujúcich ZSS BBSK v oblasti materiálnej úrovne priamo súviselo aj s angažovanosťou oddelenia sociálnych služieb a zdravotníctva Úradu BBSK, ktoré pokračovalo v procese zabezpečovania vybavenosti ZSS BBSK rôznymi druhmi pomôcok na uľahčenie práce zamestnancov pri manipulácii s imobilnými prijímateľmi sociálnych služieb a aj v iných oblastiach. V existujúcich ZSS BBSK sa zvyšuje úroveň ubytovania, dopĺňujú sa kompenzačné pomôcky, modernizujú sa spoločenské priestory, zavádzajú sa moderné technológie a internet, zvyšuje sa odbornosť zamestnancov. K zvýšeniu kvality sociálnych služieb pre skupinu seniorov prispieva výraznou mierou registrácia nových neverejných a obecných zariadení sociálnych služieb, ktoré majú spravidla vyšší štandard priestorového a materiálového vybavenia a nižšiu kapacitu. Vo všetkých ZSS sa pozornosť venuje voľnočasovým aktivitám. Účasť na nich je zaznamenaná v individuálnych plánoch vypracovaných osobitne pre každého klienta. Voľnočasové aktivity sú organizované s ohľadom na charakteristiky a individuálne potreby prijímateľa ZSS. V roku 2016 a 2017 ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK pokračovali v procese udržania zavedeného systému manažérstva kvality podľa normy EN ISO 9001:2008 a STN EN ISO 9001:2009. Zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb úzko súvisí so vzdelávaním manažmentu a zamestnancov verejných aj neverejných zariadení. Zamestnanci ZSS BBSK sa v roku 2017 zúčastnili mnohých vzdelávacích ale aj kultúrnych aktivít, ktoré ovplyvňujú kvalitu sociálnych služieb.

Košický samosprávny kraj

V záujme zvýšenia kvality poskytovaných soc. služieb KSK pokračuje v modernizácii zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti, v zlepšovaní podmienok, vo voľnočasových aktivitách: napr.: zavedenie bazálnej stimulácie, poradne pre seniorov cez internet, káblovej televízie, vytvorenie jednopostelových izieb, poskytovanie nadštandardných služieb (rehabilitácia, hydroterapia), prepravná služba,

Boli zavedené nové techniky zamerané na zmenu prístupu ku klientovi, rozvoj ergoterapie, napr rezonančná muzikoterapia, eukanistika, výroba šperkov, práca s pedigom, výroba balzamov, Vítkov chodník zameraný na stimuláciu chodidiel pohybu a koordinácie.

V roku 2017 bola vo všetkých 13 zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti vytvorená pozícia manažéra kvality s výškolením príslušného pracovníka, ktorá má prispieť k zvyšovaniu kvality poskytovaných soc. služieb s prvkami procesného riadenia.

Prešovský samosprávny kraj

Aj v sledovanom období ZSS pôsobiace v územnom obvode PSK v rámci poskytovanej

komplexnej starostlivosti poskytovali odborné, obslužné a ďalšie činnosti, definované pre jednotlivé druhy služieb, v zmysle zákona o sociálnych službách. Pre svojich prijímateľov pripravovali rôzne ďalšie aktivity, zamerané na jednotlivé oblasti ich života. Prijímatelia sa zúčastňovali rôznych terapií – muzikoterapia, biblioterapia, aromaterapia, rehabilitačným aktivitám, ručným prácam – vytvárali výrobky na rôzne príležitosti, venovali sa spoločenským hrám. Aktívne sa zúčastňovali na duchovnom živote.

1.15. Vybudovať kvalitnú a dostatočnú sieť špecializovaných zariadení.

Gestor: obce a vyššie územné celky

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia soc. služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK v sledovanom období rozšíril kapacity špecializovaných zariadení (pre prijímateľov sociálnych služieb s Alzheimerovou chorobou, Parkinsonovou chorobou alebo demenciou rôzneho typu etiologie) v ZSS vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK pretransformoval 8 ZSS pre dospelých na špecializované zariadenia, ktoré vznikli v rámci už existujúcej kapacity. 10. júla 2017 bolo zriadené nové špecializované zariadenie s kapacitou 5 osôb, ako organizačná jednotka DSS pre deti a dospelých v Galante. Zariadenie poskytuje vysokoodbornú a špecializovanú starostlivosť so zabezpečením individuálneho režimu a podmienok pre klientov s diagnózou autizmus. Spolu je v týchto zariadeniach kapacita 254 miest pre celoročný pobyt a 5 miest pre pobyt ambulantný.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb poskytujú špecializovanú starostlivosť v piatich špecializovaných zariadeniach s kapacitou 221 miest pre celoročný pobyt a 20 miest pre pobyt ambulantný.

Nitriansky samosprávny kraj

V roku 2016 bolo v špecializovaných zariadeniach v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK vytvorených 1412 miest a 1525 miest v roku 2017. V špecializovaných zariadeniach sa poskytuje sociálna služba pre PSS, vrátane seniorov s Alzheimerovou chorobou, Parkinsonovou chorobou, demenciami rôzneho typu etiologie a pod. Ku skvalitňovaniu poskytovaných sociálnych služieb v ZSS prispieva aj to, že v roku 2016 z pôvodného počtu 1908 zamestnancov bol celkový počet navýšený o 116 zamestnancov. V priebehu roka 2017 došlo k navýšeniu o ďalších 17 zamestnancov. Konečný stav počtu zamestnancov v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK k 01.01.2018 je po navýšení o ďalších 34 zamestnancov celkom 2075 zamestnancov.

U neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v špecializovaných zariadeniach bolo v roku 2016 vytvorených 368 miest a 443 miest v roku 2017 a u verejných poskytovateľov sociálnych služieb zriadených obcou bolo v špecializovaných zariadeniach vytvorených 48 miest a 50 miest v roku 2017.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v špecializovanom zariadení vo všetkých regiónoch prostredníctvom 24 účelne zlúčených ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti, celkovo v 32 prevádzkach (t. j. 32 miest poskytovania) s celkovou kapacitou cca 1 025. Prevažnú väčšinu klientov tvoria seniori a klienti v produktívnom veku.

Banskobystrický samosprávny kraj

V BBSK sú špecializované zariadenia určené prevažne pre seniorov prevádzkované v 4 okresoch kraja (Banská Štiavnica, Brezno, Žarnovica a Ziar nad Hronom). Ich počet sa

v kraji zvýšil v porovnaní s rokom 2011 o 2 zariadenia (1 neverejné a 1 obecné) a počet miest o miest o 37 miest. Všetky zariadenia sú zamerané na občanov s demenciou rôzneho typu etiológie a Alzheimerovu chorobu, v 1 prípade aj na Parkinsonovu chorobu a v ďalšom aj na schizofréniu.

Košický samosprávny kraj

Pre rok 2016 KSK zazmluvnil v špecializovaných zariadeniach u neverejných poskytovateľov 236 miest, u verejných 344 miest v rámci celoročnej pobytovej formy a 20 miest v ambulantnej forme, v roku 2017 u neverejných poskytovateľov už 268 miest, u verejných poskytovateľov miest 344 miest v pobytovej celoročnej forme soc. služby a 20 miest v ambulantnej forme soc. služby

Prešovský samosprávny kraj

V zriaďovateľskej pôsobnosti PSK sú 4 zariadenia, ktoré sú kombináciou služieb - zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie (so zameraním na Alzheimerovu chorobu, demencie rôzneho typu etiológie, Parkinsonovu chorobu), 4 zariadenia sú kombináciou sociálnych služieb - domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie (Alzheimerova choroba, demencie rôzneho typu etiológie, Parkinsonova choroba), 1 zariadenie je kombináciou domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia (so zameraním na schizofréniu), 3 zariadenia sú kombináciou domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia (so zameraním na schizofréniu a organický psychosyndróm ťažkého stupňa) a 1 zariadenie je kombináciou domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia (so zameraním na pervazívnu vývinovú poruchu - autizmus). Sociálnu službu v špecializovaných zariadeniach poskytujú 23 neverejní poskytovatelia sociálnych služieb – v prevažnej miere ide o špecializované zariadenia so zameraním na Alzheimerovu chorobu, Parkinsonovu chorobu a demencie rôzneho typu etiológie, 1 neverejný poskytovateľ poskytuje sociálnu službu v špecializovanom zariadení so zameraním na autizmus týždennou pobytovou formou, 2 neverejní poskytovatelia poskytujú sociálnu službu v špecializovanom zariadení so zameraním na schizofréniu, resp. schizoafektívne poruchy a 1 neverejný poskytovateľ poskytuje sociálne služby v špecializovanom zariadení so zameraním na organický psychosyndróm.

1.16. Regulovať počet lôžok vo veľkokapacitných zariadeniach sociálnych služieb.

Gestor: obce a vyššie územné celky

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia soc. služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

Znižovanie kapacít veľkokapacitných ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK je jednou z programových priorít Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v kompetencii BSK. Tento proces dlhodobo prebieha vo viacerých zaradeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK.

Trnavský samosprávny kraj

Znižovanie kapacít veľkokapacitných ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK dlhodobo prebieha vo viacerých ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Redukcia lôžok prebieha aj v súvislosti s procesom plnenia podmienok vyhlášky MZ SR č. 210/2016 Z. z..

Nitriansky samosprávny kraj

Jednou z úloh vyplývajúcich z Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2012-2017 je znižovanie počtu lôžok vo veľkokapacitných ZSS. Jedná sa o dlhodobý proces,

ktorý postupne prebieha vo viacerých ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK.

Trenčiansky samosprávny

TSK plní opatrenie priebežne.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK za obdobie od decembra 2013 do februára 2015 znížil kapacitu zariadení sociálnych služieb ŽSK o 96 lôžok.

Banskobystrický samosprávny kraj

V BBSK od roku 2016 nedošlo k redukcii počtu lôžok vo veľkokapacitných ZSS, avšak v roku 2016 nebolo zaregistrované žiadne nové zariadenie pre cieľovú skupinu seniorov, ktoré by malo viac ako dvojlôžkové izby, v roku 2017 nebolo zaregistrované žiadne zariadenie, ktoré by malo viac ako trojlôžkové izby.

Košický samosprávny kraj

V roku 2017 boli v zariadení IDEA-DSS, Prakovce vytvorené 3 nové izby pri nezmenenej kapacite. V zariadení LÚČ – DSS, Šemša došlo v rámci stavebných úprav k predeleniu 11 viac posteľových izieb a v roku 2016 došlo aj k zníženiu počtu miest o 10.

Prešovský samosprávny kraj

U zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja naďalej dochádza u veľkokapacitných zariadení k postupnému znižovaniu kapacity, a tým aj zníženiu počtu lôžok, prirodzeným spôsobom napr. Centrum sociálnych služieb Domov pod Tatrami Batizovce, DSS Jablň.

7.4.2. Rozvoj terénnych sociálnych služieb a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie starších ľudí v prirodzenom rodinnom prostredí

Cieľ: Podporiť rozvoj terénnych sociálnych služieb a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie starších ľudí v prirodzenom rodinnom prostredí.

Opatrenia:

1.1. Podporovať zotrvanie starších ľudí v prirodzenom sociálnom (rodinnom) prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb a ambulantných sociálnych služieb, reagovať pritom na vývoj potreby rozvoja determinovaného počtom potenciálnych prijímateľov v území (veková štruktúra obyvateľstva v území) a mierou ich závislosti.

Gestor: VÚC a obce, poskytovatelia sociálnych služieb

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

Jednou z priorit a návrhov odporúčaní z pozície BSK pre samosprávy regiónu BSK, ktoré sú uvedené v Koncepcii rozvoja sociálnych služieb v kompetencii BSK je „Zabezpečiť pomoc starším ľuďom a ich opatrovateľom“. BSK odporučilo obciam umožniť občanom zotrvať v prirodzenom prostredí a uprednostňovať preto terénne sociálne služby pred pobytoвыми.

V súlade s touto filozofiou BSK v sledovanom období od marca 2016 do februára 2018 zapísal do Registra poskytovateľov sociálnych služieb:

- 1 poskytovateľa sociálnej služby “monitorovanie a signalizácia potreby pomoci”,
- 2 poskytovateľov opatrovateľskej služby,
- 1 poskytovateľa, ktorý začal poskytovať sociálnu službu v dennom stacionári,
- 1 poskytovateľa prepravnej služby.

Nitriansky samosprávny kraj

V rokoch 2016 a 2017 NSK podporil zo svojho rozpočtu u neverejných poskytovateľov sociálnych služieb aj ambulantné a terénne sociálne služby, ktoré boli poskytované predovšetkým seniorom. V roku 2016 NSK poskytol na tieto sociálne služby finančné prostriedky v celkovej sume 78 525,27 €, z toho bolo vynaložených 16 866,36 € na tlmočnicku službu a 61 658,91 € na špecializované poradenstvo. V roku 2017 NSK poskytol finančné prostriedky v celkovej sume 90 655,09 €, z toho na tlmočnicku službu bolo poskytnutých 17 306,34 €, na špecializované poradenstvo 68 840,75 € a na špecializované zariadenie 4 508 €.

V roku 2016 boli z rozpočtu NSK podporené aj ambulantné sociálne služby, ktoré poskytujú ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK v integračnom centre, a to sumou 4 774,49 €. V roku 2017 boli na integračné centrum vynaložené celkové výdavky v sume 6 437,03 €.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK objednáva poskytovanie sociálnej služby a poskytuje finančné prostriedky na zabezpečenie ambulantných foriem sociálnych služieb pre svojich občanov či už u neverejných alebo iných verejných poskytovateľov sociálnej služby. V rámci sociálneho poradenstva odporúča poskytovanie prednostne terénnej a ambulantnej formy sociálnej služby.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK poskytuje komunitné služby prostredníctvom ZSS (ambulantné, poradenské, terénne). V roku 2016 ŽSK zriadil denné centrum s kapacitou 10 v priestoroch CSS Studienka v Novoti. V roku 2017 ŽSK zriadil denný stacionár s kapacitou 10 v priestoroch CSS Horný Turiec v Turčianskych Tepliciach.

Banskobystrický samosprávny kraj

V súvislosti so sociálnymi službami pre seniorov vnímame ako najväčší problém nedostatočné zabezpečenie terénnych sociálnych služieb, o čom svedčí aj fakt, že vo väčšine obcí sa tieto služby neposkytujú. Najviac je zastúpená terénna opatrovateľská služba. Avšak opatrovateľskú službu v domácnostiach poskytovalo len 25% obcí kraja v roku 2016 a 26% obcí v roku 2017, k tomu 24 neverejných poskytovateľov v roku 2016 a 20 neverejných poskytovateľov v roku 2017. Ostatné terénne služby sú zanedbateľné. Nie je docenený ich skutočný význam, rozsah ich poskytovania (aj časový – noc, sviatok) nie je v súlade s reálnymi potrebami občanov. V súvislosti s demografickým vývojom je zjavné, že potreba týchto služieb bude neustále stúpať. Z hľadiska kvality života seniorov sú najlepším riešením pre občana, pretože zotrváva vo svojom prirodzenom - rodinnom prostredí a z ekonomického hľadiska sú pre samosprávu finančne výhodnejšie ako služby, ktoré sa poskytujú v inštitúciách s celoročnou pobytovou formou. Ich poskytovanie aj financovanie je však v kompetencii obcí. Obce, argumentujúc nízkym objemom disponibilných zdrojov, nevyčleňujú dostatočné prostriedky na terénne služby. Problém je aj v nízkom právnom povedomí zamestnancov obce. Občania z dôvodu obavy a neistoty, že získajú terénne služby v potrebnom rozsahu a v dostupnej cene, uprednostňujú zaužívanú a dostupnejšiu inštitucionálnu starostlivosť (ktorá je pre nich často aj finančne dostupnejšia). Tabuľkový prehľad o počte poskytovateľov sociálnych služieb poskytovaných v teréne aj prevažne pre seniorov od roku 2016 do 28.2.2018 ako aj prehľad o počte miest v denných stacionároch určených prevažne pre seniorov a o počte denných stacionárov podľa zriaďovateľov v kraji od roku 2016 do 28.2.2018 je v prílohe materiálu.

Košický samosprávny kraj

V zriaďovateľskej pôsobnosti KSK sú vytvorené dve špecializované zariadenia – ambulantná forma: Arcus Košice – 10 miest, Subsidium Rožňava – 10 miest. V zariadení ARCUS Košice je ambulantná služba využívaná na viac 80%. V zariadení SUBSIDIUM Rožňava nie je zo strany klientov o poskytovanie tejto služby záujem. Pre zatraktívnenie služby zariadenie

budúcim klientom ponúkalo aj možnosť prepravy do a zo zariadenia, informácie o službe boli uverejnené v miestnej tlači, TV, na mestskom úrade a pod.. Napriek uvedenému nie je kapacita využívaná a KSK navrhne zrušenie tejto formy sociálnej služby.

Prešovský samosprávny kraj

Za sledované obdobie bolo do registra zapísaných 11 poskytovateľov opatrovateľskej služby. V súčasnej dobe je v registri zapísaná kapacita 616 miest u verejných poskytovateľov sociálnych služieb v dennom stacionári a kapacita 2578 miest u neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v dennom stacionári.

1.2. Zabezpečiť dostupnosť asistenčných služieb, najmä monitorovanie a signalizáciu potreby pomoci v prirodzenom sociálnom prostredí.

Gestor: obce

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Združenie miest a obcí Slovenska

Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci v prirodzenom sociálnom prostredí je na úrovni miestnej územnej samosprávy známa najčastejšie pod názvom „služba SOS senior“ a čoraz viac samospráva ju zavádza ako jedno z opatrení na lokálnej úrovni určené najzraniteľnejším a najohrozenejším skupinám svojich občanov, zväčša ide o spojenie sociálnej služby s prácou mestských a obecných polícií, ide o aplikáciu systémov signalizovania potreby pomoci rôznymi telekomunikačnými prostriedkami (použitie je podľa uváženia konkrétnej samosprávy). Zabezpečenie poskytnutia takejto služby pre občanov vyžaduje ale vstupnú investíciu pre jej zriaďovateľa (krytie v rozpočte) a je často spojené aj s finančnou úhradou za poskytovanie služby zo strany občana. Ako príklad dobrej praxe uvádzame realizovanie toto programu mestom Banská Bystrica, Košice, Hlohovec, Zlaté Moravce.

1.3. Zabezpečiť dostupnosť opatrovateľskej služby na celom území SR a vyhľadávanie starších osôb odkázaných na pomoc iných osôb.

Gestor: obce

Spolupracujúce subjekty: zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Združenie miest a obcí Slovenska

Podľa informácií zverejnených v Správe o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2016 bola opatrovateľská služba v domácnosti poskytovaná zo strany obcí, t.j. verejných poskytovateľov 13 155 fyzickým osobám, pričom ide o nárast o 823 osôb oproti roku 2015. Tento nárast bol podľa všetkého spôsobený realizáciou Národného projektu Podpora opatrovateľskej služby. Opatrovateľskú službu ku koncu roka 2016 poskytovalo 5 590 zamestnancov v 46 mestách a obciach, čo je taktiež nárast oproti roku 2015 a to o 723 zamestnancov. Na poskytovanie opatrovateľskej služby bolo v roku 2016 vynaložených zo strany obcí 35,3 mil. eur, príjmy v roku 2016 predstavovali 6,2 mil. eur.. Rozdiel medzi príjmami a výdavkami na opatrovateľskú službu v roku 2016 predstavovali sumu 28,5 mil. eur, ktorú obce museli uhradiť z vlastných rozpočtov.

1.4. Riešiť nedostatočné financovanie prijímateľov domácej opatrovateľskej služby u neverejných poskytovateľov.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: obce, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, poskytovatelia sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR zabezpečuje aj naďalej podporu rozvoja opatrovateľskej služby prostredníctvom národného projektu v programovom období 2014-2020. *Národný projekt Podpora opatrovateľskej služby* podporený z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje je realizovaný po dobu 33 mesiacov na celom území Slovenskej republiky s celkovou výškou alokácie 49 892 538,62 eura, s predpokladaným počtom podporených pracovných miest opatrovateľiek/opatrovateľov 3 300. Realizátorom tohto národného projektu je Implementačná agentúra MPSVR SR, v období od novembra 2015 do júla 2018. V projekte boli vykonané rozsiahlejšie zmeny, ktoré vychádzali z implementačnej praxe z ukončeného národného projektu. Nanovo sa nastavili podmienky podpory tak, aby sa zabezpečila napríklad územná proporcionalita podpory podľa veľkosti samosprávnych krajov a zároveň prišlo aj k rozšíreniu aktivít na územie BSK. Nový projekt umožnil aj väčšiu flexibilitu úväzkov opatrovateľiek tak, aby poskytovateľ mohol lepšie pokryť potreby opatrovaných. Výstupom projektu je, okrem samotného zabezpečenia výkonu opatrovateľskej služby, aj návrh systému zabezpečenia optimálnej finančnej podpory tejto sociálnej služby. Do súčasného obdobia sa pomocou implementácie národného projektu podporilo 3772 pracovných miest pre opatrovateľov/opatrovateľky a počet opatrovaných klientov v rámci národného projektu je 5 428.

Dňa 14.03.2018 bol Komisiou pri Monitorovacom výbore pre Operačný program Ľudské zdroje schválený zámer národného projektu, ktorého implementáciou sa zabezpečí ciele zavedenie a podpora opatrovateľskej služby v malých obciach (do 1000 obyvateľov), ktoré túto službu neposkytujú. Predpokladaná dĺžka realizácie pripravovaného národného projektu je 24 – 28 mesiacov.

Súčasne je v rámci dopytovo-orientovaných projektov pripravovaná výzva pre poskytovateľov opatrovateľskej služby. Po jej vyhlásení, budú schvaľované projekty v dĺžke realizácie maximálne 26 mesiacov s ukončením najneskôr do konca roku 2023.

7.4.3. Humanizácia sociálnych služieb spojená s podporou deinštitucionalizácie sociálnych služieb

Cieľ: Humanizácia sociálnych služieb spojená s podporou deinštitucionalizácie sociálnych služieb

Opatrenia:

1.1. Vytvoriť podmienky na deinštitucionalizáciu sociálnych služieb - náhradu inštitucionálnej izolácie a segregácie ľudí vyžadujúcich dlhodobú pomoc a starostlivosť alternatívnym modelom siete spolupracujúcich a navzájom prepojených sociálnych služieb poskytovaných v integrovaných podmienkach miestnych komunít. Ide o potrebu poskytovania takých sociálnych služieb, ktoré zabezpečia jednotlivcovi nezávislý život, aktivity a sociálnu participáciu.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s VÚC a obcami

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V rámci legislatívnych zmien podporujúcich proces deinštitucionalizácie novela zákona o sociálnych službách vykonaná s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. obsahuje aj právne úpravy zamerané na podporu procesu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb, ktorými sú najmä :

- novonastavená (na poznatky prípravy DI reagujúca právna úprava) regulácia počtu miest v zariadení podporovaného bývania z hľadiska požiadavky rodinného ubytovania, ktoré je vymedzené v zásade reguláciou počtu prijímateľov tejto sociálnej služby v jednej bytovej jednotke, resp. vo viacerých bytových jednotkách v bytovom dome, v rodinnom dome a inej budove určenej na dlhodobé bývanie osôb,
- novonastavený spôsob posudzovania regulácie počtu miest v zariadení pre seniorov, špecializovanom zariadení a domove sociálnych služieb so zámerom odklonu od priestorovej segregácie zariadení sociálnych služieb a prevádzky veľkokapacitných zariadení sociálnych služieb,
- nová právna úprava ustanovuje pohľadávku poskytovateľa sociálnej služby nezaplátenej úhrady za sociálnu službu alebo jej nezaplátenej časti, ktorá vznikla počas doby nezaopatrenosti prijímateľa sociálnej služby, za pohľadávku voči fyzickej osobe, ktorá má k tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť.
- vzhľadom na povahu a charakter služby včasnej intervencie a najmä jej preventívne pôsobenie z hľadiska nepriaznivých dôsledkov zdravotného postihnutia dieťaťa na jeho sociálne začlenenie a začlenenie jeho rodiny sa novo ustanovuje povinnosť vyššieho územného celku poskytovať finančný príspevok na prevádzku tejto sociálnej služby, ak o poskytovanie požiada neverejného poskytovateľa tejto sociálnej služby.
- v rámci finančnej podpory neverejných poskytovateľov sociálnych služieb sa novo ustanovuje povinnosť vyššieho územného celku poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby - podpory samostatného bývania.

1.2. Podporiť rozvoj terénnej sociálnej práce v obci poskytujúcej starším ľuďom a ich rodinám podporu a flexibilné služby a prispievajúcich k nezávislosti a sociálnej participácii starších ľudí.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Národný projekt Terénna sociálna práca v obciach I. je podporený v rámci Operačného programu Ľudské zdroje – Prioritná os 4 Sociálne začlenenie, implementovaný v období 4 rokov (10/2015-09/2019 - 48 mesiacov), vo všetkých krajoch SR, vrátane BSK s celkovou

výškou nenávratného finančného príspevku 29 340 353,16 eura. Je kontinuálnym pokračovaním *Národného projektu Terénna sociálna práca v obciach, ktorý bol implementovaný v r. 2011 – 2015* prostredníctvom Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Je zameraný na pomoc osobám, ktoré žijú v riziku chudoby, sú ohrozené sociálnym vylúčením alebo sú sociálne vylúčené. Táto pomoc je poskytovaná formou priamej podpory týchto osôb, alebo zvyšovaním dostupnosti a kvality služieb, celkovej sociálnej infraštruktúry a ďalších nástrojov pomoci prostredníctvom preventívnych opatrení, vzdelávania, odbornej prípravy, výskumu, zdravotnej starostlivosti a pod.

1.3. Podporovať opatrenia na prevenciu inštitucionalizácie a závislosti na dlhodobej starostlivosti.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s MZ SR

Spolupracujúce subjekty: obce a VÚC, seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

V rámci legislatívnych zmien podporujúcich proces deinštitucionalizácie novela zákona o sociálnych službách, vykonaná s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. obsahuje aj právne úpravy zamerané na podporu procesu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb (viď opatrenie 1.1)

7.4.4. Poskytovatelia neformálnej starostlivosti (opatrovatelia) a ich sociálna ochrana

Cieľ: Podporiť poskytovateľov neformálnej starostlivosti (opatrovateľov) a ich sociálnu ochranu.

Opatrenia:

1.1. Zabezpečiť prístup k informáciám a k základnému školeniu o problematike starostlivosti o starších ľudí odkázaných na pomoc iných osôb aj osobám, ktoré poskytujú neformálnu pomoc.

Gestor: obce

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: s plnením opatrenia sa nezačalo

1.2. Vytvoriť podmienky na zvýšenie zamestnanosti starších žien, ktoré sa podieľajú na poskytovaní neformálnej pomoci rodinným príslušníkom odkázaným na pomoc iných fyzických osôb, najmä flexibilným pracovným časom a tiež prostredníctvom sociálnych služieb poskytovaných denne terénnou formou a ambulantnou formou.

Gestor: obce a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Bratislavský samosprávny kraj

BSK vynakladá finančné prostriedky na poskytovanie alebo zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb ambulantnou formou pre občanov BSK so zdravotným postihnutím. Viacerí z poslancov Zastupiteľstva BSK boli v sledovanom období členmi Výborov pre otázky zamestnanosti pri Úradoch práce v BSK.

Trnavský samosprávny kraj

V ZSS – organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK je v súčasnosti celkový počet zamestnancov 947 - z toho je 474 vo veku 50 a viac rokov, čo je 50,1.% z celkového počtu zamestnancov, pričom väčšiu časť zamestnancov tvoria ženy. Zamestnávateľia sa tejto cieľovej skupine snažia prispôbovať pracovný čas ich dopravným možnostiam a rodinným pomerom.

Žilinský samosprávny kraj

V ZSS ŠK je zamestnaných cca 900 zamestnancov vo veku 50 a viac rokov, z ktorých väčšina sú ženy. ZSS ŽSK ako zamestnávateľia tejto cieľovej skupiny sa snažia prispôbovať pracovný čas ich dopravným možnostiam a rodinným pomerom.

Banskobystrický samosprávny kraj

V ZSS zriadených BBSK prevažná časť zamestnancov (vrátane starších žien) pracuje v nepretržitej prevádzke, teda nie je tu možnosť flexibilného pracovného času. Keďže terénne a ambulantné sociálne služby v kraji nie sú dostatočne zastúpené, nie sú vytvorené ani podmienky na zvýšenie zamestnanosti starších žien, ktoré sa podieľajú na poskytovaní neformálnej pomoci rodinným príslušníkom odkázaným na pomoc iných fyzických osôb.

Prešovský samosprávny kraj

Registráciou poskytovateľov sociálnych služieb zameraných na seniorov (či už verejných, resp. neverejných), a to terénnej sociálnej služby – opatrovateľská služba a ambulantnej sociálnej služby – denný stacionár sa vytvárajú podmienky na zvýšenie zamestnanosti starších žien, ktoré sa podieľajú na poskytovaní neformálnej pomoci rodinným príslušníkom odkázaným na pomoc iných fyzických osôb.

1.3. Zvýšiť úroveň sociálnej ochrany neformálne opatrujúcich fyzických osôb tak, aby sa predchádzalo riziku ich chudoby a riziku sociálneho vylúčenia a zvýšila sa schopnosť členov rodín prevziať starostlivosť o starších rodinných príslušníkov.

Gestor: MPSVR SR

Termín plnenia: 2018

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelizáciou zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2017 zákonom č. 355/2016 Z. z. sa prispelo k podpore neformálne opatrujúcich osôb právnou úpravou peňažného príspevku na opatrovanie - zvýšila sa výška peňažného príspevku na opatrovanie v závislosti od počtu opatrovaných osôb a rozsahu opatrovania, a to pre poberateľov v produktívnom veku. Základná výška príspevku vzrástla z pôvodných 220,52 eura na 247,62 eura. Zároveň sa zvýšila hranica ochrany príjmu opatrovanej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorú opatruje opatrovateľ v produktívnom veku z pôvodného 1,4 násobku sumy životného minima (277,326 eura) na 1,7 násobok (336,753 eura), čo je navýšenie o 59,43 eura.

1.4. Zabezpečiť rozvoj odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov v záujme udržania ich fyzického a duševného zdravia.

Gestor: obce

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Združenie miest a obcí Slovenska

Problematika riešenia zabezpečenia odľahčovacích služieb pre rodinných opatrovateľov je problematickou oblasťou celého systému sociálnych služieb a to aj v podmienkach verejných poskytovateľov sociálnych služieb. Samosprávy, ktoré túto službu poskytujú je možné považovať za príklady dobrej praxe pre ostatné mestá a obce. Propagácia tejto sociálnej služby by si ale do budúcnosti zaslúžila výraznejšiu propagáciu. Za príklady dobrej praxe môžeme považovať mesto Vranov nad Topľou, Prešov, Žilinu, Brezno, Nové Zámky, Spišskú Novú Ves, Banskú Bystricu a iné.

1.5. Podporovať poskytovanie dlhodobej starostlivosti v komunitách s previazanosťou a kontinuitou neformálnej starostlivosti aj formálnej starostlivosti v záujme vytvorenia podmienok na zosúladienie pracovného a rodinného života.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami a VÚC

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelou zákona o sociálnych službách vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. sa vytvárajú právne podmienky na zabezpečenie finančnej udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb. Aj ak ide o ambulantnú sociálnu službu v zariadeniach podmienených odkázanosťou, ktoré poskytujú sociálnu službu fyzickým osobám odkázaným na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe, ide o garantované spolufinancovanie tejto ambulantnej sociálnej služby z prostriedkov štátneho rozpočtu s priamou väzbou na štruktúru prijímateľov danej sociálnej služby podľa stupňa odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe a formu sociálnej služby, ktoré determinujú nákladovosť poskytovanej sociálnej služby. Ide o spolufinancovanie poskytovania sociálnej služby konkrétnym poskytovateľom sociálnej služby v konkrétnom zariadení sociálnych služieb a nie je viazané na konkrétneho prijímateľa sociálnej služby v tomto zariadení s konkrétnym priznaným stupňom jeho odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobslužbe.

V spôsobe určenia tohto finančného príspevku v zákone sú vytvorené právne podmienky na to, aby suma poskytnutého finančného príspevku v čo možno najväčšej miere odrážala reálnu štruktúru prijímateľov sociálnej služby v konkrétnom zariadení sociálnych služieb za určité obdobie. Účelom poskytnutia finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou je spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov na mzdy a platy zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby vo výške, ktorá zodpovedá výške platu podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z tohto príjmu.

1.6. Zabezpečiť odbornú podporu, informácie a pomoc (vrátane finančnej podpory) rodinám a opatrovateľom (vrátane ich psychosociálnej podpory).

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Novelou zákona o sociálnych službách vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. sa vykonali viaceré zmeny a doplnky právnej úpravy dotýkajúcej sa služby včasnej intervencie.

Do stimulácie komplexného vývinu dieťaťa právna úprava predpokladá zapájať aj členov rodiny dieťaťa tak, aby získali potrebné zručnosti, vedomosti a prax v oblasti starostlivosti o svoje dieťa so špecifickými potrebami.

S pôsobnosťou VÚC vo veci zabezpečenia poskytovania služby včasnej intervencie je novo previazaná aj obligatórnosť financovania tejto sociálnej služby zo strany VÚC.

1.7. Iniciovat' a podporovat' vzdelávacie a výcvikové programy pre neformálnych poskytovateľov zamerané na starostlivosť o starších ľudí, integrovaný prístup k zdraviu, pohodu a starostlivosť o starších ľudí, na sociálne a psychologické aspekty starnutia.

Gestor: MPSVR SR v spolupráci s obcami

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: s plnením opatrenia sa nezačalo

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MPSVR SR vzhľadom na neskorší termín plnenia predmetného cieľa a priebežné plnenie iných opatrení NPAS doteraz nevykonalo aktivity pre realizáciu stanoveného cieľa.

7.4.5. Koordinácia a integrácia dlhodobej zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb

Cieľ 1: Vytvoriť právne podmienky na možnosť úhrady nákladov za zdravotnú starostlivosť v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti poskytovanej vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb zo zdrojov verejného zdravotného poistenia.

Gestor: MZ SR v spolupráci s MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: obce a VÚC, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotné poisťovne, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb

Termín plnenia: 2014

Stav plnenia: cieľ splnený

Ministerstvo zdravotníctva SR

Od júla 2014 novelizáciou zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti prišlo k prepojeniu so zákonom o sociálnych službách a možnosti nahradiť 9 zdravotných výkonov ošetrovateľskej starostlivosti v ZSS na základe zmluvy so ZP zo zdrojov verejného zdravotného poistenia.

Cieľ 2: Zvyšovať zosúladienie zamestnania a starostlivosti o odkázaných členov rodiny prostredníctvom organizovania súťaží a auditov zamestnaneckých prarodinných a prarodových politík.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: IVPR

Termín plnenia: 2014

Stav plnenia: cieľ splnený

7.5. Hmotná núdza a chudoba

7.6. Sociálne začlenenie starších ľudí, ktorí majú ťažké zdravotné postihnutie

Cieľ: Podporovať sociálne začlenenie starších ľudí, ktorí majú ťažké zdravotné postihnutie.

Opatrenie:

Poskytovať účelovo viazané peňažné dávky za účelom zmiernenia znevýhodnení vyplývajúcich z ťažkého zdravotného postihnutia.

Gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVaR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia upravuje zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novelizáciou uvedeného zákona, vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2017 zákonom č. 355/2016 Z. z., sa prispelo k podpore sociálneho začlenenia starších ľudí, ktorí majú ťažké zdravotné postihnutie a to konkrétne týmito úpravami:

- Peňažný príspevok na opatrovanie - zvýšila sa výška peňažného príspevku na opatrovanie v závislosti od počtu opatrovaných osôb a rozsahu opatrovania, a to pre poberateľov v produktívnom veku. Základná výška príspevku vzrástla z pôvodných 220,52 eura na 247,62 eura, čo predstavuje reálne prilepšenie o 27,10 eura mesačne. Zároveň sa zvýšila hranica ochrany príjmu opatrovanej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorú opatruje opatrovateľ v produktívnom veku z pôvodného 1,4 násobku sumy životného minima (277,326 eura) na 1,7 násobok (336,753 eura), čo je navýšenie o 59,43 eura.
- Príjem a majetok - na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sa do príjmu a majetku nezapočítavajú dary do výšky 12-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu v kalendárnom roku, pričom takýto dar môže poskytnúť akýkoľvek subjekt. Zároveň sa rozšíril taxatívne vymenovaný okruh subjektov o cirkvi a náboženské spoločnosti, od ktorých sa poskytnutý dar bez ohľadu na jeho výšku nepovažuje za príjem alebo majetok na účely tohto zákona. Súčasne sa umožnilo nadobudnúť peňažné aj nepeňažné dary, ktorých účelom je posilnenie účinkov kompenzácie, zachovanie alebo zlepšenie zdravotného stavu bez ohľadu na výšku daru a osobu darcu.

- Kompenzačné pomôcky - zmenil a doplnil sa zoznam pomôcok na kúpu ktorých je možné poskytnúť peňažný príspevok.

7.7. Skvalitňovanie života starších ľudí

7.7.1. Mobilita starších ľudí, ľahko prístupná a cenovo dostupná doprava

Cieľ 1: Vytvárať podmienky na udržateľnú kvalitu života starších ľudí, pre mobilitu starších ľudí a cenovo dostupnú dopravu.

Opatrenie:

Udržať a podľa možností aj zlepšovať súčasnú úroveň poskytovaných zliav z cestovného pre starších cestujúcich.

Gestor: v oblasti poskytovania sociálnych zliav MDVRR SR; v oblasti poskytovania komerčných zliav – jednotlivé železničné spoločnosti

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, jednotliví dopravcovia v železničnej doprave na základe Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

V rámci uplatňovania cestovného pre „senior“ cestujúcich vo verejnej osobnej železničnej doprave je zabezpečený starším ľuďom prístup k cenovo dostupnej a bezplatnej doprave. Cieľ o vytváraní podmienok pre mobilitu starších ľudí je zabezpečený prostredníctvom modernizácie a debarierizácie dopravných prostriedkov, železničných staníc a zastávok a budovaní vizuálnych a automatických hlasových informačných systémov pre cestujúcu verejnosť v železničných staniach a zastávkach.

Cieľ 2: Podpora mobility starších ľudí formou zlepšovania prístupnosti dopravnej infraštruktúry a služieb verejnej osobnej dopravy

Opatrenie:

Zvýšenie počtu bezbariérových prístupov k dopravnej infraštruktúre a zvýšenie počtu nízkopodlažných vozidiel verejnej osobnej dopravy.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: relevantní prijímatelia pre projekty v rámci súčasného a budúceho operačného programu v sektore dopravy

Termín plnenia: priebežne do konca roku 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

Opatrenia na zabezpečenie bezbariérovosti sa realizujú pri všetkých projektoch modernizácie koľajovej infraštruktúry železníc (mimoúrovňový prístup na nástupištia železničných staníc, nájazdové rampy, kabínové výťahy, zdvíhacie plošiny a pod.) infraštruktúry MHD (električkové trate) a nákupoch dráhových vozidiel (vlak, trolejbusy a električky).

Opatrenia:

- dopravná osвета seniorov zameraná na vyzdvihnutie potreby dodržiavania dopravných predpisov a výučbu bezpečného správania sa seniorov v cestnej premávke,
- vzdelávať seniorov ako sa správať v premávke, konkrétne na priechode pre chodcov, ako dodržiavať predpisy cestnej premávky s dôrazom na počty nehôd zavinených osobami v dôchodkovom veku,
- dopravná osвета seniorov formou prednášok o nových legislatívnych zmenách v pravidlách cestnej premávky SR.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: MV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, vyššie územné celky, policajný zbor MV SR, miestne a regionálne správy, vzdelávací sektor, zdravotné organizácie, dopravní a územní plánovači, výcvikové zariadenia a autoškoly atď.

Termín plnenia: priebežne počas celého trvania realizácie stratégie „Národný plán na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky na roky 2011-2020“.

Stav plnenia: opatrenia sa priebežne plnia

Ministerstvo dopravy a výstavby SR

MDV SR vykonávalo v sledovanom období osvetovú, vzdelávaciu a propagačnú činnosť v oblasti zvyšovania bezpečnosti cestnej premávky medzi širokou verejnosťou, vrátane seniorov formou podujatí (napr. podujatie „BECEP“ v akcii), distribúciou informačných letákov, či poskytovaním reflexných materiálov.

Ministerstvo vnútra SR

MV SR zabezpečovalo osvetu, rady pre seniorov a výučbu bezpečného správania sa v cestnej premávke na celoslovenskej úrovni, ako aj prostredníctvom regionálnych aktivít. PZ SR poskytoval informácie o preventívnych projektoch prostredníctvom celoslovenských i regionálnych médií.

7.7.2. Informovanosť a dostupnosť kultúry, podpora solidarity a súdržnosti medzi generáciami

Cieľ 1: Rozvíjať aktívny prístup seniorov ku kultúre, podporovať rozvoj ich kultúrnych potrieb s cieľom motivovať ich k tvorbe kultúrnych hodnôt a tým aj k zmysluplnej tvorbe vlastného života, napomáhať ich začleneniu do spoločnosti a proces sociálnej inklúzie.

Opatrenia na podporu aktívneho starnutia, rozvoja a napĺňania kultúrnych potrieb seniorov – oblasť kultúra:

1.1. Podporovať prostredníctvom dotačného systému MK SR aktívnu účasť seniorov na tvorbe kultúrnych hodnôt.

Gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo kultúry SR

Z dotačného programu *Kultúra znevýhodnených skupín* bolo v roku 2016 podporených 12 kultúrnych aktivít pre seniorov v celkovej sume 26 300 Eur. V roku 2017 bolo podporených celkom 24 podujatí pre seniorov v celkovej sume 64 900 Eur. Podujatia mali formu tvorivých

dielní, súťaží, prehliadok, výstav, periodických publikácií a pod.

1.2. Podporovať dostupnosť kultúry pre seniorov prostredníctvom organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR.

Gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo kultúry SR

Do podpory aktívneho starnutia sa v sledovanom období zapájali rozpočtové a príspevkové organizácie MK SR realizovaním nespočetného množstva rozmanitých aktivít s cieľom priblížiť a rozvíjať kultúru a kultúrne povedomie seniorov. Aktivizovali seniorov v oblasti odborných i záujmových aktivít, poskytovali informácie o možnostiach pasívnej i aktívnej participácie na kultúrnom živote inštitúcií i neformálno-vzdelávacích aktivitách, využívali ich skúsenosti v rámci svojich vedecko-výskumných aktivít a poskytovali priestor pre tvorivé začlenenie sa seniorov do spoločnosti.

Kompletný zoznam aktivít organizovaných rozpočtovými a príspevkovými organizáciami MK SR je v prílohe materiálu.

1.3. Rozvíjať neformálne celoživotné vzdelávanie seniorov prostredníctvom kultúrnych mechanizmov a kultúrnych inštitúcií s cieľom zvyšovať povedomie o význame aktívneho starnutia, predchádzať diskriminácií a sociálnemu vylúčeniu.

Gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo kultúry SR

Národné osvetové centrum v zmysle svojho poslania zameriavalo svoju pozornosť na vzdelávacie, záujmové – umelecké a voľno – časové aktivity určené vyšším vekovým kategóriám obyvateľstva. Svojou činnosťou prispievalo k vytváraniu možností seberealizácie ľudí v tretej fáze svojho života, aktívneho zapojenia starších a seniorov do kultúrnych aktivít. V oblasti vzdelávania sa problematike práv seniorov venovala na seminári *Ochrana a podpora ľudských práv* v oblasti kultúry Ľubica Gálisová z Fóra pre pomoc starším.

Kompletný zoznam aktivít organizovaných rozpočtovými a príspevkovými organizáciami MK SR je v prílohe materiálu.

1.4. Zvýšiť dostupnosť informácií o kultúre a možnostiach aktívnej participácie na tvorbe kultúrnych hodnôt pre seniorov.

Gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo kultúry SR

Seniori sú o aktivitách informovaní prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov –

od moderných (elektronické informácie na webových stránkach, distribúcia pozvánok prostredníctvom e-mailu) až po klasické, ako je zverejnenie informácií v rozhlase, televízií, novinách v tlačovej forme, prípadne priamym telefonickým kontaktom.

V sledovanom období mali seniori možnosť zúčastňovať a participovať na celoštátnych postupových súťažiach vo všetkých žánroch záujmovej umeleckej činnosti (s výnimkou tých určených pre deti a mládež). Napr. na celoštátnej súťaži a prehliadke Šaffova ostroha je nesúťažná kategória Zlatý fond, kde sa predstavili sólisti – tanečníci nad 60 rokov. Mnohí seniori pracovali v odborných porotách, rôznych prípravných výboroch, pracovných komisiách a poradných orgánoch NOC a zúčastňovali sa vzdelávacích aktivít vo všetkých žánroch záujmovej umeleckej činnosti (napríklad v oblasti výtvarníctva, fotografie, filmu).

Cieľ 2: Podporovať prípravu na aktívne starnutie, rúcať stereotypy voči starším ľuďom, posilňovať medzigeneračné vzťahy, zodpovedať otázky zdravia a prevencie chorôb, zdravého životného štýlu, aktívneho využitia voľného času a duševnej očisty prostredníctvom relácií vysielaných v televízií a rozhlase.

Opatrenie:

Každoročne pri tvorbe programovej a vysielacej štruktúry rozhlasového a televízneho vysielania prihliadať na potreby starších ľudí a zaradiť do vysielania relácie pre starších zamerané aj na vzdelávanie.

Gestor: RTVS

Spolupracujúce subjekty: seniorské organizácie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Rozhlas a televízia Slovenska

Program RTVS je koncipovaný na základe univerzality a zabezpečení dostupnosti rozmanitého spektra informácií pre rôzne okruhy verejnosti (seniorov nevynímajúc).

V rámci publicistických relácií ma RTVS priebežne a prierezovo vo vysielaní zaradené relácie obsahovo dotýkajúce sa aj širokého okruhu oblastí života seniora (zdravie, voľno časové aktivity, dôchodková legislatíva, poradenstvo, vzdelávanie a iné). Obsah prislúchajúci seniorom pokrýva premiérové pravidelne týždenný magazín *Generácia – zlaté roky života*. Spomínanej cieľovej skupine sa venujú aj tvorcovia špecializovaných magazínov vo vybraných epizódach, prípadne častiach premiérových relácií *Cesta* a *Televízny klub nepočujúcich*, ako aj denné magazíny *Ahoj Slovensko* či *Dámsky klub*. Osvetu seniorom prináša RTVS v televíznom vysielaní aj v cyklických programoch ako *Polícia*, *Jazdi hlavou*, *Energetika*, *Tempo*.

Celé vysielanie Rádia Regina je koncipované tak, aby bolo tematicky a spôsobom spracovania afinitné aj k záujmom cieľovej skupiny 55+. V sledovanom období bolo zaradených do vysielania Rádia Regina (Západ, Stred, Východ, Junior) niekoľko publicistických príspevkov, či poradenských relácií určených priamo seniorom.

Opatrenie:

Podporiť rozvoj cykloturistiky a pešej turistiky na Slovensku.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: Klub slovenských turistov

Termín plnenia: 2014 a následne

Stav plnenia: priebežne sa plní**Ministerstvo dopravy a výstavby SR**

MDV SR vytvára nevyhnutné podmienky pre rozvoj cykloturistiky na Slovensku, predovšetkým aktívnou komunikáciou so slovenským cykloklubom, ako aj vlastníkmi, resp. správcami majetku štátu s cieľom podporiť vznik a vyznačenie nových cykloturistických trás, ako aj obnovu a údržbu značenia existujúcich cykloturistických trás a to v súlade s implementáciou opatrení vládneho materiálu „Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike“.

Cieľ 3: Umožniť širšiu účasť občanov so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie na cestovnom ruchu prostredníctvom potrebného stavebno-technického riešenia.

Opatrenie:

Splnenie cieľa zabezpečiť prostredníctvom novej vyhlášky, ktorou sa ustanovia technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v ubytovacích a stravovacích zariadeniach.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Termín plnenia: v priebehu roka 2014 (v súvislosti s prijatím stavebného zákona)

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Ministerstvo dopravy a výstavby SR**

MDV SR po stiahnutí návrhu stavebného zákona z rokovania NR SR v roku 2015, opätovne začalo nasledujúci rok s prípravou nového návrhu zákona. V priebehu roka 2017 súbežne s prípravou zákona boli vykonané aj práce na príprave novej vyhlášky, ktorou sa majú v súlade s novou koncepciou zákona ustanoviť technické požiadavky na bezbariérové užívanie stavieb vrátane bezbariérového prístupu k nim.

Cieľ 4: Podpora filatelistických združení, a to pri usporadúvaní filatelistických podujatí, ktoré majú vzdelávací a náučný charakter a sú určené prevažne pre širokú verejnosť.

Opatrenie:

Poskytnutie technicko-organizačnej podpory filatelistickým podujatiam, najmä Dňom filatelie Slovenska, národným a regionálnym výstavám, Dňu slovenskej poštovej známky a filatelie, inaugurácii poštových známok a iným, a to formou finančného príspevku (napr. na prenájom priestorov, príležitostnú poštovú pečiatku, prevoz výstavných panelov, propagačnú a publikačnú činnosť, kultúrny program a pod.).

MDVRR SR ako spolu usporiadateľ uvedených podujatí spolu s filatelistickými združeniami v rámci programu aktívneho starnutia podporí rozvoj organizovanej filatelie na Slovensku, pričom ide o nenáročné finančné aktivity a odhadované náklady na ich zabezpečenie by ročne predstavovali približne 4800 €.

Gestor: MDVRR SR

Spolupracujúce subjekty: dobrovoľné filatelistické združenia a Slovenská pošta, a. s.

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní**Ministerstvo dopravy a výstavby SR**

Na základe uzavretej Zmluvy o spolupráci a prijatých dodatkov sa v priebehu rokov 2016 – 2017 podľa Plánu spolupráce MDVRR SR a Zväzom slovenských filateliov uskutočnilo niekoľko aktivít, na ktorých sa podieľali filatelisti – seniori ako napr. XXXIII. ročník Dní filatelie Slovenska, výstava „SPIŠRELIGFILA 2017“ a ďalšie.

V sledovanom období boli vydané dve filatelistické štúdie a uskutočnil sa odborný seminár zameraný na históriu poštovníctva a problematiku 26. Svetového poštového kongresu v Istanbuli. Filatelisti – seniori, ktorí spolupracujú s mládežou v rámci medzigeneračnej spolupráce sa zúčastnili s mladými filatelistami na medzinárodnej filatelickej výstave GLOGOW 2016 a na 2. Česko-slovenskej filatelickej výstave ŽDAR 2016.

MDVRR SR venovalo finančné prostriedky na organizačné zabezpečenia výstav a na propagačné materiály k podujatiam. V novembri a decembri 2017 MDVRR SR spolupracovalo so ZSF na zabezpečení prípravy podmienok na realizáciu finančnej podpory filatelistických aktivít v roku 2018.

7.7.3. Bezpečnosť a kvalita potravín

Cieľ 1: Zabezpečiť medzigeneračnú výmenu v poľnohospodárstve.

Opatrenie:

Zabezpečiť medzigeneračný tútoring v poľnohospodárstve priamo v teréne.

Gestor: MPRV SR v spolupráci s Agroinštitútom Nitra (štátny podnik)

Spolupracujúce subjekty: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, ÚPSVaR

Termín plnenia: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Agroinštitút Nitra, štátny podnik zároveň pripravuje akreditované vzdelávanie s certifikáciou pôdohospodárskych poradcov, ktorí môžu poskytovať medzigeneračný tútoring priamo v teréne. Agroinštitút Nitra, štátny podnik zároveň realizuje akreditovaný vzdelávací program pre mladých a začínajúcich farmárov, ktorí nemajú poľnohospodárske vzdelanie v rozsahu 40 hodín s názvom „Základy podnikania a podporné opatrenia v agrosektore“. V roku 2016 bol kurz realizovaný 3krát s účasťou 96 mladých farmárov, v roku 2017 bol organizovaný tiež 3krát s počtom zúčastnených mladých farmárov 71 a v priebehu roka 2018 sa plánuje kurz realizovať rovnako 3krát.

Cieľ 2: Zabezpečiť celoživotné vzdelávanie pre starších ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve.

Opatrenie:

Školenia seniorov pracujúcich v poľnohospodárstve, najmä v oblasti IKT (kurzy, semináre, vzdelávacie víkendy špeciálne navrhnuté a prispôbosené pre seniorov zamerané na aktuálne požiadavky trhu práce, rozvíjanie počítačovej gramotnosti a PC zručností, komunikácie prostredníctvom internetu i špecifické témy podľa požiadaviek respondentov).

Gestor: MPRV SR v spolupráci s Agroinštitútom Nitra (štátny podnik)

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVaR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Účasť na vzdelávanie pre seniorov je otvorená v rámci všetkých vzdelávacích programoch realizovaných Agroinštitútom Nitra, štátny podnik. Vzdelávanie seniorov v oblasti IKT a nových nástrojov komunikácie je podporené ponukou záujmového vzdelávania v rámci Univerzity tretieho veku, ktorú organizuje Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre.

Cieľ 3: Zabezpečiť vzdelávanie v oblasti kvality potravín.

Opatrenie:

Semináre na témy kvality potravín a najmä ich zdravotnej bezchybnosti, ktoré umožnia starším ľuďom zistiť, ktoré potraviny sú kvalitné. Toto opatrenie by bolo realizované v spolupráci so staršími ľuďmi pracujúcimi v poľnohospodárstve a ktorí by sami mohli poskytnúť ich pohľad na výrobu potravín a ich kvalitu.

Gestor: MPRV SR v spolupráci s Agroinštitútom Nitra (štátny podnik)

Spolupracujúce subjekty: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Úrad verejného zdravotníctva, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR**

MPRV SR bolo v roku 2017 organizátorom, spoluorganizátorom 7 konferencií zameraných na bezpečnosť potravinového reťazca a zároveň úzko spolupracovalo/je so spotrebiteľskými organizáciami i priamo spotrebiteľmi.

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre v rámci Univerzity tretieho veku realizuje inovatívny model výučby pre vidiecke obce, ktorého cieľom je sprístupniť záujmové vzdelávanie formou Univerzity tretieho veku seniorom žijúcim vo vidieckych obciach (napr. vzdelávací program „Potraviny a spotrebiteľ“).

Cieľ 4: Zohľadnenie požiadaviek starších ľudí v komunitárnej legislatívne v oblasti potravín.

Opatrenie:

Zabezpečenie systematického uplatňovania špecifických požiadaviek staršej časti obyvateľstva prostredníctvom nových potravinárskych komunitárnych prepisov.

Gestor: MPRV SR

Termín: priebežne 2014 - 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR**

V rámci prípravy a pripomienkovania európskej legislatívy sa priebežne zohľadňujú požiadavky starších ľudí, ako napr. v rámci nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktoré upravujú problematiku označovania potravín.

7.7.4. Životné prostredie, jeho kvalita a udržateľnosť

Cieľ 1: Zabezpečiť starším ľuďom prístup k vzdelávacím, kultúrnym a duchovným aktivitám v oblasti starostlivosti o životné prostredie a poskytnúť im dostatok príležitostí na ich osobnostný rozvoj aj vo vyššom veku.

Opatrenie:

Zabezpečiť environmentálnu výchovu a vzdelávanie prostredníctvom edukačných programov pre cieľovú skupinu seniorov.

Gestor: MŽP SR a jeho vecne príslušné organizácie

Spolupracujúce subjekty: Kluby dôchodcov, seniorské organizácie, Živica

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo životného prostredia SR**

MŽP SR a jeho vecne príslušné organizácie (SAŽP, ŠOP, SMOPAJ, ZOO Bojnice, Slovenské banské múzeum) zabezpečujú environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu pre všetky vekové kategórie v spolupráci so seniorskými organizáciami, prostredníctvom ktorých ich informujú o organizovaných akciách. Ide o akcie rôzneho charakteru ako napr. tvorivé dielne, prednášky, kurzy, filmy, exkurzie.

Kompletný zoznam aktivít organizovaných SAŽP, Slovenským bankým múzeom v Banskej Štiavnici, Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš a ZOO Bojnice je v prílohe materiálu.

Cieľ 2: Umožniť dôchodcom návštevu expozícií a výstav so zľavou na vstupnom; dobudovať bezbariérové prístupy v areáli zoologickej záhrady.

Opatrenie:

Dôchodcom poskytnúť možnosť navštíviť expozície múzeí, jaskýň a zoologickej záhrady so zľavou na vstupnom.

Gestor: MŽP SR

Spolupracujúce subjekty: vecne príslušné organizácie MŽP SR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní**Ministerstvo životného prostredia SR**

MŽP SR a jeho vecne príslušné organizácie poskytuje starším ľuďom vstup do expozícií a výstav zdarma alebo s výraznými zľavami.

ZOO Bojnice zabezpečila bezbariérový prístup k svojim expozíciám a v rámci prírodných možností bezbariérový prístup do expozícií zabezpečilo aj Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva.

Cieľ 3: Zabezpečiť informovanosť najmä starších ľudí o počasí, smogových, meteorologických a protipovodňových výstrahách, o vlnách horúčav, o kvalite životného prostredia.

Opatrenie:

Prevádzkovať monitorovacie strediská kvality životného prostredia ako službu občanom, najmä starším a obyvateľom so zdravotnými ťažkosťami.

Gestor: MŽP SR

Spolupracujúce subjekty: vecne príslušné organizácie MŽP SR

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo životného prostredia SR

SHMÚ prostredníctvom verejnoprávnych médií a svojej webovej stránky: ww.shmu.sk pravidelne informuje o počasí, smogových, meteorologických a protipovodňových výstrahách, vlnách horúčav, o kvalite životného prostredia.

Cieľ 4: Formou spoločenských, vzdelávacích a kultúrno-výchovných akcií, stretnutí študentov so staršou generáciou pozitívne pôsobiť na rozvoj osobností mladej generácie a zároveň zapojiť staršiu generáciu do spoločenského diania a týmto pozitívne vplývať na medzigeneračné vzťahy.

Opatrenie:

Realizovať spoločenské, vzdelávacie a kultúrno-výchovné akcie pozitívne ovplyvňujúce medzigeneračné vzťahy.

Gestor plnenia opatrenia: MŽP SR a jeho vecne príslušné organizácie

Spolupracujúce subjekty: Kluby dôchodcov, seniorské organizácie, študenti

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Ministerstvo životného prostredia SR

Akcie organizované MŽP SR a jeho vecne príslušnými organizáciami sú prístupné pre všetky vekové kategórie, čím je zabezpečená možnosť medzigeneračného stretávania sa a vzájomného pôsobenia.

7.7.5. Cenová dostupnosť energií

Cieľ: Prostredníctvom štátnej regulácie sieťových odvetví pri využití možností daných zákonom č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach prijímať opatrenia na ochranu domácností starších ľudí a dôchodcov, ako zraniteľných odberateľov elektriny a plynu.

Gestor: Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Termín: priebežne do roku 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

V marci 2016 prijala Regulačná rada novú regulačnú politiku na nadchádzajúce regulačné obdobie, ktoré sa začalo v roku 2017. Regulačná politika obsahuje množstvo ustanovení, ktoré kladú vysoký dôraz na ochranu zraniteľných odberateľov elektriny a plynu. Ide o strategický dokument, na základe ktorého bude úrad vykonávať reguláciu sieťových odvetví na stanovené regulačné obdobie 2017 -2021. V sledovanom období boli úradom spracované viaceré právne predpisy, ktoré zásadnou mierou prispievajú k ochrane zraniteľných odberateľov elektriny a plynu ako napr.:

- vyhláška úradu č. 371/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom. V tomto predpise sú spracované základné náležitosti zmlúv o dodávke elektriny alebo plynu, ktoré majú byť pre všetkých dodávateľov jednotné a vytvárajú predpoklad nezneužitia zraniteľných odberateľov zo strany dodávateľa

- vyhláška úradu č. 233/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška úradu č. 278/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality uskladňovania plynu, prepravy plynu, distribúcie plynu a dodávky plynu. V predpise sú stanovené štandardy kvality dodávky plynu, ako dôležitého nástroja regulácie, pri zabezpečovaní vyššej kvality dodávky a poskytovaných služieb a stanovení pravidiel správania sa dodávateľov plynu voči odberateľom plynu, vrátane automatických kompenzačných platieb za nedodržanie štandardov kvality.
- vyhláška úradu č. 236/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny. Vo vyhláške sú stanovené štandardy kvality dodávky elektriny, ako dôležitého nástroja regulácie, pri zabezpečovaní vyššej kvality dodávky a poskytovaných služieb a stanovení pravidiel správania sa dodávateľov elektriny, voči odberateľom elektriny, vrátane automatických kompenzačných platieb za nedodržanie štandardov kvality.

ÚRSO v rámci cenovej regulácie v sieťových odvetviach vykonáva na základe zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) cenovú reguláciu dodávok elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti a malé podniky), formou stanovovania maximálnych cien, za dodávku elektriny a plynu. Maximálne ceny vytvárajú cenový strop, pre dodávateľov elektriny a plynu, ktorý nemôžu prekročiť, ale na druhej strane môžu ponúkať rôzne produkty a služby, ktoré využívajú zraniteľné skupiny odberateľov. V súčasnosti v SR existuje dostatočná konkurencia v tomto segmente trhu, ktorá zabezpečuje ponuky pre týchto odberateľov elektriny a plynu, ktoré sú cenovo pre nich výhodné a sú nižšie, ako maximálne ceny za dodávku elektriny a plynu, stanovené úradom. Viac informácií o samotných cenách, ako aj celkový prehľad o trhu s elektrinou a plynom, je možné nájsť vo výročných správach úradu, ktoré sú zverejnené na webovom sídle.

Nezamedbateľnou súčasťou ochrany zraniteľných odberateľov elektriny a plynu je aj pôsobenie dodávateľa poslednej inštancie na trhu s elektrinou a plynom. Dodávateľ poslednej inštancie je povinný dodávať elektrinu alebo plyn odberateľom elektriny a odberateľom plynu, ktorí sú pripojení k sústave alebo sieti a ktorých dodávateľ stratil spôsobilosť dodávať elektrinu alebo plyn. ÚRSO určuje kritéria pre výber dodávateľa poslednej inštancie a rozhodnutím schvaľuje dodávateľa poslednej inštancie, v elektroenergetike a plynárenstve.

ÚRSO taktiež na svojom webovom sídle zverejňuje zoznam dodávateľov elektriny a plynu, poskytujúcich univerzálnu službu, ktorý slúži, pre lepšiu orientáciu odberateľom elektriny a plynu v domácnosti, pri výbere svojho dodávateľa. V súvislosti so zmenou dodávateľa elektriny alebo plynu a v záujme ďalšieho posilnenia ochrany práv slovenských odberateľov ÚRSO vypracoval Príručku pre spotrebiteľov - užitočné informácie pre odberateľov elektriny a plynu v domácnosti, ktorá je taktiež zverejnená na webovom sídle úradu. Užitočným nástrojom je aj cenová kalkulačka, pomocou ktorej si každý odberateľ môže, na základe svojej predpokladanej spotreby, a úradom schválenej ceny, pre konkrétneho dodávateľa, porovnať ponuky od jednotlivých dodávateľov elektriny a vybrať toho najvýhodnejšieho.

Zraniteľní odberatelia elektriny a plynu sa môžu na úrad obrátiť, v rámci inštitútu alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov alebo prostredníctvom inštitútu riešenia podnetov a sťažností zo strany úradu. V oboch prípadoch úrad preveruje konanie dodávateľov energií, resp. prevádzkovateľov distribučných sústav, voči odberateľom, a najmä to, či bola ich postupom dodržaná platná právna úprava, v oblasti energetiky, obchodné podmienky, či prevádzkové poriadky, ktoré podliehajú schváleniu zo strany úradu. ÚRSO je orgánom alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov, ktoré vyplývajú zo zmlúv o pripojení do distribučnej sústavy, zmlúv o pripojení do distribučnej siete, zmlúv o združenej dodávke elektriny, zmlúv o združenej dodávke plynu, zmlúv o dodávke a odbere

tepla, zmlúv o dodávke pitnej vody a zmlúv o odvádzaní odpadovej vody, uzatvorených so subjektom, vykonávajúcim regulovanú činnosť. ÚRSO rieši spory nezávisle, nestranne a s náležitou odbornou starostlivosťou, pričom prihliada na ochranu práv a oprávnených záujmov spotrebiteľa, i predávajúceho. Okrem toho, ÚRSO inicioval stretnutia so zástupcami regulovaných subjektov, vykonávajúcich podomový predaj elektriny a plynu. Na týchto stretnutiach boli, za účelom ochrany starších ľudí, dôchodcov a ďalších zraniteľných odberateľov elektriny alebo plynu, prijaté rôzne opatrenia na nápravu zistených nedostatkov. Išlo napríklad o označenie podomového predajcu logom dodávateľa elektriny alebo plynu, o poskytnutie dostatočného času, na vysvetlenie, prečítanie zmluvy o združenej dodávke elektriny a plynu, o možnosť podpisu zmluvy za prítomnosti inej osoby s nižším vekom, o prehľadnejšiu formu a obsah predtlačenej spotrebiteľskej zmluvy, s logom dodávateľa elektriny alebo plynu, o vysvetlenie podomovým predajcom podané odberateľovi, aby vedel čo podpisuje, o uskutočnenie verifikačných telefonátov, po podpise zmluvy pri podomovom predaji, o ad hoc prístup k prípadným "sťažnostiam" a vyslovenej nespokojnosti odberateľov elektriny alebo plynu, s obsahom uzatvorenej zmluvy pri podomovom predaji atď. Všetky potrebné informácie, v súvislosti s ochranou odberateľa, sú zverejnené na webovom sídle úradu, rovnako ako aj sekcia, s často kladenými otázkami.

7.7.6. Jednoduché technológie pre starších ľudí, prispôsobovanie tovarov a služieb potrebám starších ľudí

Cieľ 1: Podpora technických inovácií v oblasti výroby jednoduchých zariadení pre starších ľudí.

Spôsob plnenia:

Podporovať technické inovácie v oblasti jednoduchých zariadení pre domácnosti (len s najdôležitejšími základnými funkciami), ktoré dokážu starší ľudia samostatne využívať aj vo vysokom veku, resp. so zmenenými schopnosťami.

Gestor: MH SR

Spolupracujúce subjekty: vývojové pracoviská, VŠ, akadémie

Termín plnenia: priebežne 2014 – 2020

Stav plnenia: cieľ sa priebežne plní

Ministerstvo hospodárstva SR

MH SR v rámci podpory technických inovácií využíva jednoduchý podporný nástroj tzv. Inovačné vouchere – ide o podporenie podnikateľských subjektov, ktoré majú potenciál zvyšovať svoju konkurencieschopnosť prostredníctvom inovácií vlastných produktov, služieb a procesov pri riešení inovačných projektov riešiteľmi projektu – oprávnenými organizáciami aj v oblasti sociálnych inovácií.

V sledovanom období neboli rezortu MH SR predložené žiadne projekty so zameraním na technické inovácie jednoduchých zariadení pre domácnosti, ktoré dokážu starší ľudia samostatne využívať aj vo vyššom veku.

Ministerstvo vnútra SR

Od 1. januára 2018 MV SR rozšírilo spôsob prístupu k službám na číslu tiesňového volania 112 o možnosť oznámenia tiesňovej informácie prostredníctvom krátkej textovej správy, tzv. SMS pre občanov, teda aj seniorov a osôb zdravotne znevýhodnených nachádzajúcich sa v tiesni, v ohrození života alebo majetku.

Cieľ 2: Zvýšiť úroveň katastra, geodézie a kartografie pre obyvateľov pomocou moderného informačného systému, zlepšiť prístup k údajom z katastra nehnuteľností z pohľadu efektívnosti pre občanov, vrátane starších ľudí, ako aj zamestnancov rezortu a taktiež neustále udržiavať jeho aktuálnosť a bezpečnosť s cieľom zabezpečiť priority a úlohy na úseku geodézie, kartografie a katastra.

Opatrenie:

Ukončiť implementáciu prebiehajúcich programov - Operačného programu informatizácia spoločnosti – Elektronické služby katastra nehnuteľností (ESKN) a Základná báza údajov pre geografický informačný systém (ZB GIS).

Gestor: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Spolupracujúce subjekty: organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ÚGKK SR a miestne orgány štátnej správy vykonávajúce štátnu správu na úseku geodézie, kartografie a katastra

Termín plnenia: priebežne do roku 2020

Stav plnenia: opatrenie sa priebežne plní

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Projekt Elektronické služby katastra nehnuteľností bude poskytovať 45 elektronických služieb. K prvým 15. službám pribudne v roku 2018 ďalších 30 elektronických služieb.

Medzi služby, ktoré sú k dispozícii už od októbra 2015, a sú pre záujmovú skupinu občanov, patrí:

- Poskytnutie informácie z KN o vlastníkoch a iných oprávnených osobách
- Poskytnutie informácie z KN o nehnuteľnostiach
- Poskytnutie informácie z KN o právach k nehnuteľnostiam
- Poskytnutie výpisu z listu vlastníctva z KN
- Poskytnutie informácie z KN o súpise parciel z registra C a E
- Poskytnutie informácie z KN o súpise stavieb
- Poskytnutie informácie z KN o súpise vlastníkov
- Poskytnutie informácie z KN o súpise správcov
- Poskytnutie informácie z KN o súpise nájomcov
- Poskytnutie informácie z KN o súpise iných oprávnených osôb

Realizuje sa poskytovanie výpisov z listov vlastníctva na právne účely prostredníctvom Integrovaných obslužných miest. Poskytovanie informácií z katastra nehnuteľností sa vykonáva aj cestou Klientskych centier (KAMO), ktoré zriaďuje a riadi MV SR.

Použité skratky

BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
KSK – Košický samosprávny kraj
MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MF SR – Ministerstvo financií SR
MH SR – Ministerstvo hospodárstva SR
MK SR – Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MS SR – Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠVVaŠ SR – Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR – Ministerstvo vnútra SR
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva SR
MZVaEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia SR
NIP – Národný inšpektorát práce
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
PSK – Prešovský samosprávny kraj
PZ SR – Policajný zbor SR
SR – Slovenská republika
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK – Trnavský samosprávny kraj
ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚV SR – Úrad vlády SR
ÚVZ SR – Úrad verejného zdravotníctva SR
ÚRSO – Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska
RÚVZ SR – Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR
VÚC – Vyšší územný celok
ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska
ŽSK – Žilinský samosprávny kraj
ZSS – zariadenie sociálnych služieb